

<u>Číslo oznamu</u>	<u>Obsah</u>	<u>Strana</u>
III	<i>Prípravné akty</i>	
	VÝBOR REGIÓNOV	
	75. plenárne zasadnutie 18. a 19. júna 2008	
2008/C 257/01	Stanovisko Výboru regiónov „Aktívne začlenenie“	1
2008/C 257/02	Stanovisko Výboru regiónov „Európsky rok boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu (2010)“	6
2008/C 257/03	Stanovisko Výboru regiónov „Európske zoskupenie územnej spolupráce: nový impulz pre územnú spoluprácu v Európe“	15
2008/C 257/04	Stanovisko Výboru regiónov „Komplexný prístup k migrácii: Vybudovanie európskej politiky pracovnej migrácie a jej začlenenie do vzťahov s tretími krajinami“	20
2008/C 257/05	Stanovisko Výboru regiónov „Európsky nástroj pre demokraciu a ľudské práva (EIDHR) – Strategický dokument na obdobie 2007 – 2010“	26
2008/C 257/06	Stanovisko Výboru regiónov „Mnohojazyčnosť“	30
2008/C 257/07	Stanovisko z vlastnej iniciatívy Výboru regiónov „Pre zelenú knihu: o smerovaní k politike Európskej únie v oblasti hôr: Európska vízia horských oblastí“	36
2008/C 257/08	Stanovisko Výboru regiónov „Komunikovanie o Európe v partnerstve“	41
2008/C 257/09	Stanovisko Výboru regiónov „Európsky rok tvorivosti a inovácie (2009)“	46
2008/C 257/10	Stanovisko Výboru regiónov „Balík reforiem v telekomunikáciách“	51

Číslo oznamu

Obsah (pokračovanie)

Strana

2008/C 257/11

Stanovisko Výboru regiónov „Akčný plán pre vzdelávanie dospelých. Vždy je čas začať sa učiť“ 70

2008/C 257/12

Stanovisko výboru regiónov „Klastre a politika klastrov“ 76

Poznámka pre čitateľa (pozri vnútornú stranu zadnej obálky)

III

(Prípravné akty)

VÝBOR REGIÓNOV

75. PLENÁRNE ZASADNUTIE 18. A 19. JÚNA 2008

Stanovisko Výboru regiónov „Aktívne začlenenie“

(2008/C 257/01)

VÝBOR REGIÓNOV sa domnieva, že:

- Pre optimálnu politiku aktívneho začlenia je potrebný štvrtý pilier, ktorý by mal mať prierezový charakter: sociálna spoluúčasť.
- Aktívna integrácia je najdôležitejším prvkom aktívneho začlenia. Aktívne začlenenie sa opiera o princíp „najskôr práca“: každý občan bez práce by mal byť integrovaný do trhu práce alebo sa vzdelávať.
- Súvislý mix politik by sa mal rozvíjať a uplatňovať predovšetkým na regionálnej a miestnej úrovni. Hlavnú zodpovednosť za vytváranie pracovných miest majú podniky a sociálni partneri ako hlavní aktéri v tejto oblasti, v spolupráci s miestnymi a regionálnymi orgánmi.
- Chápanie pojmu dostatočný príjem sa v jednotlivých krajinách, regiónoch alebo miestnom spoločenstve líši. Finančnú podporu možno považovať za dostatočnú, ak sa ňou dá potlačiť štrukturálna chudoba. Takúto úroveň možno považovať za „dostatočnú“. Nie je možné určiť všeobecné pravidlo v otázke finančnej úrovne, ktorá predstavuje dostatočnú výšku pre EÚ ako celok. Národné, regionálne a miestne orgány sú spoločne zodpovedné za politiku primeranej finančnej podpory. Na úrovni EÚ by sa o tom malo diskutovať v rámci otvorenej metódy koordinácie.
- V prípade sociálne a ekonomicky znevýhodnených regiónov a miest v Európe si vykonávanie osvedčených postupov zmesi politik pre občanov, ktorí sú najväčšmi vylúčení z trhu práce, vyžaduje finančnú podporu EÚ. V oblasti politiky aktívneho začlenia musia mať preto miestne a regionálne orgány priamy prístup k rozpočtu ESF.
- Sociálna a subvencovaná práca a práca v chránených dielňach, sociálne podniky a družstvá sú nástroje, ktoré môžu zohrávať významnú úlohu pri zmesi politik na miestnej a regionálnej úrovni. Tieto podniky by sa nemali posudzovať podľa bežných pravidiel hospodárskej súťaže na európskom trhu (sú potrebné napr. miernejšie pravidlá pri verejnom obstarávaní a pomoci od štátu).

Spravodajca: Henk KOOL (NL/SES), zástupca primátora Haagu, Holandsko

Referenčný dokument

Onázmenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: *Modernizácia sociálnej ochrany na dosiahnutie väčšej sociálnej spravodlivosti a hospodárskej súdržnosti: intenzívnejšie presadzovanie aktívneho začlenenia ľudí najviac vzdialených od trhu práce*

KOM(2007) 620 v konečnom znení

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

Všeobecné pripomienky

1. V roku 2006 bolo v 25 krajinách Európskeho spoločenstva 80 miliónov ľudí (16 % obyvateľstva) ohrozených chudobou. Aktívne začlenenie a boj proti chudobe výrazne závisia od integrácie ľudí, ktorí sú najväčšmi vylúčení z trhu práce. Skutočnosť, že naďalej existuje veľké množstvo ľudí ohrozených chudobou a vylúčených z trhu práce, predstavuje závažný problém z hľadiska cieľa sociálnej súdržnosti zadefinovaného v Zmluve o EÚ.

2. Európska komisia navrhla tri piliere podpory aktívneho začlenenia ľudí, ktorí sú najväčšmi vylúčení z trhu práce: 1) primeraná a dostatočná finančná podpora, 2) aktívna integrácia, 3) kvalitné sociálne služby.

3. Pre optimálnu politiku aktívneho začlenia je potrebný štvrtý pilier, ktorý by mal mať prierezový charakter: sociálna spoluúčasť.

4. Aktívne začlenenie si vyžaduje integrovaný a ucelený prístup k týmto štyrom pilierom.

5. Aktívna integrácia (druhý pilier) je najdôležitejším prvkom aktívneho začlenenia. Aktívne začlenenie sa opiera o princíp „najskôr práca“: každý občan bez práce by mal byť integrovaný do trhu práce alebo sa vzdelávať. Prvý (primeraná a dostatočná finančná podpora) a tretí pilier (kvalitné sociálne služby) predstavujú podporné zložky. Štvrtý pilier (sociálna spoluúčasť) je poslednou súčasťou politiky aktívneho začlenenia. Občania, ktorí nemôžu pracovať, by mala byť poskytovaná finančná podpora a iné prostriedky na začlenenie do spoločnosti. Súhlasíme s Komisiou, že tieto piliere tvoria integrovaný a ucelený prístup. Všetky orgány by sa preto mali usilovať o rovnováhu medzi sociálnym zabezpečením, sociálnymi službami, obecnými službami a dosiahnutie finančnej a inej ako finančnej atraktívnosti práce.

6. Členské štáty a ich miestne a regionálne orgány sú primárne zodpovedné za túto stratégiu a politiku. Avšak, na stimuláciu rozvoja a výmeny týchto politik boli navrhnuté spoločné princípy v súlade s cieľom EÚ týkajúcim sa sociálnej kohézie.

7. Hlavnými aktérmi na rozvoj a uplatňovanie politik sú miestne a regionálne orgány. Úloha EÚ má podporný charakter. Táto definícia uceleného prístupu politiky aktívneho začlenenia vychádza z pomerného princípu a princípu subsidiarity.

8. Štyri piliere (finančná podpora, aktívna politika začlenenia, prístup ku kvalitným sociálnym službám a sociálna spoluúčasť) spolu navzájom súvisia a mali by sa vzájomne podporovať. Pre každý dotknutý región, cieľovú skupinu a jednotlivca sa vyžaduje optimálna zmes politik z týchto štyroch pilierov. Politiky aktívneho začlenenia sú prispôbené konkrétnym potrebám, aby zohľadňovali rozdiely medzi cieľovými skupinami a jednotlivcami. Relatívny význam týchto štyroch pilierov a politických nástrojov zvolených v rámci nich môže byť medzi jednotlivými členskými štátmi a miestnymi a regionálnymi orgánmi odlišný, v závislosti od národného hospodárskeho modelu.

9. Výsledky politik v oblasti integrácie ľudí, ktorí sú najväčšmi vylúčení z trhu práce výrazne vplyvajú na regionálne a miestne orgány. Vplyvajú na ne aj problémové miesta týchto politik na miestnej, regionálnej, národnej alebo európskej úrovni. Súvislý mix politik by sa mal preto rozvíjať a uplatňovať predovšetkým na regionálnej a miestnej úrovni. Miestne a regionálne orgány poznajú situáciu na miestnej úrovni, typické črty trhu práce a mnohých aktérov, ktorí môžu zohrávať kľúčovú úlohu pri uplatňovaní komplexného prístupu aktívnej integrácie.

10. Miestne orgány by preto mali vytvárať účinné partnerstvá s inými verejnými orgánmi, súkromnými podnikmi, sociálnymi partnermi, mimovládnyimi organizáciami a zástupcami klientov s cieľom uplatňovať súvislý mix politik.

11. Miestne a regionálne orgány potrebujú vysoký stupeň politickej slobody na rozvoj a uplatňovanie týchto politik, ktoré by sa mali pripravovať a uplatňovať v spolupráci s ďalšími verejnými a súkromnými subjektmi. Európske a vnútroštátne politiky (daňová, prisťahovalecká, vzdelávacia, politika v oblasti pracovných zmlúv atď.) by mali byť prispôbené a vyhovovať potrebám rozvoja a vykonávania miestnej a regionálnej politiky.

12. Mali by sa odstrániť prekážky a obmedzenia v európskej, národnej a regionálnej legislatíve a praxi.

Aktívna integrácia

13. Najdôležitejším nástrojom aktívneho začlenenia je zlepšenie aktívnej integrácie. Na zapojenie všetkých jednotlivcov je potrebný komplexný prístup aktívnej integrácie. Pre každý región, cieľovú skupinu a jednotlivca je tiež potrebný mix integrovanej politiky. Miestne a regionálne orgány sú hlavnými aktérmi pre rozvoj a uplatňovanie súvislého mixu politík spoločne s ich partnermi (t.j. vládou, zamestnávateľmi, ostatnými verejnými orgánmi, mimovládnyimi organizáciami. Základom komplexného a integrovaného mixu politík je odstránenie prekážok pre čo najväčší počet ľudí, aby sa umožnila ich integrácia do trhu práce. Môže sa tak urobiť prostredníctvom poradenstva, vedenia a školenia v oblasti platenej práce a vytváraním pracovných miest pre chránené skupiny. Chránené dielne sú pracovné miesta pre tých, ktorí sa ešte nemôžu zapojiť do bežnej práce.

14. Optimálna politika a komplexný prístup k aktívnemu začleneniu zahŕňa tieto prvky:

- vytvoriť pre mladých ľudí možnosti získať počiatočnú kvalifikáciu, ktorá by posilnila ich možnosti na trhu práce;
- reintegrácia ľudí bez práce na pracovisku (princíp „najskôr práca“). Zároveň by im mali byť ponúknuté vzdelanie, odborná príprava, poradenstvo, prístup k zariadeniam starostlivosti o deti atď.;
- využitie sociálnej práce, práce v chránených dielňach a subvencovanej práce pre ľudí, ktorí sú najväčšmi vylúčení z trhu práce;
- využitie nástrojov sociálnej spoluúčasti (napr. dobrovoľníckej práce alebo športových aktivít) pre tých, ktorí sa kvôli mentálnemu a/alebo telesnému postihnutiu nemôžu zapojiť do bežnej práce alebo práce v chránených dielňach. Zároveň by sa mala zlepšiť sociálno-ekonomická situácia tých, ktorí potrebujú byť integrovaní do trhu práce, a to prostredníctvom finančnej podpory a prístupu ku kvalitným sociálnym službám.;
- hlavnou zásadou je, že každý obyvateľ by mal mať možnosť zúčastniť sa na diani v spoločnosti.

15. Využitie intenzívnych personalizovaných akčných plánov pomáha pri zlepšení aktívnej integrácie.

16. Cieľové skupiny sú dôležitým prvkom komplexnej, integrovanej zmesi politík. Na miestnej a regionálnej úrovni by mali verejné orgány navrhovať a vykonávať také opatrenia, ktoré sú najúčinnšie pre aktívne začleňovanie všetkých jednotlivcov bez ohľadu na ich pôvod, ale mali by riešiť špecifické prekážky, ktoré musia prekonávať.

17. Hlavnú zodpovednosť za vytváranie pracovných miest majú podniky a sociálni partneri ako hlavní aktéri v tejto oblasti, v spolupráci s miestnymi a regionálnymi orgánmi. Na vnútroštátnej a na regionálnej úrovni má vláda zodpovednosť za vytvorenie optimálnych hospodárskych rámcových podmienok, napr. poskytovanie kvalitného vzdelávania, účinné umiestňovanie pracovníkov, daňové opatrenia a flexibilita (sociálne zabezpečenie a flexibilné pracovné možnosti). Miestne a regionálne orgány, sociálne služby a mimovládne organizácie sú konečným ohniskom reťaze, najmä pre osoby, ktoré sú najväčšmi vylúčené z trhu práce. Osobnú zodpovednosť majú však samozrejme aj jednotlivci.

18. Verejní, sociálni a súkromní zamestnávateľia by mali cítiť silnú podporu, aby ďalej rozvíjali už existujúce pracovné miesta a vytvárali nové kvalitné pracovné miesta (ponúkajúce dostatočnú úroveň príjmov, dobré pracovné podmienky a odbornú prípravu/vzdelávanie). Obzvlášť potrebné sú praktické pracovné miesta (miesta s nízkou kvalifikáciou). Súkromní zamestnávateľia môžu byť prostredníctvom zlepšovania podnikateľského prostredia stimulovaní vnútroštátnymi, miestnymi a regionálnymi orgánmi, aby vytvárali pracovné miesta.

19. Miestne a regionálne orgány sú tiež dôležitými zamestnávateľmi. Ako zamestnávateľia by mali tiež uplatňovať zásady stanovené v tomto dokumente.

20. Pre ľudí, ktorí sú najväčšmi vylúčení z trhu práce z dôvodu telesného alebo mentálneho postihnutia, môže byť tiež potrebné vytvárať a financovať pracovné miesta v oblasti sociálnej, subvencovanej práce a práce pre chránené skupiny. Miestne a regionálne orgány môžu zohrávať dôležitú úlohu pri podpore sociálnych podnikov.

21. Spoločná existencia všetkých typov pracovných miest (dočasných, flexibilných, na čiastočný a plný úväzok, ako aj možnosť práce doma) môže pomôcť ľuďom, ktorí sú najväčšmi vylúčení z trhu práce, pri vstupe na tento trh.

22. Všetky typy formálnych a neformálnych spôsobov vzdelávania a školenia, systémy čiastočného vzdelávania, opatrenia v oblasti ďalšieho vzdelávania, akreditácia predchádzajúceho vzdelania (APV) a dôraz na celoživotné vzdelanie by mali byť súčasťou koordinovaného úsilia o zlepšenie kvalifikácie ľudí, ktoré sú najväčšmi vylúčení z trhu práce.

23. Národné vlády a regionálne a miestne orgány by mali vyvinúť väčšie úsilie pri zlepšovaní kvality vzdelávania v súlade s potrebami trhu práce. Miestne orgány by mali mať aktívnejšiu politiku zamestnanosti a potreby miestneho trhu by sa mali čo najlepšie zohľadniť. Vo všetkých členských štátoch, kde sú za politiku trhu práce zodpovedné orgány na miestnej úrovni, by vlády za pomoci EÚ mali podporovať miestne orgány, aby monitorovali miestny trh práce.

24. Komplexná, integrovaná zmes politik aktívneho začlenenia by mala zahŕňať stimuly na uľahčenie vlastného podnikania pre ľudí, ktorí sú najväčšmi vylúčení z trhu práce.

Finančná podpora

25. Ľudia, ktorí sú najväčšmi vylúčení z trhu práce, potrebujú dostatočnú úroveň finančnej podpory ako aj ďalšie formy pomoci, aby mohli žiť v dôstojných podmienkach a zachovali si určitú úroveň spôsobilosti opätovne sa integrovať do trhu práce. Je potrebné zdôrazniť, že toto je jedným zo základných princípov Európskej únie.

26. Chápanie pojmu dostatočný príjem sa v jednotlivých krajinách, regiónoch alebo miestnom spoločenstve líši. Dostatočnú úroveň ovplyvňuje výška podpory, úroveň cien, typické znaky domácností, dane, dĺžka vylúčenia, kultúrne, sociálne a historické faktory atď. Finančná podpora by sa mala považovať za primeranú, pokiaľ sa ňou dá potlačiť štrukturálna chudoba. Takúto úroveň možno považovať za „dostatočnú“. Nie je možné určiť všeobecné pravidlo v otázke *finančnej* úrovne, ktorá predstavuje dostatočnú výšku pre EÚ ako celok. Národné, regionálne a miestne orgány sú spoločne zodpovedné za politiku primeranej finančnej podpory. Na úrovni EÚ by sa o tom malo diskutovať v rámci otvorenej metódy koordinácie.

27. Na úrovni EÚ by mal byť sformulovaný spoločný princíp, v ktorom by sa uvádzalo, že rozdiel medzi minimálnymi príjmami na trhu práce a úrovňou finančnej podpory by mal byť dostatočne veľký na to, aby jednotlivci a cieľové skupiny mali chuť pracovať. Tento rozdiel je dôležitým finančným stimulom v komplexnej zmesi politik. „Práca sa opláti“ je dôležitým princípom Komisie, mnohých členských štátov a miestnych a regionálnych riadiacich orgánov. Pri rozvíjaní a vykonávaní opatrení finančnej podpory by preto vnútroštátne, regionálne a miestne orgány mali zohľadňovať riziko pasce chudoby.

28. Finančná podpora by sa mala poskytnúť ľuďom, ktorí nie sú schopní zabezpečiť si príjem prostredníctvom trhu práce, alebo ktorí sú schopní zabezpečiť si len príjem pod úrovňou životného minima (napr. kvôli ich nízkej produktivite alebo nutnosti prijať aj prácu s nízkym príjmom). Vnútroštátne, miestne a regionálne orgány by nemali obmedzovať fungovanie trhu práce a mali by sa zapojiť do dôsledného monitorovania a hodnotenia nárokov ako usmerňujúci orgán pre tých, ktorí žiadajú o finančnú podporu. Zároveň by mali existovať aktívne politiky pre tých, ktorí potrebujú sociálne poistenie, finančnú podporu a sociálnu spoluúčasť.

29. Finančná podpora môže mať rôzne formy a je ideálne prispôbena konkrétnym potrebám na miestnej a individuálnej úrovni. Príkladom finančnej podpory môže byť: finančná podpora na úrovni životného minima pre nezamestnaných a neštudujúcich členov pracovnej sily, materiálna podpora na

zlepšenie výživy, odievania, vzdelávania a zdravotnej starostlivosti, finančná podpora ako doplnok pracovného príjmu (v prípade nízkého príjmu), finančná podpora na prekonanie vysokých nákladov spojených s mobilitou, finančná podpora na zvýšenie kvalifikácie a zručností, podpora pri začiatku podnikateľskej činnosti atď.

Sociálna spoluúčasť

30. Niektoré osoby, ktoré sú najväčšmi vylúčené z trhu práce trpia viacerými osobnými a fyzickými hendikepmi. Pre nich nepredstavuje integrácia do trhu práce alebo chránené dielne reálnu možnosť. Súčasťou komplexného prístupu je, že sa miestne a regionálne orgány starajú aj o týchto občanov. Na ich sociálnu spoluúčasť by sa malo využiť niekoľko nástrojov.

31. Miestne a regionálne orgány by mali využívať všetky typy finančných a materiálnych nástrojov na uľahčenie sociálnej spoluúčasti tých, ktorí nepracujú. Tieto nástroje stimulujú spoločenské, kultúrne, športové, verejnoprospešné a dobrovoľnícke aktivity u tých, ktorí by inak boli ohrození spoločenskou izoláciou.

Prístup ku kvalitným sociálnym službám

32. Je potrebné vypracovať personalizované akčné plány s cieľom maximálne zefektívniť finančnú podporu, aktívnu integráciu a sociálnu spoluúčasť. Zabezpečia, že sa zaručia nevyhnutné podporné opatrenia pre jednotlivca a včas sa naplánujú. Miestne a regionálne orgány potrebujú prostriedky na vybudovanie infraštruktúry kvalitných služieb a vypracovanie personalizovaných akčných plánov.

33. Nutnosť a charakter personalizovaných akčných plánov si vyžadujú široké spektrum nástrojov pre miestne a regionálne orgány.

34. Miestne a regionálne orgány by mali stimulovať použitie nástrojov a riadiacej praxe, ktoré môžu zlepšiť kvalitu sociálnych služieb (napr. všeobecný prístup k internetu, jedno miesto prvého kontaktu, *lex silentio*, záväzná a primeraná termíny na rozhodnutie o finančnej alebo materiálnej podpore).

Podporné usmernenia

35. Ak majú byť politiky aktívneho začlenenia úspešné, musia integrovať miestne, regionálne, národné a európske politiky. Musia zahŕňať a kombinovať minimálnu mzdu, opatrenia aktívneho trhu práce, vzdelávanie a sociálne služby. Existujú viaceré úskalía, ktoré môžu brániť vykonávaniu komplexnej integrovanej politiky na miestnej a regionálnej úrovni. Národné, miestne a regionálne orgány by mali spoločne stimulovať realizáciu komplexného prístupu.

36. V prípade sociálne a ekonomicky znevýhodnených regiónov a miest v Európe si vykonávanie osvedčených postupov zmesi politík pre občanov, ktorí sú najväčšmi vylúčení z trhu práce, vyžaduje finančnú podporu EÚ. V oblasti politiky aktívneho začlenenia musia mať preto miestne a regionálne orgány priamy prístup k rozpočtu ESF. Je tiež potrebný európsky rozpočet na financovanie sociálnej spoluúčasti. Prístup Interret predstavuje dobrý príklad účinnej podpory zo strany Európskej únie.

37. Sociálna a subvencovaná práca a práca v chránených dielnach, sociálne podniky a družstvá sú nástroje, ktoré môžu zohrávať významnú úlohu pri zmesi politík na miestnej a regionálnej úrovni. Tieto podniky by sa nemali posudzovať podľa bežných pravidiel hospodárskej súťaže na európskom trhu (sú potrebné napr. miernejšie pravidlá pri verejnom obstarávaní a pomoci od štátu).

38. Komplexný prístup realizujú miestne a regionálne orgány predovšetkým pre svojich miestnych obyvateľov. Tieto orgány by mali mať právne možnosti, aby mohli svoju politiku aktívneho začlenenia zamerať na miestnych obyvateľov.

39. Miestne a regionálne orgány by mali zohrávať vedúcu úlohu pri vykonávaní politických opatreniach aktívneho začlenenia. Na základe európskeho princípu subsidiarity by mohol byť sformulovaný spoločný princíp EÚ, ktorý by uvádzal, že vnútroštátne a európske právne predpisy by mali sledovať potreby uvedené na miestnej a regionálnej úrovni (medzné dane, systémy výhod, stimuly pre celoživotné vzdelávanie, finančné stimuly pre zamestnávateľov, pracovné právo, antidiskriminačný zákon, diferencovanie úrovni minimálnej mzdy atď.)

Otvorená metóda koordinácie

40. Otvorená metóda koordinácia poskytuje rámec politickej koordinácie bez právnych obmedzení. V rámci nej členské štáty súhlasia, že určia a podporia svoje najúčinnejšie politiky v oblasti aktívneho začlenenia s cieľom vzájomnej výmeny skúseností. Tieto politické odporúčania sú sformulované s cieľom posilniť otvorenú metódu koordinácie.

41. Veľa politických opatrení zameraných na aktívne začlenenie a finančnú podporu pre ľudí, ktorí sú najväčšmi vylúčení z trhu práce, nie je dostatočne účinných. Sú potrebné kvalitné porovnávacie a hodnotiace štúdie regionálnych a miestnych politických opatrení zameraných na aktívne začlenenie, aby sa ich účinnosť a efektívnosť zlepšila. Európska komisia by tieto kvalitné štúdie mala stimulovať.

42. Vzájomné hodnotenie miestnymi a regionálnymi orgánmi a sieťou miestnych a regionálnych pozorovateľov (Progress) môžu posilniť proces získavania poznatkov. Kvalita týchto hodnotení a kvalita činnosti siete miestnych a regionálnych pozorovateľov by mali byť jasne určené hneď od začiatku.

43. Rozdiely medzi ponukou a dopytom v oblasti práce, rozdiely vo výške mzdy a finančnej podpory v Európe môžu vytvárajú robotnícke hnutia, ktoré môžu brániť aktívnemu začleneniu miestnych ľudí, ktorí sú najväčšmi vylúčení z trhu práce. OMK môže byť využitá počas diskusie o vplyve týchto hnutí na oblasť aktívneho začlenenia.

44. Rozvoj a šírenie osvedčených postupov možno podporovať tým, že sa každoročne vyberú najlepšie miestne a regionálne orgány v oblasti aktívneho začlenenia a odmenia sa európskou cenou. Systematizácia osvedčených postupov by sa mohla uskutočňovať podľa vzoru tematických skupín ESF.

V Bruseli, 18. júna 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Európsky rok boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu (2010)“

(2008/C 257/02)

VÝBOR REGIÓNOV

- dôrazne pripomína, že toto úsilie nastoliť otázku chudoby a sociálneho vylúčenia bude úspešné iba vtedy, ak bude vnímané z dlhodobého hľadiska, a preto treba zdôrazniť, že je nevyhnutné v roku 2010 a skôr, uskutočňovať opatrenia, ktoré budú mať trvalý dosah;
- vyzýva, aby sa prijali štruktúrované opatrenia, ktoré by vyvolali rozhodujúcu zmenu v boji proti chudobe a všetkým formám sociálneho vylúčenia, pretože oboje obmedzuje slobodu jednotlivcov a škodí spoločnosti ako takej; a je toho názoru, že by bolo určite užitočné umožniť účasť na podujatiach európskeho roka nielen členským štátom, ale i miestnym a regionálnym orgánom alebo ich združeniam, ktoré sú samostatnými subjektmi;
- zdôrazňuje, že je nevyhnutné venovať osobitnú pozornosť situácii detí, pretože deti vyrastajúce v chudobe a sociálnom vylúčení sa dostávajú do „cyklu“, ktorý sa prenáša z jednej generácie na druhú a má závažné dlhodobé dôsledky, pretože pripravuje deti o právo naplno rozvinúť svoj potenciál a ohrozuje ich osobný rozvoj, vzdelávanie a celkové blaho;
- vyzýva inštitúcie Spoločenstva, aby venovali veľkú pozornosť zložitým a viacrozmerným formám chudoby a sociálneho vylúčenia a aby zaviedli koherentné stratégie a preventívne opatrenia, ktoré budú zamerané na proces upevňovania sociálneho postavenia („empowerment“).

Spravodajkyňa: Linetta SERRI (IT/SES), členka miestneho zastupiteľstva, Armungia (CA)

Referenčný dokument

Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o Európskom roku boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu (2010)

KOM(2007) 797 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

Všeobecné pripomienky k oznámeniu Európskej komisie

1. sleduje s veľkým záujmom začatú iniciatívu, ktorá sa týka vyhlásenia roka 2010 za Európsky rok boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu;
2. tiež pociťuje obavy, ktoré motivovali rozhodnutie vyhlásiť Európsky rok boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, pretože problematiku chudoby a sociálneho vylúčenia 78 miliónov občanov Európskej únie musia riešiť najmä miestne a regionálne orgány;
3. dôrazne pripomína, že toto úsilie nastolíť otázku chudoby a sociálneho vylúčenia bude úspešné iba vtedy, ak bude vnímané z dlhodobého hľadiska, a preto treba zdôrazniť, že je nevyhnutné v roku 2010 a skôr, uskutočňovať opatrenia, ktoré budú mať trvalý dosah;
4. potvrdzuje, že miestne a regionálne orgány zohrávajú mimoriadnu úlohu pri rozpoznávaní a podporovaní podmienok účinného prístupu osôb žijúcich v chudobe alebo sociálne vylúčených osôb k sociálnym, hospodárskym a kultúrnym službám. Miestne, regionálne a ústredné orgány majú základnú zodpovednosť za stanovenie, financovanie a riadenie opatrení, ktoré sú zamerané na zabezpečenie integrácie sociálne vylúčených osôb;
5. súhlasí s tým, že pri uskutočňovaní sociálnej politiky majú miestne, regionálne a ústredné orgány základnú zodpovednosť za stanovenie, financovanie a riadenie opatrení zameraných na zabezpečenie integrácie osôb, ktoré sú najviac vzdialené od trhu práce. Súkromní, verejní alebo súkromno-verejní poskytovatelia služieb sa podstatnou mierou podieľajú na uskutočňovaní týchto opatrení na miestnej úrovni;
6. zdôrazňuje, že Európsky rok boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu musí viesť k širšiemu zapojeniu osôb žijúcich v chudobe, sociálne vylúčených osôb a organizácií, ktorých sú členmi. Európsky rok by mal potvrdiť zásadu inkluzívnej spoločnosti vytvárajúcej vo verejnej sfére priestor pre uplatnenie sociálne vylúčených osôb, zhodnocovaním zásadného prínosu organizácií, ktorých sú členmi;
7. domnieva sa, že treba zintenzívniť výmenu skúseností medzi členskými štátmi, miestnymi a regionálnymi orgánmi

a medzinárodnými organizáciami, ktoré sa zapájajú do boja proti chudobe, a to v rámci procesu vzájomného učenia sa;

Odporúčania

8. súhlasí s návrhom opätovne potvrdiť význam kolektívnej zodpovednosti, ktorá zaväzuje nielen tvorcov politiky na všetkých úrovniach, ale tiež subjekty verejného a súkromného sektora;
9. poznamenáva, že záväzok bojovať proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu na všetkých úrovniach verejnej správy a najmä politický záväzok, ktorým je predchádzať týmto javom, sa musia opätovne potvrdiť a musí sa v nich pokračovať;
10. vyzýva, aby sa prijali štruktúrované opatrenia, ktoré by vyvolali rozhodujúcu zmenu v boji proti chudobe a všetkým formám sociálneho vylúčenia, pretože oboje obmedzuje slobodu jednotlivcov a škodí spoločnosti ako takej;
11. odporúča väčšie odhodlanie pri realizácii činností, ktoré dopĺňajú iné nástroje a činnosti Spoločenstva súvisiace so sociálnym začlenením ako sú program PROGRESS, štrukturálne fondy, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka, a tiež boj proti diskriminácii a podpora základných práv a rovnosti žien a mužov, ako i činnosti v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, kultúry a dialógu medzi kultúrami, mladých ľudí, starostlivosti o deti a staršie osoby, občianstva, prisťahovalectva a azylu a výskumu;
12. praje si, aby sa bojovalo proti všetkým formám diskriminácie, ktoré sa podieľajú na vzniku chudoby a na sociálnom vylúčení;
13. je toho názoru, že by bolo určite užitočné umožniť účasť na podujatiach európskeho roka nielen členskými štátom, ale i miestnym a regionálnym orgánom alebo ich združeniam, ktoré sú samostatnými subjektmi;
14. domnieva sa, že treba posilniť otvorenú metódu koordinácie v oblasti sociálnej ochrany, sociálneho začlenenia a stratégie Európskej únie pre zamestnanosť s výraznejším zapojením regionálnej a miestnej úrovne. Jej účinnosť vo veľkej miere závisí od zapojenia miestnych a regionálnych orgánov do vypracovania regionálnych akčných plánov boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu a od presadzovania globálnejšieho prístupu, ktorý spája tri veľké oblasti aktívneho začlenenia;

15. poznamenáva, že v súvislosti so zlepšovaním prístupu k službám sú vo väčšine členských štátov poskytovateľmi sociálnych služieb miestne a regionálne orgány. Tieto úrovne majú preto lepšie predpoklady na to, aby vypracovávali a uplatňovali nové pravidlá riadenia služieb s cieľom uľahčiť k nim prístup;

16. zdôrazňuje, že je nevyhnutné venovať osobitnú pozornosť situácii detí, pretože deti vyrastajúce v chudobe a sociálnom vylúčení sa dostávajú do „cyklu“, ktorý sa prenáša z jednej generácie na druhú a má závažné dlhodobé dôsledky, pretože pripravuje deti o právo naplno rozvinúť svoj potenciál a ohrozuje ich osobný rozvoj, vzdelávanie a celkové blaho. Pri hodnotení možných rizikových faktorov sociálneho vylúčenia sa musí väčšia pozornosť venovať početným rodinám a mladým rodinám;

17. pripomína, že plná účasť mladých generácií sa zabezpečí v prvom rade prístupom k vzdelávacím službám; posledný prie-

skum v rámci Programu medzinárodného hodnotenia študentov (PISA – Program for International Student Assessment) uskutočnený Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj upozornil na úzku spojitosť nízkej úrovne kvalifikácie a sociálneho vylúčenia. Zapojenie a účasť občanov Európskej únie sú zásadné pre sociálnu súdržnosť a rozvoj Európy;

18. vyzýva inštitúcie Spoločenstva, aby venovali veľkú pozornosť zložitým a viacrozmerným formám chudoby a sociálneho vylúčenia a aby zaviedli koherentné stratégie a preventívne opatrenia, ktoré budú zamerané na proces upevňovania sociálneho postavenia („empowerment“);

19. naliehavo žiada, aby sa vo väčšej miere zohľadnili problémy, ktorým sú v súvislosti so vstupom žiadateľov o azyl a s nelegálnymi prisťahovalcami vystavené miestne a regionálne orgány, a to predovšetkým tie, ktoré sa nachádzajú na hraniciach Európskej únie.

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Pozmeňovací návrh 1

Článok 2 písm. b)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Zodpovednosť – Posilňovanie zodpovednosti verejnosti v súvislosti s politikami a opatreniami v oblasti sociálneho začlenenia a zdôrazňovanie zodpovednosti všetkých za vysporiadanie sa s chudobou a s odsúvaním na okraj spoločnosti. Európsky rok má posilniť povedomie, účasť a zapojenie a vytvárať nové príležitosti, aby sa mohli zapájať aj bežní občania.</p>	<p>Zodpovednosť – Posilňovanie zodpovednosti verejnosti v súvislosti s politikami a opatreniami v oblasti sociálneho začlenenia a zdôrazňovanie zodpovednosti všetkých za vysporiadanie sa s chudobou a s odsúvaním na okraj spoločnosti. Snahou Európskeho Európskeho roka je má posilniť povedomie, účasť a zapojenie a vytvárať nové príležitosti, aby sa mohli zapájať aj bežní občania s <u>bydliskom v krajinách Európskej únie</u>.</p>

Zdôvodnenie

Je dôležité výslovne a dôrazne pripomenúť záväzok Európskej únie prijímať opatrenia smerujúce k aktívnej transformácii postojov európskych občanov ku chudobe a k sociálnemu vylúčeniu.

Pozmeňovací návrh 2

Článok 2 písm. c)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Súdržnosť – Presadzovanie súdržnejšej spoločnosti prostredníctvom zvyšovania povedomia verejnosti o tom, aké výhody pre všetkých má spoločnosť, v ktorej sa odstráni chudoba a nikto nie je odsúdený žiť na jej okraji. Európsky rok má podporovať spoločnosť, ktorá udržiava a rozvíja kvalitu života, sociálny blahobyt a rovnaké príležitosti pre všetkých bez ohľadu na ich zázemie a zabezpečuje trvalo udržateľný rozvoj a solidaritu medzi generáciami a v rámci generácií a koherentnosť politik s akciami EÚ na celom svete.</p>	<p>Súdržnosť – Presadzovanie súdržnejšej spoločnosti prostredníctvom zvyšovania povedomia <u>všetkých občanov o spoločnosti, v ktorej sú si všetci rovní a ktorá zaručuje práva a príležitosti, verejnosti o tom, aké výhody pre všetkých má spoločnosť</u> spoločnosti, v ktorej sa odstráni chudoba a nikto nie je odsúdený žiť na jej okraji. Európsky rok má podporovať spoločnosť, ktorá udržiava a rozvíja kvalitu života, sociálny blahobyt a rovnaké príležitosti pre všetkých bez ohľadu na ich zázemie a zabezpečuje trvalo udržateľný rozvoj a solidaritu medzi generáciami a v rámci generácií a koherentnosť politik s akciami EÚ na celom svete.</p>

Zdôvodnenie

Je mimoriadne dôležité, aby sa záväzky EÚ v oblasti sociálnej politiky týkali všetkých jej občanov, aby EÚ uznala plné a rovnaké občianske práva všetkým občanom, aby každému umožňovala účasť a zabezpečovala rovnaké príležitosti v zmysle článku 5 písm. a) návrhu Lisabonskej zmluvy: „Pri vymedzovaní a uskutočňovaní svojich politík a činností Únia prihliada na požiadavky spojené s podporou vysokej úrovne zamestnanosti, zárukou primeranej sociálnej ochrany, bojom proti sociálnemu vylúčeniu a s vysokou úrovňou vzdelávania, odbornej prípravy a ochrany ľudského zdravia.“

Pozmeňovací návrh 3

Článok 2 písm. d)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Záväzok – Opakované zdôrazňovanie silného politického záväzku EÚ v boji proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu a presadzovanie tohto záväzku na všetkých úrovniach riadenia. Európsky rok, ktorý stavia na úspechoch a možných nedostatkoch otvorenej metódy koordinácie v oblasti sociálnej ochrany a sociálneho začlenenia, posilní politický záväzok predchádzať chudobe a sociálnemu vylúčeniu a bojovať proti nim a podnieti ďalší rozvoj činnosti Európskej únie v tejto oblasti.</p>	<p>Záväzok – Opakované zdôrazňovanie silného politického záväzku EÚ a členských štátov v boji proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu a presadzovanie <u>tohto záväzku na všetkých úrovniach riadenia účinných opatrení orgánov verejnej moci v boji proti chudobe</u>. Európsky rok, ktorý stavia na úspechoch a možných nedostatkoch otvorenej metódy koordinácie v oblasti sociálnej ochrany a sociálneho začlenenia, posilní politický záväzok predchádzať chudobe a sociálnemu vylúčeniu a bojovať proti nim a podnieti ďalší rozvoj činnosti Európskej únie a <u>členských štátov</u> v tejto oblasti.</p>

Zdôvodnenie

Článok 2 písm. c) sa sústreďuje na rozdelenie zodpovednosti a naopak článok 2 písm. d) by mal upriamiť pozornosť na úlohu orgánov verejnej moci, pričom by mal zdôrazniť, že pre boj proti chudobe je potrebný skôr politický záväzok ako opatrenia zamerané na individuálne správanie.

Pozmeňovací návrh 4

Článok 6 ods. 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Každý členský štát vymenuje „vnútroštátny implementačný orgán“, ktorý bude organizovať jeho účasť na európskom roku a zabezpečovať koordináciu na vnútroštátnej úrovni. Tento vnútroštátny implementačný orgán bude zodpovedať za stanovenie vnútroštátneho programu a priorit pre európsky rok a za výber jednotlivých akcií, ktoré sa majú navrhnuť na financovanie Spoločenstvom. Vnútroštátna stratégia a priority Európskeho roka sa stanovujú v súlade s cieľmi uvedenými v článku 2.</p>	<p>Každý členský štát vymenuje „vnútroštátny implementačný orgán“, ktorý bude organizovať jeho účasť na európskom roku a zabezpečovať koordináciu na vnútroštátnej úrovni. Tento vnútroštátny implementačný orgán bude zodpovedať za stanovenie <u>vnútroštátneho programu a priorit pre európsky rok</u> vnútroštátnych priorit a programu pre európsky rok a za výber jednotlivých akcií, ktoré sa majú navrhnuť na financovanie Spoločenstvom. <u>Pritom treba preukázať úzke zapojenie regionálnej a miestnej úrovne.</u> <u>Vnútroštátna stratégia a priority</u> Vnútroštátne priority a stratégia Európskeho roka sa stanovujú v súlade s cieľmi uvedenými v článku 2.</p>

Zdôvodnenie

Vnútroštátne programy musia najskôr stanoviť vnútroštátne priority, ktoré vychádzajú zo špecifických aspektov chudoby v rôznych krajinách. Plánovanie stratégie musí byť založené na dôkladnej znalosti problému, pretože boj proti chudobe zasahuje do viacerých sektorov a vyžaduje si dobre ciele opatrenia.

Pozmeňovací návrh 5

Článok 13

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Na účely Európskeho roka môže Komisia spolupracovať s príslušnými medzinárodnými organizáciami, najmä s Radou Európy, Medzinárodnou organizáciou práce a s Organizáciou Spojených národov.	Na účely Európskeho roka môže Komisia spolupracovať s príslušnými medzinárodnými organizáciami, najmä s Radou Európy, Medzinárodnou organizáciou práce a s Organizáciou Spojených národov, <u>Svetovou zdravotníckou organizáciou a Svetovou bankou.</u>

Zdôvodnenie

Chudoba má závažné dlhodobé dôsledky, bráni naplno rozvinúť potenciál človeka, ohrozuje zdravie, osobný rozvoj a celkové blaho. Skúsenosti Svetovej zdravotníckej organizácie môžu rozšíriť poznatky a posilniť výmenu osvedčených postupov. Rovnako dôležité sú skúsenosti Svetovej banky, pretože jej prístup je čoraz viac založený na posilňovaní sociálneho postavenia.

Pozmeňovací návrh 6

Príloha

I. AKCIE NA ÚROVNI SPOLOČENSTVA

1. Stretnutia a podujatia

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Organizácia stretnutí a podujatí na úrovni Spoločenstva zameraných na zvýšenie povedomia o otázkach týkajúcich sa európskeho roka a o chudobe a sociálnom vylúčení a na poskytnutie fóra na výmenu myšlienok. Zúčastnia sa na nich príslušné zainteresované strany a plánovať sa budú v spolupráci s ľuďmi žijúcimi v chudobe, a s organizáciami občianskej spoločnosti, ktoré ich zastupujú, s cieľom poskytnúť vhodnú príležitosť na riešenie politických rozdielov a každodenných problémov.	Organizácia stretnutí a podujatí na úrovni Spoločenstva zameraných na zvýšenie povedomia <u>občanov krajín Európskej únie</u> o otázkach týkajúcich sa európskeho roka <u>boja proti</u> a o chudobe a sociálnemu vylúčeniu <u>sociálnom vylúčení</u> a <u>na poskytnutie fóra</u> na podporu výmenu rozvoja výmeny myšlienok. Zúčastnia sa na nich príslušné zainteresované strany a <u>Budú sa plánovať sa budú</u> v spolupráci s ľuďmi žijúcimi v chudobe, a s organizáciami občianskej spoločnosti, ktoré ich zastupujú, <u>s cieľom poskytnúť vhodnú príležitosť na riešenie politických rozdielov a každodenných problémov</u> Účelom je aktívna účasť sociálnych aktérov rozvíjaním činností a postupov v oblasti posilňovania sociálneho postavenia.

Zdôvodnenie

Otázka boja proti chudobe musí osloviť občanov členských štátov EÚ v snahe rozvinúť a zvýšiť ich zodpovednosť. Účelom Európskeho roka boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu je vytvoriť podmienky, ktoré obmedzia opätovný vznik sociálnych nerovností a základom činností a postupov musí byť posilňovanie sociálneho postavenia.

Pozmeňovací návrh 7

Príloha

2. Informačné a propagačné kampane vrátane

Tretia zarážka

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
informačnej kampane na úrovni Spoločenstva zavedenej zároveň aj na vnútroštátnej úrovni, založenej na tradičných aj nových komunikačných kanáloch a nových technológiách,	informačnej kampane na úrovni Spoločenstva zavedenej zároveň aj na vnútroštátnej, <u>regionálnej a miestnej úrovni</u> , založenej na tradičných aj nových komunikačných kanáloch a nových technológiách s cieľom <u>zvýšiť mieru informovanosti a podnecovať záujem verejnosti,</u>

Zdôvodnenie

Činnosť na miestnej úrovni je dôležitá, pretože miestne a regionálne orgány zohrávajú mimoriadnu úlohu v rozpoznávaní a podpore podmienok účinného prístupu osôb žijúcich v chudobe alebo sociálne vylúčených osôb k sociálnym, hospodárskym a kultúrnym službám. Miestne, regionálne a ústredné orgány majú základnú zodpovednosť za vypracovávanie, financovanie a riadenie opatrení, ktoré zaručia integráciu sociálne vylúčených osôb.

Informačné kampane môžu osloviť maximálny počet občanov, ak sa budú opierať o účasť verejných orgánov na všetkých úrovniach a ak budú používať komunikačné jazyky zamerané na špecifické cieľové skupiny.

Pozmeňovací návrh 8

Príloha

2. Informačné a propagačné kampane vrátane

Štvrtá zarážka

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
výroby komunikačných a mediálnych nástrojov určených na vyvolanie záujmu verejnosti, ktoré budú dostupné v celom Spoločenstve,	~~výroby komunikačných a mediálnych nástrojov určených na vyvolanie záujmu verejnosti, ktoré budú dostupné v celom Spoločenstve,~~

Zdôvodnenie

Text je obsiahnutý v tretej zarážke.

Pozmeňovací návrh 9

Príloha

2. Informačné a propagačné kampane vrátane

Piata zarážka

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
primeraných opatrení a iniciatív zameraných na uverejňovanie výsledkov a na zviditeľňovanie programov, akcií a iniciatív Spoločenstva, ktoré prispievajú k plneniu cieľov európskeho roka,	~~primeraných opatrení a iniciatív zameraných na uverejňovanie výsledkov a na zviditeľňovanie programov, akcií a iniciatív Spoločenstva~~ <u>lepšie zviditeľnenie programov, poskytovanie informácií o akciách, iniciatívach Spoločenstva a výsledkoch, ktoré prispievajú k plneniu cieľov európskeho roka,</u>

Zdôvodnenie

Vyplýva zo znenia pozmeňovacieho návrhu.

Pozmeňovací návrh 10

Príloha

2. Informačné a propagačné kampane vrátane

Šiesta zarážka

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
vhodných iniciatív vzdelávacích inštitúcií s cieľom šíriť informácie o európskom roku,	<u>vhodných iniciatív vzdelávacích inštitúcií s cieľom šíriť informácie o európskom roku, aby sa zvýšilo povedomie mladých generácií a šíрили zásady boja proti chudobe,</u>

Zdôvodnenie

Rozdelenie zodpovednosti posilňuje činnosť zameraná na zvýšenie účasti všetkých zložiek spoločnosti a najmä mladých ľudí, aby sa posilnilo uplatňovanie Lisabonskej zmluvy, ktorého článok 149 písm. b) je zameraný na „podporu účasti mladých ľudí na demokratickom živote v Európe“.

Pozmeňovací návrh 11

Príloha

3. Iné akcie

Prvá zarážka

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Prieskumy a štúdie uskutočnené v celom Spoločenstve s cieľom posúdiť a informovať o príprave, účinnosti, vplyve a dlhodobom monitorovaní európskeho roka. S cieľom umožniť dosiahnutie nového konsenzu v súvislosti s politickými riešeniami, jeden taký prieskum by mal tiež obsahovať sériu otázok zameraných na posúdenie verejnej mienky o politike predchádzania chudoby a sociálnemu vylúčeniu a boja proti nim, vrátane systémov sociálnej ochrany a o potenciálnej úlohe Únie v boji proti chudobe a vylúčeniu. Tento prieskum sa uskutoční v roku 2009, takže jeho výsledky bude možné predložiť na otvárací konferencii európskeho roka;	Prieskumy a štúdie uskutočnené v celom Spoločenstve s cieľom posúdiť a informovať o príprave, účinnosti, vplyve a dlhodobom monitorovaní európskeho roka. S cieľom <u>rozšíriť konsenzus</u> ~~umožniť dosiahnutie nového konsenzu~~ v súvislosti s politickými riešeniami, jeden taký prieskum by mal tiež obsahovať sériu otázok zameraných na posúdenie verejnej mienky o politike predchádzania chudoby a sociálnemu vylúčeniu a boja proti nim, vrátane systémov sociálnej ochrany a o potenciálnej úlohe Únie, <u>ktorú sa zaväzuje zohrávať</u> v boji proti chudobe a vylúčeniu. Tento prieskum sa uskutoční v roku 2009, takže jeho výsledky bude možné predložiť na otvárací konferencii európskeho roka;

Zdôvodnenie

Je dôležité výslovne a dôrazne pripomenúť záväzok Európskej únie prijímať opatrenia smerujúce k aktívnej transformácii postojov európskych občanov k chudobe a sociálnemu vylúčeniu.

Pozmeňovací návrh 12

Príloha

3. Iné akcie

Druhá zarážka

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Spolupráca so súkromným sektorom, prevádzkovateľmi rozhlasového a televízneho vysielania a inými médiami ako partnermi v šírení informácií o európskom roku i pri akciách, ktoré sa zameriavajú na dlhodobý dialóg o sociálnych otázkach;	Spolupráca so súkromným sektorom, prevádzkovateľmi rozhlasového a televízneho vysielania a inými médiami ako partnermi v šírení informácií o európskom roku i pri akciách, ktoré sa zameriavajú na <u>rozvíjanie dlhodobého dialógu</u> ~~dlhodobý dialóg~~ o sociálnych otázkach;

Zdôvodnenie

Vyplýva zo znenia pozmeňovacieho návrhu.

Pozmeňovací návrh 13

Príloha

II. SPOLUFINANCOVANIE AKCIÍ NA VNÚTROŠTÁTNEJ ÚROVNI

Bod 7 písm. f)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
vzdelávacie príležitosti pre štátnych zamestnancov, sociálnych partnerov, médiá, zástupcov MVO a iných účastníkov s cieľom rozšíriť ich znalosti o fenoméne chudoby a sociálneho vylúčenia, o európskej a vnútroštátnej politike začlenenia do spoločnosti a o rôznych nástrojoch politiky, ktoré sú k dispozícii, s cieľom zvýšiť ich schopnosť riešiť problémy súvisiace s chudobou a nabádať ich k tomu, aby hrali aktívnu úlohu v boji proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu;	~~vzdelávacie príležitosti~~ vzdelávacie príležitosti pre štátnych zamestnancov na ústrednej, regionálnej a miestnej úrovni, sociálnych partnerov, médiá, zástupcov MVO a iných účastníkov s cieľom rozšíriť ich znalosti o fenoméne chudoby a sociálneho vylúčenia, o európskej a vnútroštátnej politike začlenenia do spoločnosti a o rôznych nástrojoch politiky, ktoré sú k dispozícii, s cieľom zvýšiť ich schopnosť riešiť problémy súvisiace s chudobou a nabádať ich k tomu, aby hrali aktívnu úlohu v boji proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu;

Zdôvodnenie

Miestne, regionálne a ústredné orgány majú základnú zodpovednosť za vypracovanie, financovanie a riadenie opatrení určených na integráciu sociálne vylúčených osôb, a preto je dôležité, aby štátni zamestnanci boli na tieto úlohy pripravení.

Pozmeňovací návrh 14

Príloha

IV. PRORITY ČINNOSTI EURÓPSKEHO ROKA

Druhý odsek

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
V súlade s analýzou, ktorá sa uskutočnila v rámci Spoločnej správy o sociálnej ochrane a sociálnom začlenení, a v súlade s prioritami v nej stanovenými by sa mal európsky rok zameriavať na tieto témy:	V súlade s analýzou, ktorá sa uskutočnila v rámci Spoločnej správy o sociálnej ochrane a sociálnom začlenení, a v súlade s prioritami v nej stanovenými by sa mal európsky rok zameriavať na tieto témy:
<ul style="list-style-type: none"> — chudoba detí a prenášanie chudoby z generácie na generáciu, — inkluzívny trh práce, — znevýhodnenie vo vzdelávaní a v odbornej príprave vrátane vzdelávania v oblasti počítačovej gramotnosti, — chudoba a rodový rozmer, — prístup k základným službám vrátane primeraného bývania, — prekonávanie diskriminácie a podpora integrácie prisťahovalcov a začlenenie etnických menšín do spoločnosti a na trh práce, — riešenie potrieb zdravotne postihnutých ľudí a iných zraniteľných skupín. 	<ul style="list-style-type: none"> — chudoba detí a prenášanie chudoby z generácie na generáciu, — <u>staršie osoby</u>, — <u>aktívne integrované prístupy zamerané na začlenenie</u>, — inkluzívny trh práce, — znevýhodnenie vo vzdelávaní a v odbornej príprave vrátane vzdelávania v oblasti počítačovej gramotnosti, — chudoba a rodový rozmer, — prístup k základným službám vrátane primeraného bývania, — prekonávanie diskriminácie a podpora integrácie prisťahovalcov a začlenenie etnických a <u>náboženských menšín a utečencov</u> do spoločnosti a na trh práce, — riešenie potrieb zdravotne postihnutých ľudí a iných zraniteľných skupín.

Zdôvodnenie

Chudoba sa týka najmä staršieho obyvateľstva, utečencov a náboženských skupín. Pre zabezpečenie rovnakých príležitostí účasti na politickom a sociálnom živote je dôležité podporovať činnosti zamerané na začlenenie týchto skupín.

Pozmeňovací návrh 15

Príloha

5. CHARAKTERISTIKY A CIELE

5.3 Ciele, očakávané výsledky a súvisiace ukazovatele návrhu v kontexte rámca ABM

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Európsky rok by mal podnietiť diskusiu a prinášať riešenia s cieľom zabezpečiť zmysluplnú účasť na živote spoločnosti pre ľudí žijúcich v chudobe a čeliacich sociálnemu vylúčeniu, posilnenie organizácií, ktorých sú členmi a vytvorenie pevnejších rámcov na zabezpečenie ich účasti na činnostiach, ktoré majú mať rozhodujúci vplyv na odstránenie chudoby. Umožní, aby mala otvorená metóda koordinácie väčší vplyv v praxi.	Európsky rok by mal podnietiť diskusiu a prinášať riešenia s cieľom zabezpečiť <u>začlenenie a zmysluplnú účasť</u> na živote spoločnosti pre ľudí žijúcich v chudobe a čeliacich sociálnemu vylúčeniu, posilnenie organizácií, ktorých sú členmi, a vytvorenie <u>podmienok vhodných pre účinné opatrenia zamerané na posilnenie sociálneho postavenia,</u> aby sa zabezpečila ich účasť <u>pevnejších rámcov na zabezpečenie ich účasti</u> na činnostiach, ktoré majú mať rozhodujúci vplyv na odstránenie chudoby. Umožní, aby mala otvorená metóda koordinácie väčší vplyv v praxi.

Zdôvodnenie

Vyplyva zo znenia pozmeňovacieho návrhu.

V Bruseli 18. júna 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Európske zoskupenie územnej spolupráce: nový impulz pre územnú spoluprácu v Európe“

(2008/C 257/03)

VÝBOR REGIÓNOV

- trvá na požiadavke rýchleho a jednotného uplatnenia nariadenia na celom území Únie v súlade s európskym charakterom nového nástroja,
- zdôrazňuje, že EZÚS tým, že územnej spolupráci medzi inštitucionálnymi aktérmi na rôznych úrovniach dvoch alebo viacerých členských štátov prepožičiava komunitárny právny charakter, môže podnietiť proces horizontálnej európskej integrácie pri súčasnom uplatnení zásad subsidiarity a blízkosti k občanom,
- zdôrazňuje, že možnosť zapojiť rôzne inštitucionálne úrovne do jedinej štruktúry zoskupenia pre spoluprácu otvára priestor novým podobám viacúrovňového riadenia, kde môžu európske miestne a regionálne orgány zohrať dôležitú úlohu iniciátora pri vypracovaní a uplatňovaní politík Únie, a tým prispieť k otvorenejšiemu, participatívnejšiemu, demokratickejšiemu, zodpovednejšiemu a transparentnejšiemu európskemu riadeniu,
- potvrdzuje svoj zámer zohrávať zásadnú úlohu pri informovaní o nástroji EZÚS a jeho propagácii prostredníctvom politickej aktivizácie, iniciatív v oblasti komunikácie, vytvárania sietí na výmenu skúseností a osvedčených postupov, študijných činností,
- vyzýva Európsku komisiu, aby iniciovala strategickú úvahu o EZÚS v nasledujúcej zelenej knihe o európskej územnej súdržnosti.

Spravodajkyňa: pani Mercedes BRESSO, predsedníčka regiónu Piemonte (IT/SES)

VÝBOR REGIÓNOV

Výzvy Európy a potreba európskej integrácie

1. s nadšením víta prijatie nariadenia o Európskom zoskupení územnej spolupráce (EZÚS); ktoré je účinnou odpoveďou na zásadnú požiadavku prehĺbenia procesu európskej integrácie pri zachovaní regionálnej rozmanitosti prispôbením súčasných modelov vládnutia výzvam, ktorým čelí Európska únia;

2. berie na vedomie skutočnosť, že Európska únia čelí zmenám, ktoré majú zásadný význam pre jej budúcnosť: stačí pomyslieť na novú Lisabonskú zmluvu, podpísanú 13. decembra 2007, nedávne rozšírenie Schengenského priestoru o deväť nových krajín, prijatie eura Cyptom a Maltou na začiatku roku 2008, prebiehajúce preskúmanie rozpočtu;

3. víta v podstate skutočnosť, že v novej Lisabonskej zmluve sa v článku 3 Zmluvy o Európskej únii územná súdržnosť začleňuje medzi ciele Únie a uznáva, že je potrebné venovať osobitnú pozornosť potrebám cezhraničných regiónov; ide o otvorené uznanie skutočnosti, že pri vypracovávaní politických opatrení Únie je potrebné podporovať harmonický a vyvážený rozvoj polycentrického európskeho územia. Ďalej vyzýva Komisiu, aby vypracovala návrhy aktivít a opatrení na európskej úrovni, ktoré by sa doň v budúcnosti dali zahrnúť;

4. uznáva, že budúcnosť Európskej únie a jej územných celkov závisí od posilnenej synergie medzi opatreniami kohéznej politiky a stratégiou podpory konkurencieschopnosti ako aj od rozvoja odvetvových politík, ktoré by predovšetkým v znevýhodnených oblastiach umožnili čeliť výzvam globalizácie v súlade s cezhraničným, nadnárodným a medziregionálnym prístupom; konštatuje, že cezhraničná, nadnárodná a medziregionálna spolupráca bola a aj naďalej je prínosom – európskym, politickým, inštitucionálnym, hospodárskym a spoločensko-kultúrnym.

5. pripomína, že územná súdržnosť je ústrednou témou Územnej agendy Európskej únie. Tá vyslovuje požiadavku, aby územná súdržnosť zohrávala výraznejšiu úlohu v rámci budúcej európskej kohéznej politiky a iných politík Spoločenstva;

6. nazdáva sa, že územná súdržnosť je zásadným predpokladom pre dosiahnutie cieľov hospodárskeho rastu a solidarity ako aj pre vytvorenie sociálneho trhového hospodárstva

s vysokou konkurencieschopnosťou s cieľom dosiahnuť plnú zamestnanosť, sociálny pokrok a trvalo udržateľný rozvoj;

7. tvrdí, že územná súdržnosť môže zároveň posilniť konkurencieschopnosť a trvalú udržateľnosť regiónov Európy, v súlade s cieľmi novej Lisabonskej stratégie aktualizovanej členskými štátmi v roku 2008;

8. považuje územnú spoluprácu a predovšetkým cezhraničnú spoluprácu za kľúčový prvok európskej integrácie a politickú prioritu EÚ a pripomína veľký význam územnej spolupráce v prípade najvzdialenejších regiónov, ostrovov a horských oblastí;

9. vyzýva Európsku komisiu, aby iniciovala strategickú úvahu o EZÚS v nasledujúcej zelenej knihe o európskej územnej súdržnosti;

Politický a strategický význam EZÚS

10. vyjadruje svoju podporu územnej spolupráci ako základnému nástroju kohéznej politiky na riešenie otázok s výrazným územným rozmerom v kľúčových sektoroch z hospodárskeho, sociálneho, kultúrneho a environmentálneho hľadiska;

11. zdôrazňuje, že územná spolupráca je vhodnou odpoveďou na požiadavku, aby pridelovanie prostriedkov v plánovacom období 2007 – 2013 bolo vyváženejšie z geografického hľadiska;

12. víta skutočnosť, že sa plánovacom období 2007 – 2013 ráta s výrazným posilnením územnej spolupráce v rámci kohéznej politiky prostredníctvom:

— integrácie iniciatívy Spoločenstva INTERREG, ktorá sa stáva po všetkých stránkach prvoradým politickým cieľom (cieľ 3) európskej kohéznej politiky,

— výrazného zamerania iniciatív v rámci územnej spolupráce na dosahovanie Lisabonských a Göteborgských cieľov,

— konsolidácie územnej spolupráce a jej prepojenia s ďalšími príslušnými politickými opatreniami EÚ v rámci iniciatívy „Regióny, protagonisti ekonomickej zmeny“,

— posilnenia štruktúr spolupráce, mechanizmov fungovania a procesov kapitalizácie, a to aj prostredníctvom programov na zapojenie do siete 27 členských štátov (Urbact, Interact, ESPON);

13. nazdáva sa, že nariadenie (ES) č. 1082/2006 o Európskom zoskupení územnej spolupráce (EZÚS) predstavuje významný právny nástroj na posilnenie spolupráce medzi územnými celkami v Európe prostredníctvom jednotnej právnej úpravy Spoločenstva, ktorá je priamo uplatniteľná vo všetkých členských štátoch;

14. domnieva sa, že jeho predvídateľný potenciál sa navyše posilňuje priamou nadväznosťou na *acquis communautaire*, čo mu dáva väčšiu účinnosť a schopnosť právnej integrácie, väčšiu hĺbku a dynamiku než majú klasické nástroje spolupráce;

15. poukazuje na skutočnosť, že predchádzajúci právny rámec, ktorý sa týmto nariadením ostatne neruší, často viedol k situáciám právnej neistoty;

16. víta skutočnosť, že nariadenie o EZÚS obsahuje veľkú časť toho, čo *acquis* Rady Európy zaviedol v oblasti územnej spolupráce. Právo územných samospráv na spoluprácu presahujúcu hranice štátu bolo vlastne po prvýkrát uznané v rámci Rady Európy v Európskej rámcovej dohode o cezhraničnej spolupráci územných samospráv z roku 1980 a v doplnujúcich protokoloch k tejto dohode z rokov 1995 a 1998.

17. poukazuje na skutočnosť, že EZÚS je nástrojom, ktorý vedie k vytvoreniu štruktúry európskej spolupráce, ktorej cieľom je umožniť zaoberať sa tradičnými legislatívno-administratívnymi problémami súvisiacimi uskutočňovaním a so správaním cezhraničných, nadnárodných a medziregionálnych programov a projektov ako aj s územnou spolupracou všeobecne a riešiť ich;

18. zdôrazňuje, že EZÚS prispieva k zvyšovaniu stability a istoty iniciatív v rámci územnej spolupráce prostredníctvom vytvárania zoskupení pre spoluprácu s právnou subjektivitou ako aj potrebnými prostriedkami na realizáciu projektov a opatrení s finančným príspevkom Spoločenstva alebo aj bez neho,

19. opakovane zdôrazňuje, že EZÚS môže poskytnúť účinnú platformu na koordináciu a realizáciu európskych, vnútroštátnych a regionálnych politických opatrení v mnohorakých kľúčových oblastiach, ako sú napríklad infraštruktúra, konkurencieschopnosť podnikov, výskum a inovácia, vzdelávanie, ochrana životného prostredia a predchádzanie rizikám, energetické a dopravné siete, zdravotníctvo a sociálna oblasť, trvalo udržateľný a polycentrický mestský rozvoj;

20. pripomína, že európske programy ako INTERREG podnikli vytváranie mnohých štruktúr, dohôd, dohôd, ktorých cieľom je dať reálnu podobu cezhraničnej a medziregionálnej spolupráci medzi územnými celkami v oblastiach spoločného záujmu;

21. nazdáva sa, že EZÚS by mohlo poskytnúť novú príležitosť na právne štruktúrovanie a koherentný rozvoj európskych regiónov, ktoré v minulých rokoch v rámci iniciatív zameraných na spoluprácu rozhodnou mierou prispeli k posilneniu skutočnej spolupráce v širokom spektre činností, zlepšeniu susedských vzťahov medzi štátmi, zblíženiu národov, prenosu vedomostí a výmene osvedčených postupov;

22. zdôrazňuje, že účelom nariadenia o EZÚS nie je obmedzovať existujúce európske regióny v ich činnosti či fungovať ako dodatočná administratívna štruktúra, ale ponúknuť spoľahlivú možnosť pre rozvoj transeurópskej územnej spolupráce;

23. zdôrazňuje, že EZÚS predstavuje účinný nástroj na presadzovanie decentralizovanej spolupráce vo viacerých oblastiach politiky v celej Európskej únii, a to na základe stabilných štruktúr, ktoré dokážu podnietiť občanov angažovať sa a prijímať spoločné rozhodnutia, ktoré budú v plnej miere realizované, a dokonca môžu viesť k dlhodobej strategickej spolupráci;

24. upozorňuje, že EZÚS by mohlo a malo byť operatívnym nástrojom prvej úrovne, keďže rôznym oblastiam EÚ umožňuje prístup na trh s úvermi, aby mohli financovať infraštruktúru alebo služby všeobecného záujmu, a aby mohli zároveň vytvárať potrebné príjmy na zlepšenie finančnej situácie týchto opatrení;

25. zdôrazňuje, že prvé opatrenie, ktoré je na úrovni Spoločenstva potrebné implementovať, sa týka podpory prednostného využívania EZÚS ako nástroja spolupráce z dôvodov množstva výhod vďaka zjednodušeniu riadenia politik, plánov a projektov, ako aj vďaka zovšeobecneniu osvedčených administratívnych postupov v celej EÚ;

26. nazdáva sa, že prijatie nástroja EZÚS môže viesť k tomu, že existujúce štruktúry spolupráce budú nielen pôsobiť zosúladejšie a účinnejšie, aby sa dosiahla racionálnosť a neplytľavosť prostriedkami; ale tiež zvýšia kvalitu dosiahnutých výsledkov;

27. opakovane pripomína, že EZÚS môže výraznejším zapojením miestnych a regionálnych orgánov ako aj hospodárskych a sociálnych partnerov na regionálnej úrovni rozhodným spôsobom prispieť k efektívnejšiemu pridelovaniu a riadeniu finančných prostriedkov;

28. zdôrazňuje, že EZÚS tým, že územnej spolupráci medzi inštitucionálnymi aktérmi na rôznych úrovniach dvoch alebo viacerých členských štátov prepožičiava komunitárny právny charakter, môže podnietiť proces horizontálnej európskej integrácie pri súčasnom uplatnení zásad subsidiarity a blízkosti k občanom;

29. súhlasí, že prostredníctvom nástroja, ktorý predstavuje EZÚS, môžu európske miestne a regionálne orgány zohrať dôležitú úlohu iniciátora pri vypracovaní a uplatňovaní politik Únie, a tým prispieť k otvorenejšiemu, participatívnejšiemu, demokratickejšiemu, zodpovednejšiemu a transparentnejšiemu európskemu riadeniu;

30. zdôrazňuje, že možnosť zapojiť rôzne inštitucionálne úrovne do jednej štruktúry zoskupenia pre spoluprácu otvára priestor novým podobám viacúrovňového riadenia, kde zainteresované strany prispievajú v závislosti od svojich právomocí k celkovému úspechu projektu.

Snaha o uplatňovanie nariadenia v duchu Spoločenstva

31. Zdôrazňuje, že samotná forma právneho nástroja nariadenia zaručí jednotnú úpravu územnej spolupráce vo všetkých členských štátoch a zníži rozdiely spôsobené roztrieštenosťou predpisov, prvýkrát tak existuje spoločný nástroj s takýmto širokým geografickým dosahom;

32. domnieva sa, že implementácia nariadenia by mala byť zároveň vhodne koordinovaná, aby jednotlivé právne akty vypracované členskými štátmi s cieľom uplatňovať nariadenie (ES) č. 1082/2006, mohli byť spojené dohromady bez toho, aby spôsobili nekompatibilitu alebo prekážky;

33. trvá na požiadavke rýchleho a jednotného uplatnenia nariadenia na celom území Únie v súlade s európskym charakterom nového nástroja;

34. konštatuje, že je dôležité vhodnou formou a hneď od začiatku zapojiť do uplatňovania nového nástroja Spoločenstva aj tretie krajiny v súlade s postupmi uvedenými v preambule nariadenia o EZÚS,

35. berie na vedomie skutočnosť, že niektoré členské štáty už prijali ustanovenia na uplatňovanie nariadenia, ale si vyhradzuje právo analyzovať tieto opatrenia s cieľom zhodnotiť ich súlad s cieľmi zjednocovania predpisov a podpory územnej spolupráce;

36. vyjadruje svoje poľutovanie nad skutočnosťou, že väčšina členských štátov zatiaľ neprijala ustanovenia na implementáciu nariadenia a vyzýva príslušné orgány, aby tak urobili bez ďalších prieťahov a bez administratívnych prekážok a administratívneho zaťaženia pri vytváraní EZÚS a zaistení ich plnej funkčnosti;

37. zdôrazňuje, že EZÚS bolo vytvorené aj s cieľom zjednodušiť postupy riadenia a realizácie iniciatív v rámci územnej spolupráce, a preto žiada rozsiahlejšiu spoluprácu medzi

rôznymi národnými, regionálnymi a miestnymi orgánmi v rámci každého štátu a príslušných právomocí;

38. preto pokladá spoluprácu a vzájomné poskytovanie informácií medzi členskými štátmi za nevyhnutné rovnako ako priame zapojenie miestnych a regionálnych orgánov;

39. pripomína, že legislatíva Spoločenstva oznámením o EZÚS privádza do života novú kategóriu právnických osôb, ktorá by napriek výrazným odkazom na vnútroštátne práva mala byť posudzovaná v podstatne jednotne v jednotlivých členských štátoch v súlade so zásadami priamej uplatniteľnosti a priamej účinnosti;

40. zdôrazňuje, že článok 2 nariadenia stanovuje presnú hierarchiu, na základe ktorej nielen právne predpisy Spoločenstva ale aj ustanovenia dohôd a stanov vznikajúcich EZÚS majú prednosť pred právom členského štátu, kde má sídlo EZÚS, ktoré je uplatniteľné len v prípadoch, ktoré nie sú upravené v nariadení alebo sú v ňom upravené len čiastočne;

41. zdôrazňuje, že ustanovenia nariadenia, ktoré neodkazujú na vnútroštátne právo, sa uplatňujú priamo na každú žiadosť o zriadenie EZÚS;

42. nazdáva sa, že nariadenie prisudzuje potenciálnym členom EZÚS, ktorí sa nachádzajú na území aspoň dvoch členských štátov, reálne okamžité uplatniteľné právo vytvoriť EZÚS v súlade s ustanoveniami nariadenia;

43. pripomína, že nesplnenie povinnosti členských štátov prijať vhodné vykonávacie ustanovenia brzdí potenciál koncepcie EZÚS, a preto žiada Európsku komisiu, aby vyzvala členské štáty k plneniu ich záväzných povinností v tejto veci;

44. nazdáva sa, že Európska komisia môže zohrávať rozhodujúcu úlohu pri dosahovaní plnej funkčnosti EZÚS v súlade s pôvodným duchom nariadenia;

45. vyzýva Európsku komisiu, aby nábádala členské štáty k prijatiu potrebných vykonávacích opatrení a zároveň poskytla vhodnú podporu zodpovedným vnútroštátnym orgánom prostredníctvom prijatia usmernení, pravidiel výkladu, technických pokynov. Na tento účel by Komisia mohla využiť výsledky činnosti skupiny expertov pre EZÚS vytvorenej Výborom regiónov;

46. dúfa, že Európska komisia zvažuje možnosť začať potrebné konania o porušení proti členským štátom, ktoré bezdôvodne nespĺnili svoju povinnosť prijať potrebné vykonávacie opatrenia na implementáciu nariadenia v prípade, že by naďalej pretrvávala takáto situácia.

Podpora využívaniu EZÚS

47. zastáva názor, že využívanie Európskeho zoskupenia územnej spolupráce možno podporiť špecifickými opatreniami Spoločenstva v oblasti komunikácie a vzdelávania ako aj každým iným vhodným opatrením vrátane právnych, ekonomických a finančných stimulov;

48. v tejto súvislosti sa domnieva, že základné ekonomické a finančné stimuly možno rozdeliť do dvoch veľkých skupín. Preto navrhuje, aby prvá skupina predpokladala existenciu špecifického programu financovaného z fondov Spoločenstva, z ERDF, ktorý by prispieval k vytváraniu nových EZÚS alebo konverzii perspektívnych projektov spolupráce riadených podľa starých, konvenčných vzorov;

49. uvádza, že druhá skupina ekonomických a finančných stimulov by vyžadovala, aby sa do verejných konaní vypísaných Komisiou začlenilo kritérium vyššej efektívnosti pri vyhodnocovaní predkladaných projektov, ktoré zahŕňajú vytvorenie EZÚS a tiež predpoklad trvalej udržateľnosti po ukončení projektu. Takto by sa mohla podporiť inštitucionalizácia strednodobej a dlhodobej kultúry spolupráce, ktorá by popri zdrojoch z rozpočtu Spoločenstva hľadala nové spôsoby financovania;

50. domnieva sa, že pokiaľ ide o opatrenia právneho charakteru, ktoré by sa mali realizovať s cieľom dopomôcť tomuto nástroju k úspechu v rámci celej EÚ, najväčšiu zodpovednosť by mala niesť Komisia s technickou podporou Výboru regiónov;

51. navrhuje Európskej komisii zintenzívniť interné informačné opatrenia zamerané na generálne riaditeľstvá s cieľom rozšíriť poznanie EZÚS ako nástroja pri uskutočňovaní sektorových politík Európskej únie;

52. deklaruje svoju ochotu spolupracovať s inštitucionálnymi aktérmi v prospech uvedených podporných opatrení.

Úloha Výboru regiónov

53. pripomína, že má k dispozícii špecifické poradné právomoci v oblasti nadnárodnej spolupráce v zmysle článku 265 Zmluvy o ES:

— územná spolupráca a najmä EZÚS patria medzi hlavné priority súčasného politického mandátu Výboru regiónov a nového protokolu o spolupráci s Komisiou;

— článok 5 stanovuje, že členovia EZÚS majú povinnosť informovať Výbor regiónov o budúcich dohovoroch a registrácii a/alebo uverejnení stanov; to otvára priestor na vypracovanie „európskeho registra“ EZÚS pri Výbore regiónov, ako to pôvodne požadoval sám Výbor regiónov vo svojom stanovisku k návrhu nariadenia z roku 2004 (CdR 62/2004 fin);

54. potvrdzuje svoj zámer zohrávať zásadnú úlohu pri informovaní o nástroji EZÚS a jeho propagácii prostredníctvom politickej aktivizácie, iniciatív v oblasti komunikácie, vytvárania sietí na výmenu skúseností a osvedčených postupov, študijných činností;

55. zdôrazňuje, že bola vytvorená skupina územných expertov pre EZÚS s úlohou monitorovať prijímanie vnútroštátnych vykonávacích ustanovení a podporovať výmenu skúseností s vytváraním a riadením EZÚS na úrovni územných celkov;

56. zaväzuje sa, že bude poukazovať na možnosti, ktoré núkajú legislatívy tak členských štátov ako aj tretích štátov susediacich s Úniou s cieľom maximálne využiť možnosti spolupráce medzi územnými celkami Európskej únie a tretích krajín;

57. zintenzívni svoju spoluprácu s regionálnymi organizáciami z celej Európy s konkrétnymi a dlhodobými skúsenosťami v oblasti transeurópskej územnej spolupráce;

58. zdôrazňuje, že úzka medziinštitucionálna spolupráca schopná zapojiť európske inštitúcie, vlády členských štátov a miestne a regionálne územné celky je základným predpokladom úspechu EZÚS a územnej spolupráce.

V Bruseli 18. júna 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Komplexný prístup k migrácii: Vybudovanie európskej politiky pracovnej migrácie a jej začlenenie do vzťahov s tretími krajinami“

(2008/C 257/04)

VÝBOR REGIÓNOV:

- zastáva názor, že Európska únia by už čo najskôr mala disponovať skutočnou európskou imigračnou politikou. Mala by rešpektovať právomoci jednotlivých úrovní vlády, ale vykonávať tie, ktoré jej prináležia,
- víta iniciatívy Komisie na stanovenie mechanizmov zjednodušujúcich regulárnu migráciu pracovnej sily, keďže existuje nerovnováha medzi reštriktívnymi opatreniami zameranými na boj proti neregulárnej migrácii a opatreniami zameranými na podporu regulárnej migrácie a žiada Komisiu, aby vypracovala komplexnú európsku politiku, pričom by zabezpečila, že opatrenia na európskej úrovni budú prínosom, ako napr. v prípade vysokokvalifikovaných pracovníkov,
- súhlasí s tým, že nelegálna práca je hlavným faktorom, ktorý podporuje neregulárnu migráciu, a preto by mali členské štáty vynaložiť väčšie úsilie na prijatie všetkých potrebných opatrení na boj proti neregulárnemu pracovnému trhu,
- ľutuje, že o úlohe Výboru regiónov sa nezmieňuje žiadny zo spomínaných dokumentov a vyjadruje svoje znepokojenie nad nedostatočným záujmom o územný rozmer, i keď do dnešného dňa bola úloha miestnych a regionálnych orgánov pri riadení migračných javov uznávaná, ako aj poradná úloha Výboru regiónov v tejto oblasti,
- potvrdzuje, že súčasne s rozvojom vonkajšieho rozmeru politiky a európskych nástrojov na riadenie migrácie treba posilniť aj územný rozmer, a to zapojením miestnych a regionálnych orgánov do formovania globálneho postoja voči migrácii. V tomto zmysle by bolo potrebné zabezpečiť, aby Európska komisia podporovala proaktívnejšie zapojenie Výboru regiónov do prípravnej fázy krokov na úrovni Spoločenstva,
- víta iniciatívu podporovať okružnú migráciu a nazdáva sa, že táto iniciatíva môže byť pre pracovné trhy členských štátov a rozvoj krajín pôvodu pozitívnym prínosom.

Spravodajkyňa: Anna TERRÓN I CUSÍ (ES/SES), štátna tajomníčka vlády autonómnej oblasti Katalánsko pre Európsku úniu

Referenčné dokumenty

Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o okružnej migrácii a partnerstvách v oblasti mobility medzi Európskou úniou a tretími krajinami

KOM(2007) 248 v konečnom znení

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa stanovujú sankcie proti zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt

KOM(2007) 249 v konečnom znení

Návrh smernice Rady o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účely vysokokvalifikovaného zamestnania

KOM(2007) 637 v konečnom znení

Návrh smernice Rady o zjednotenom postupe vybavovania žiadostí o jednotné povolenie na pobyt a na prácu na území členského štátu vydávané pre štátnych príslušníkov tretích krajín a o spoločnom súbore práv pre pracovníkov z tretích krajín s oprávneným pobytom v členskom štáte.

KOM(2007) 638 v konečnom znení

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Všeobecné odporúčania

1. zastáva názor, že Európska únia by už čo najskôr mala disponovať skutočnou európskou imigračnou politikou. Mala by rešpektovať právomoci jednotlivých úrovní vlády, ale vykonávať tie, ktoré jej prináležia;

2. víta iniciatívy Komisie na stanovenie mechanizmov zjednodušujúcich regulárnu migráciu pracovnej sily, keďže existuje nerovnováha medzi reštriktívnymi opatreniami zameranými na boj proti neregulárnej migrácii a opatreniami zameranými na podporu regulárnej migrácie a žiada Komisiu, aby vypracovala komplexnú európsku politiku, pričom by zabezpečila, že opatrenia na európskej úrovni budú prínosom, ako napr. v prípade vysokokvalifikovaných pracovníkov;

3. súhlasí s tým, že nelegálna práca je hlavným faktorom, ktorý podporuje neregulárnu migráciu, a preto by mali členské štáty vynaložiť väčšie úsilie na prijatie všetkých potrebných opatrení na boj proti neregulárnemu pracovnému trhu;

4. zastáva názor, že opatrenia na boj proti ilegálnej práci sa musia zameriavať predovšetkým na tých zamestnávateľov alebo súkromné osoby, ktoré zamestnávajú osoby zdržiavajúce sa v krajine nelegálne. Samotní prisťahovalci sa často nachádzajú vo veľmi ťažkej situácii, ktorú možno ľahko zneužiť nemožným alebo nezákonným spôsobom;

5. domnieva sa, že jednotné povolenie je dobrým nástrojom ako predchádzať vznikajúcej neregulárnej migrácii a upozorňuje

na to, že článok 41 Charty základných práv EÚ zahŕňa aj právo na dobrú správu vecí verejných;

6. domnieva sa, že spolupráca s tretími krajinami je základom pre globálny a koherentný prístup k problematike migrácie, ako to zaznamenala aj Európska rada vo svojich záveroch v roku 2005, v ktorých pripomína, že otázky súvisiace s migráciou predstavujú základný prvok vzťahov EÚ s mnohými tretími krajinami, najmä s regiónmi susediacimi s Európskou úniou (!);

7. vyslovuje sa za to, aby sa pri vytváraní tzv. partnerstiev v oblasti mobility uprednostňovali tie tretie krajiny, ktoré sú ochotné podniknúť v rámci boja proti nelegálnemu prisťahovaniu a obchodovaniu s ľuďmi významné opatrenia;

8. víta návrhy na rozvoj intenzívnejšej spolupráce s tretími krajinami prostredníctvom „partnerstiev v oblasti mobility“ alebo finančnej a technickej pomoci a vyzýva Komisiu, aby hľadala nové formy spolupráce s krajinami pôvodu a tranzitnými krajinami, založené na princípe rovnosti, aby sa vytvorila atmosféra vzájomnej dôvery umožňujúca vzájomnú spoluprácu týchto krajín v boji proti neregulárnej migrácii a pri zavádzaní mechanizmov na regulovanie regulárnej migrácie;

9. opätovne vyzdvihuje kľúčovú úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri rokovaniach a vo vzťahoch s krajinami pôvodu a tranzitnými krajinami, predovšetkým v oblasti rozvoja a spolupráce. Pripomína významný prínos miestnych a regionálnych orgánov, okrem iného, pri náležitom fungovaní programov AENEAS, MEDA a TACIS a upozorňuje na to, že vďaka komunitám migrantov boli s krajinami pôvodu a tranzitnými krajinami nadviazané vzťahy a prehĺbené o nich vedomosti;

(!) Závery Európskej Rady z Bruselu, z 15. – 16. decembra 2005. Časť IV, bod 8.

10. Ľutuje, že o úlohe Výboru regiónov sa nezmieňuje žiadny zo spomínaných dokumentov a vyjadruje svoje znepokojenie nad nedostatočným záujmom o územný rozmer, i keď do dnešného dňa bola úloha miestnych a regionálnych orgánov pri riadení migračných javov uznávaná, ako aj poradná úloha Výboru regiónov v tejto oblasti;

11. potvrdzuje, že súčasne s rozvojom vonkajšieho rozmeru politiky a európskych nástrojov na riadenie migrácie treba posilniť aj územný rozmer, a to zapojením miestnych a regionálnych orgánov do formovania globálneho postoja voči migrácii. V tomto zmysle by bolo potrebné zabezpečiť, aby Európska komisia podporovala proaktívnejšie zapojenie Výboru regiónov do prípravnej fázy krokov na úrovni Spoločenstva ⁽²⁾;

12. vyzdvihuje prácu miestnych a regionálnych samospráv v rámci politiky pre integráciu imigrantov a ich úlohu pri zabezpečovaní bezproblémového fungovania mechanizmov prístupu na trh práce a zdôrazňuje úlohu, ktorú môžu zohrávať pri vzdelávaní pracujúcich imigrantov, aby sa mohli začleniť do európskeho pracovného trhu a, v prípade návratu, do pracovného trhu v krajine pôvodu;

13. pripomína, že miestne a regionálne orgány zohrávajú významnú úlohu pri poskytovaní verejných služieb migrantom (regulárnym aj neregulárnym), medzi ktorými treba spomenúť stratégie v oblasti prijímania migrantov, zdravotnej starostlivosti, vzdelávania a ubytovania. Podľa vyhlásenia z piatej konferencie parlamentov regiónov hlavných miest Európskej únie (apríl 2006) fenomén imigrácie predstavoval a naďalej predstavuje pre niektoré regióny a miestne samosprávy významnú položku v oblasti verejných služieb, a preto by bolo vhodné preskúmať nové postupy, ktoré by miestnym a regionálnym samosprávam umožňovali zohrávať významnejšiu úlohu pri vytváraní národných iniciatív a stratégií súvisiacich s prístupom a začlenením na pracovný trh;

14. uvádza, že dáva prednosť slovnému spojeniu „neregulárna“ migrácia, pretože v mnohých úradných jazykoch výraz „nelegálny“ sa jasne spája s trestnou činnosťou a nabáda k tomu, aby sa výraz „nelegálny imigrant“ v žiadnom prípade nepoužíval;

15. berie na vedomie zmienku o ďalších politikách EÚ, ktoré sa môžu týkať migrantov, ako napr. rozvojová politika, európska stratégia zamestnanosti alebo iné politiky v sociálnej a hospodárskej oblasti, a preto žiada o lepšiu koordináciu všetkých politik týkajúcich sa migrantov;

16. žiada Komisiu, aby brala do úvahy odhady členských štátov pokiaľ ide o potrebu pracovnej sily na základe informácií, ktoré členské štáty poskytli Eurostatu a zoznamov povolání

s nedostatkom pracovnej sily, a to s cieľom podrobnejšie spoznať činnosť a odhady jednotlivých členských štátov. Pritom treba rešpektovať právomoc členských štátov povoliť štátnym príslušníkom tretích krajín vstup na trh práce;

17. upozorňuje na význam spoľahlivých a aktualizovaných štatistík, ktoré by štátom umožňovali dobrovoľnú výmenu informácií a skúseností v oblasti pracovných politik a pracovného trhu, ako to stanovuje nariadenie (ES) č. 862/2007 o štatistikách Spoločenstva v oblasti migrácie a medzinárodnej ochrany ⁽³⁾;

18. podčiarkuje významnú úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri získavaní informácií a štatistických údajov a vyzdvihuje prínos miestnych a regionálnych orgánov, okrem iného, v súvislosti s európskym portálom pre migráciu alebo s rozšírením služieb siete EURES. Miestne a regionálne orgány samy spravujú niekoľko internetových portálov, ktoré môžu tieto iniciatívy dopĺňať;

19. vyjadruje svoje znepokojenie nad skutočnosťou, že neexistuje výslovný odkaz na medzinárodné dohody, ktoré podpísali členské štáty v rámci Medzinárodnej organizácie práce a pripomína, že členské štáty musia konať v súlade s Deklaráciou o základných princípoch a právach pri práci (MOP, 2004), Akčným plánom migrujúcich pracovníkov (MOP, 2004) a vo všeobecnosti v súlade so základnými ľudskými právami, ktoré sú definované platnými medzinárodnými zmluvami;

20. považuje za veľmi dôležité vytvorenie siete miestnych a regionálnych orgánov s cieľom vypracovať spoločné štatistické nástroje a ukazovatele, umožňujúce lepšie poznať skutočný stav v oblasti migrácie;

21. poukazuje na význam podpory pri vytváraní permanentných pracovných skupín a organizovaní fór (konferencií, seminárov...) na výmenu skúseností a osvedčených postupov v oblasti prijímania a spoločenskej a pracovnej integrácie imigrantov;

22. podporuje ratifikáciu medzinárodného dohovoru o ochrane práv všetkých migrujúcich pracovníkov a ich rodinných príslušníkov zo strany členských štátov;

Okružná migrácia a vzťahy s tretími krajinami

23. víta iniciatívu podporovať okružnú migráciu a nazdáva sa, že táto iniciatíva môže byť pre pracovné trhy členských štátov a rozvoj krajín pôvodu pozitívnym prínosom;

24. uznáva, že okružná migrácia môže vytvoriť pozitívny vzťah medzi krajinami pôvodu a cieľovými krajinami a že môže fungovať ako nástroj na podporu dialógu, spolupráce a vzájomného porozumenia;

⁽³⁾ Nariadenie č. 862/2007 v rámci svojich ustanovení uznáva „... (5) potrebu presných, včasných a harmonizovaných štatistických informácií. Stále narastá aj potreba štatistických informácií o povolani, vzdelaní, kvalifikácii a type činnosti migrantov“. Nariadenie tiež uvádza, že „(6) Harmonizovaná a porovnateľná štatistika Spoločenstva o migrácii a azyle je nevyhnutná na rozvoj a monitorovanie právnych predpisov a politik Spoločenstva, ktoré sa týkajú prisťahovalctva a azylu, ako aj voľného pohybu osôb“.

⁽²⁾ V súlade s Protokolom o spolupráci medzi Európskou komisiou a Výborom regiónov z novembra 2005.

25. upozorňuje na skutočnosť, že okružná migrácia by mala fungovať správne s cieľom zabrániť tomu, aby sa zmenila na neregulárnu migráciu, pričom by mali byť vytvorené efektívne spôsoby zaručujúce návrat migrantov a podporujúce cirkuláciu. Zároveň sa nazdáva, že okružná migrácia nemôže fungovať ako náhrada migrácie trvalého charakteru, ani obmedzovať iniciatívy členských štátov v oblasti politík pre integráciu imigrantov;

26. uprednostňuje výraznejšie prepojenie medzi imigračnými politikami a ostatnými politikami na úrovni EÚ, a to s cieľom zlepšiť hospodársky a sociálny rámec krajín pôvodu a „prispieť k zníženiu stimulov na neregulárnu migráciu“ (*);

27. pozitívne prijíma partnerstvá s tretími krajinami v oblasti mobility a uznáva význam podpory asociačných dohôd s krajinami pôvodu. Komisia vo svojom oznámení zdôrazňuje, že pri dohodách o partnerstvách v oblasti mobility je potrebné rešpektovať rozdelenie kompetencií medzi EÚ a členskými štátmi, ktoré by mali navrhnuť nástroje na spoločné riadenie migračných tokov, opatrenia na boj proti neregulárnej migrácii a zjednodušiť opätovné prijatie a návrat neregulárnych migrantov, ako aj mechanizmy na podporu hospodárskeho rozvoja týchto krajín;

28. pripomína, že je dôležité uzatvoriť s tretími krajinami dohody o opätovnom prijímaní v rámci ich vlastných záväzkov a upozorňuje na potrebu zjednodušiť takéto návraty do vlasti, pričom budú dodržiavané práva imigrantov a platné medzinárodné práva;

29. žiada, aby bola uznaná úloha miestnych a regionálnych orgánov v medzinárodnej cezhraničnej spolupráci a povzbudzuje k tomu, aby sa podporovala ich účasť v rámci Európskeho nástroja susedstva, pričom nabáda miestne a regionálne orgány, aby spolupracovali s orgánmi v krajinách pôvodu a využívali na tento účel programy Európskej komisie a predovšetkým pilotnú iniciatívu dohodnutého plánovaného programu pre územnú spoluprácu medzi najvzdialenejšími regiónmi a susediacimi tretími krajinami. Zároveň pripomína, že práve tieto správne orgány najlepšie poznajú hospodársky a sociálny dopad migrácie a s tým súvisiace dôsledky v regiónoch pôvodu;

30. pripomína, že by bolo potrebné analyzovať dôsledky okružnej migrácie v krajinách pôvodu a preskúmať dopad návratu migrantov do týchto krajín. Navrhuje, aby sa v súlade s týmito prieskumami uplatnili nástroje potrebné na zjednodušenie prevádzania finančných prostriedkov;

31. žiada, aby boli preskúmané možnosti zapojenia do partnerstiev v oblasti mobility tých miest a regiónov, ktoré sú pôvodnými i cieľovými miestami migračných tokov, pretože môžu zjednodušiť mobilitu imigrantov a pozitívne prispieť k ich sociálnej integrácii;

32. trvá na tom, že je potrebné podporiť tie nástroje, ktoré by v rámci EÚ zjednodušili mobilitu prisťahovalcov legálne sa zdržujúcich a pracujúcich v niektorom z členských štátov;

33. zdôrazňuje, že tretie krajiny, ktoré vstúpia do partnerstva v oblasti mobility, musia zabezpečiť efektívne uľahčenie návratu a opätovného začlenenia migrantov prostredníctvom aktívnych opatrení na podporu produktívnych pracovných miest a dôstojných pracovných podmienok. Úrady prijímajúcej krajiny by mali krajiny pôvodu, s ktorými vytvorili partnerstvo v oblasti mobility, na to upozorniť a podporovať radami aj inými spôsobmi, ktoré nie sú spojené s finančnou záťažou;

34. pozitívne hodnotí myšlienku zaviesť dlhodobé viacstupňové víza, ktoré by podporili okružnú migráciu a vyjadruje podporu iniciatívam umožňujúcim príslušníkom tretích krajín – ktorým bol predtým umožnený vstup ako študentom a ktorí sa zapojili do mechanizmov okružnej migrácie, pričom splnili svoju povinnosť návratu – aby sa začlenili do pracovných trhov členských štátov;

35. žiada Komisiu, aby vyvinula maximálne úsilie a zabezpečila, aby si okružní migranti prostredníctvom svojho návratu mohli do krajiny pôvodu previesť svoje akumulované právo na dôchodkové zabezpečenie;

36. pozitívne hodnotí vyšší počet iniciatív v oblasti spolupráce s tretími krajinami, ktoré fungujú v súčinnosti s ostatnými opatreniami a podporuje účasť miestnych a regionálnych orgánov na projektoch rozvoja;

37. podporuje myšlienku vytvoriť v tretích krajinách spoločné centrá na podávanie žiadostí o víza a žiada, aby táto iniciatíva neznamenala nárast počtu byrokratických postupov, ale naopak, aby boli tieto postupy zjednodušené a urýchléné;

Boj proti neregulárnej práci

38. podporuje zámer Komisie bojovať proti nelegálnej práci, ktorú vykonávajú osoby z tretích krajín. Uplatňovanie sankcií ekonomickej, administratívnej a v prípade potreby trestnej povahy s cieľom zabezpečiť dodržiavanie právnych predpisov EÚ je v kompetencii členských štátov, s výnimkou sankcií, ktoré majú zabezpečovať účinnosť práva EÚ;

39. konštatuje potrebu zhodnotiť vhodnosť termínov „zamestnávateľ“ alebo „podnikateľ“ pre každú jazykovú verziu smernice a nazdáva sa, že ak v právnych predpisoch jednotlivých členských štátov existuje rozdiel medzi oboma termínmi, bolo by vhodnejšie používať termín „zamestnávateľ“ namiesto termínu „podnikateľ“, a to s cieľom odlíšiť podnikateľský zámer od trestnej činnosti a pokryť situácie, kedy možno regulárne zamestnávať bez toho, aby bol človek z právneho hľadiska podnikateľom;

(*) KOM(2007) 248 v konečnom znení.

40. potvrdzuje, že boj proti neregulárnej práci by sa mal viesť za pomoci sankcií voči tým, ktorí nelegálne zamestnávajú, ale aj zintenzívnením pracovných inšpekcí a zlepšovaním spôsobov legálneho nábora a preskúmaním alternatívnych systémov, ktoré umožnia podporovať osvedčené postupy. Výsledky pracovných inšpekcí by sa mali zverejňovať, aby sa spotrebiteľia a potenciálni zamestnanci mohli informovane rozhodnúť;

41. potvrdzuje, že boj proti neregulárnej práci, ktorá je hlavným faktorom podporujúcim neregulárnu migráciu, by mal zastávať popredné miesto v činnosti EÚ týkajúcej sa imigračnej politiky. Nazdáva sa tiež, že právny základ smernice by sa mal sústrediť na boj proti neregulárnej práci a následne na znížovanie neregulárnej migrácie a nie naopak;

42. pripomína, že miestne a regionálne orgány môžu v súlade s vnútroštátnou legislatívou zohrávať významnú úlohu pri uplatňovaní opatrení na kontrolu a dohľad na pracovnom trhu a že by sa mal prípadne zvýšiť objem ľudských zdrojov a materiálov, aby bolo možné zvýšiť frekvenciu inšpekcí;

43. nazdáva sa, že v rámci boja proti neregulárnej práci by mala byť venovaná zvláštna pozornosť boju proti nelegálnemu prevádzaniu migrantov a obchodovaniu s ľuďmi. Zároveň odsudzuje činnosť mafie a organizovaných zločineckých sietí podporujúcich prežívanie fenoménu neregulárnej migrácie vo všeobecnosti a konkrétne pracovného vykorisťovania. Tento fenomén sa zmenil na výnosnú trestnú činnosť;

44. podporuje iniciatívy zamerané na boj proti neregulárnej práci a vyzýva na podporu iniciatív vyvíjaných v tejto oblasti spoločne s jednotlivými administratívnymi úrovňami (národnými, regionálnymi a miestnymi) a sociálnymi aktérmi (najmä združeniami zamestnávateľov a odborami, ale ja mimovládny organizáciami a združeniami na ochranu práv). Navrhuje spustiť v určitých pracovných odvetviach iniciatívy na zvyšovanie povedomia a informačnú činnosť zameranú na odradenie tých, ktorí neregulárne zamestnávajú pracovníkov a poskytovanie informácií o prínosoch legálneho zamestnávania;

45. súhlasí s tým, že by nemalo význam vyradiť z rámca uplatňovania smernice súkromné osoby, ktoré zamestnávajú neregulárnych pracovníkov, ale upozorňuje na to, že tejto praxi nebude možno predísť, ak nevzniknú rýchle a doplňujúce alternatívy regulárneho zamestnávania pracovných síl, ktorých je na trhu práce nedostatok;

46. pripomína, že je dôležité zlepšiť flexibilitu a rýchlosť zamestnávania na dobu určitú, a najmä sezónneho zamestnávania a zároveň určiť spôsoby sezónnej imigrácie, ako to stanovuje plán politiky v oblasti legálnej migrácie z roku 2005, čo by pomohlo zabrániť pretrvávaniu neregulárneho zamestnávania;

47. upozorňuje na situáciu extrémnej pracovnej a osobnej zraniteľnosti mnohých žien imigrantiek v Európskej únii a vyzýva k tomu, aby sa tejto problematike venovalo viac pozornosti;

48. podporuje rozhodnutie neuplatniť sankcie na príslušníkov tretích krajín, na ktoré sa návrh vzťahuje, aj keď rozhodnutie o návrate alebo vyhostení⁽³⁾ možno chápať ako penalizáciu. Zároveň hodnotí pozitívne finančné sankcie voči porušovateľom, najmä pokiaľ ide o uhradenie nákladov na návrat, ku ktorým sa môžu pridať náklady na ubytovanie a diéty pre imigranta, až kým sa neukončí proces návratu. Opakuje, že Európska únia by mala zaručiť koherentnosť legislatívnych nástrojov, ktoré zahŕňajú opatrenia týkajúce sa návratu a jeho vhodnosti vzhľadom na základné práva;

49. vyzýva na prijatie opatrení potrebných na zabezpečenie toho, aby bola pracovníkom vráteným do krajiny pôvodu uhradená celková dlžná suma odmeny;

50. požaduje, aby príslušné orgány členských štátov poskytovali vyššiu ochranu zneužitým zamestnancom a žiada o zváženie možnosti udelenia dlhodobého povolenia k pobytu, a to najmä v extrémne závažných prípadoch, v súlade s ustanoveniami smernice 2004/81/ES o povoleniach na trvalý pobyt, vydávaných štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sú obeťami nezákonného obchodovania s ľuďmi alebo ktorí boli predmetom konania umožňujúceho nelegálne prisťahovalectvo a ktorí spolupracovali s príslušnými orgánmi;

Vysokokvalifikovaní pracovníci

51. víta iniciatívy, ktoré by podporovali legálne spôsoby migrácie v EÚ, ako aj pokusy zosúladiť rozdielne a komplexné mechanizmy prístupu na pracovné trhy v členských štátoch;

52. považuje za potrebné ďalej rozvíjať opatrenia ako napr. „modrá karta“ s cieľom zvýšiť atraktivnosť Európskej únie ako cieľa migračných tokov kvalifikovaných a vysokokvalifikovaných pracovníkov, uspokojiť potreby európskych pracovných trhov a zaručiť plnenie Lisabonskej stratégie. Vyzývame Komisiu, aby predložila jednoznačnejšiu definíciu „kvalifikovaných“ a „vysokokvalifikovaných“ prisťahovalcov a odporúča, aby spomínaná definícia zohľadňovala úroveň vzdelania prisťahovalca, ako aj jeho pracovnú prax, jazykovú zdatnosť a ďalšie relevantné faktory;

53. pripomína, že by sa nemal podceňovať prínos nekvalifikovaných alebo nízko kvalifikovaných pracovníkov na niektorých európskych pracovných trhoch a po preskúmaní a vyhodnotení možnosti zamestnania nekvalifikovaných alebo nízko kvalifikovaných pracovníkov pripomína Komisii záväzky Rady týkajúce sa aproximácie iných postupov prijímania z dôvodov súvisiacich so zamestnaním, tak ako bolo stanovené v pláne politiky pre oblasť legálnej migrácie;

54. zastáva názor, že „modrá karta“ by nemala byť udelená len tým kvalifikovaným pracovníkom, ktorí žiadajú o prijatie na území EÚ, ale aj tým, ktorí už na území niektorého členského štátu žijú;

⁽³⁾ KOM(2005) 391 a KOM(2007) 248.

55. považuje za nevyhnutné získavanie dôveryhodných a základných informácií o potrebnom počte kvalifikovanej pracovnej sily na pracovných trhoch členských štátov a žiada Komisiu, aby v súlade s nariadením č. 862/2007 vypracovala efektívnu homogénnu metódu na získavanie a predkladanie štatistických údajov v tejto oblasti;

56. žiada členské štáty, aby podporovali účasť miestnych a regionálnych orgánov na určovaní počtu prijímaných príslušníkov tretích krajín na ponúkané vysokokvalifikované miesta a vyjadruje poľutovanie, že to nie je explicitne stanovené v návrhu smernice;

57. kladie si otázku, či pracovná mobilita vysokokvalifikovaných pracovníkov môže byť ovplyvnená potrebou zotrvať, najmenej počas obdobia dvoch rokov, v prvom členskom štáte a vyzýva Komisiu, aby našla alternatívne spôsoby, ktoré by zaručili pracovnú mobilitu a uspokojili potreby pracovných trhov jednotlivých štátov;

58. pozitívne hodnotí podmienky vstupu rodinných príslušníkov vysokokvalifikovaných pracovníkov. Tento prvok môže byť rozhodujúci pri nábore vysokokvalifikovaných zamestnancov, ako to preukazujú skúsenosti z iných krajín, napríklad z Austrálie, Kanady a USA;

59. pripomína, že je dôležité zabrániť úniku mozgov v rozvíjajúcich sa krajinách a vyjadruje znepokojenie nad tým, že podľa Medzinárodnej organizácie práce programy prijímania kvalifikovaných pracovníkov (medzi ktorými sú uvedené aj nedávne iniciatívy Komisie o okružnej migrácii) majú za následok zhoršovanie problému úniku mozgov⁽⁶⁾;

60. žiada, aby bol dôveryhodným spôsobom na základe štatistických údajov preskúmaný fenomén úniku mozgov a jeho dôsledky v krajinách pôvodu s cieľom vypracovať spoločné postupy s jednotlivými krajinami pôvodu, aby sa v rámci možností zabránilo rizikám a následkom tohto fenoménu;

61. vyzýva Komisiu, aby prijala všetky vhodné opatrenia na podporu „cirkulácie mozgov“ ako alternatívu „úniku mozgov“. Na základe takejto koncepcie by sa migranti vracali do krajiny pôvodu a delili sa o prínos zo schopností nadobudnutých v cieľovej krajine⁽⁷⁾, čo umožní oživiť a prehĺbiť vzťahy medzi komunitami pôvodu a cieľovými komunitami;

Jednotné povolenie na pobyt a pracovné povolenie

62. vyjadruje spokojnosť s návrhom jednotnej žiadosti o udelenie kombinovaného povolenia na pobyt a pracovného povolenia a žiada o zlepšenie administratívnych postupov na zjednodušenie udeľovania takéhoto povolenia;

63. pozitívne prijíma všetky návrhy, ktoré by zjednodušili mechanizmy vstupu do EÚ z pracovných dôvodov a žiada o zrýchlenie procesov podávania a vybavovania žiadostí o udelenie povolenia s cieľom zaručiť účinnosť fungovania systému;

64. jednotné povolenie hodnotí ako dobrý nástroj na boj proti vzniknutej neregulovanej situácii. Ide o problém veľkých rozmerov, ktorý sa vyskytuje v členských štátoch EÚ a ktorý ohrozuje právo na dobrú správu vecí verejných stanovené Chartou základných práv Európskej únie;

65. vyjadruje spokojnosť s uznaním spoločného balíka práv pre všetkých držiteľov jednotného povolenia a pripomína, že tieto práva by mali byť uznané v prepojení na medzinárodný rámec pracovnej ochrany, ktorú zaručuje MOP;

66. pripomína, ako to už bolo uvedené v stanovisku VR 233/2006⁽⁸⁾, že je dôležité zlepšiť mechanizmy uznávania a homologizácie profesijných titulov a diplomov imigrantov, ako aj odborných zručností vo všeobecnosti, s cieľom zjednodušiť začlenenie na pracovný trh, ktoré by lepšie zodpovedalo schopnostiam migrantov;

67. pozitívne prijíma vytvorenie záruk v procese podávania jednotnej žiadosti o udelenie kombinovaného povolenia, najmä pokiaľ ide o potrebu zdôvodniť zamietnutie takejto žiadosti a možnosť podania odvolania proti jej zamietnutiu;

68. trvá na tom, aby členské štáty, v súlade s princípom subsidiarity, začlenili miestne a regionálne orgány do procesu vypracovania imigračných politík, najmä v bodoch týkajúcich sa integrácie a pracovných trhov, aby sa samosprávy mohli podieľať na určovaní počtu cudzincov, ktorým bude umožnený vstup na ich územie a odborných predpokladoch týchto osôb.

V Bruseli 18. júna 2008

Predseda

Výboru regiónov

Luc VAN DEN BRANDE

⁽⁶⁾ Securing the benefits, diminishing the risks of worker mobility. (Zaručiť prínos a znížiť riziká mobility pracovníkov. [neoficiálny preklad]). Tematický dokument na 3 schôdzu: Migrácia z pracovných dôvodov, vnútroštátna alebo medzinárodná. Fórum MOP, 2007.

⁽⁷⁾ Spoločné parlamentné zhromaždenie. Návrh správy o migrácii kvalifikovaných pracovníkov a jej vplyv na rozvoj jednotlivých štátov. ACP-UE/100.012/B/2007.

⁽⁸⁾ Stanovisko Výboru regiónov na tému „Plán politiky pre legálnu migráciu, boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu, budúcnosť európskej migračnej siete.“ CdR 233/2006 z 13.2.2007.

Stanovisko Výboru regiónov „Európsky nástroj pre demokraciu a ľudské práva (EIDHR) – Strategický dokument na obdobie 2007 – 2010“

(2008/C 257/05)

VÝBOR REGIÓNOV

- je presvedčený, že hodnoty demokracie a ľudských práv tak, ako ich proklamuje Charta základných práv Európskej únie pripojená k Lisabonskej zmluve, sú základným kameňom procesu európskej integrácie, a že zlepšenie ochrany ľudských práv na území EÚ dodá podpore demokracie a ľudských práv v oblasti vonkajších vzťahov EÚ väčšiu dôveryhodnosť,
- poukazuje na to, že demokracia a ľudské práva sú predovšetkým otázkami celosvetového záujmu a sú verejným majetkom. V mnohých spoločnostiach sú miestne samosprávy najbližším orgánom, ktorý má zodpovednosť voči jednotlivým občanom pokiaľ ide o uplatňovanie týchto práv. Keďže tento nástroj sa v prvom rade zameriava na vytváranie verejných inštitúcií, mal by klásť väčší dôraz na miestne a regionálne inštitúcie
- poukazuje aj na možnosť začleniť stratégiu Výboru regiónov pre monitorovanie volieb do rámca cieľa 5 a tak podporiť budovanie demokracie na miestnej úrovni a pomôcť občanom stotožniť sa s demokratickým procesom,
- domnieva sa, že podporiť pozorovanie volieb je dôležitou súčasťou rozvoja demokracie a nazdáva sa, že v budúcich stratégiách EÚ pre monitorovanie volieb je potrebné venovať osobitnú pozornosť monitorovaniu miestnych a regionálnych volieb v tretích krajinách,
- domnieva sa, že v rámci pozorovania národných volieb by EÚ mala venovať väčšiu pozornosť hodnoteniu vplyvu podpory demokracie na miestnej a regionálnej úrovni.

Spravodajkyňa: pani Heini UTUNEN (FI/ALDE), členka mestského zastupiteľstva, Jyväskylä

Referenčný dokument

Strategický dokument Európskej komisie na obdobie 2007 – 2010: Európsky nástroj pre demokraciu a ľudské práva (EIDHR) a prílohy (finančné prostriedky vyčlenené pre EIDHR v období 2007 – 2010)

K(2007) 3765

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

A Všeobecné odporúčania

1. Poznamenáva, že VR je presvedčený, že hodnoty demokracie a ľudských práv tak, ako ich proklamuje Charta základných práv Európskej únie pripojená k Lisabonskej zmluve, sú základným kameňom procesu európskej integrácie, a že zlepšenie ochrany ľudských práv na území EÚ dodá podpore demokracie a ľudských práv v oblasti vonkajších vzťahov EÚ väčšiu dôveryhodnosť.

2. Rozhodujúci význam pripisuje presvedčeniu Európskej únie, že demokracia a ľudské práva sú univerzálnymi hodnotami, ktoré by sa mali neustále presadzovať na celom svete a podporuje úsilie dosiahnuť tento cieľ v tretích krajinách.

3. Pripomína, že nemenným postojom Výboru regiónov bolo a je, že skutočná demokratická správa vecí verejných nemôže existovať bez podstatného presunu právomocí a kompetencií na miestnu a regionálnu úroveň. Spoluprácou pri hľadaní praktických riešení konkrétnych každodenných problémov môžu miestne a regionálne orgány vytvoriť dôveru medzi národmi, dôveru v miestnu demokraciu a vieru v dialóg medzi kultúrami. Môžu umožniť občanom, aby si tieto hodnoty lepšie osvojili a pomôcť trvalejšie budovať kapacity na podporu demokracie a ľudských práv.

4. Poukazuje na to, že demokracia a ľudské práva sú predovšetkým otázkami celosvetového záujmu a sú verejným majetkom. V mnohých spoločnostiach sú miestne samosprávy najbližším orgánom, ktorý má zodpovednosť voči jednotlivým občanom pokiaľ ide o uplatňovanie týchto práv. Keďže tento nástroj sa v prvom rade zameriava na vytváranie verejných inštitúcií, mal by kladť väčší dôraz na miestne a regionálne inštitúcie.

5. Uznáva unikátnu úlohu EIDHR, ktorý prispieva k rozvoju a upevňovaniu demokracie a právneho štátu v tretích krajinách na celom svete, ako aj úlohu, ktorú zohráva pri stanovení jednotného a zosúladeného konania EÚ v tejto konkrétnej oblasti.

6. Domnieva sa, že EIDHR je viditeľným prínosom pre Európu, čo posilňuje vplyv Európy v oblasti podpory demokracie a ľudských práv v tretích krajinách. VR zdôrazňuje, že zámer EÚ podporovať demokraciu neznamená, že by EÚ mala alebo chcela vyvážať svoj model a vnucovať ho tretím krajinám. EIDHR poskytuje len možnosť šíriť spoločné zásady individuálnych slobôd vo väčšej miere. Poukazuje na to, že Európska charta miestnej samosprávy, ktorú schválila Rada Európy poslúžila mnohým novým demokraciám v Európe ako hlavný zdroj inšpirácie a návod pri budovaní fungujúcich miestnych samospráv. Aj nový návrh Európskej charty regionálnej demokracie Kongresu obcí a regiónov Európy by mohol slúžiť tomuto cieľu.

7. Vzhľadom na skutočnosť, že stratégia má za cieľ poskytovať pomoc bez ohľadu na súhlas vlád tretích krajín, VR zdôrazňuje, že podľa neho by demokraticky zvolené miestne a regionálne samosprávy v týchto krajinách mali byť považované za partnerov pri dosahovaní cieľov EIDHR a výslovne zahrnuté do zoznamu aktérov na rovnakej úrovni ako organizácie občianskej spoločnosti.

8. Pripomína, že VR už vytvoril niekoľko nástrojov na uplatňovanie svojej politiky v krajinách, s ktorými nadviazal kontakty. Pravidelný politický dialóg a výmena osvedčených postupov so zástupcami miestnych a regionálnych orgánov tretích krajín môžu prebiehať najmä vďaka vytvoreniu troch pracovných skupín: pre západný Balkán, Turecko a Chorvátsko, ale aj vďaka cyklu konferencií o európskej susedskej politike.

9. Uprednostňuje dlhodobější strategický prístup k tomuto nástroju a jeho cieľom. Prioritné oblasti sa počas každého plánovacieho obdobia menia a preto sú dlhodobý rozvoj a hodnotenie programu a jeho iniciatív zložité. Podrobné hodnotenie a presné vypracovanie správ po ukončení programov pomáha ďalej rozvíjať budúce programy.

10. Upozorňuje, že je potrebné zosúladiť postupy predkladania žiadostí o pridelenie prostriedkov z EIDHR a vyzýva, aby bol praktický priebeh programu zjednodušený tak, aby mohli aj menej organizované štruktúry využiť tento nástroj a naplno a pružne s ním pracovať. Keďže EIDHR zostáva nástrojom pomerne malej veľkosti, pre jeho úspech je nesmierne dôležité, aby fungoval selektívnym a strategickým spôsobom.

11. Odporúča, aby bola stratégia hodnotená a prehodnocovaná z perspektívy miestnych a regionálnych orgánov a z hľadiska subsidiarity v tretích krajinách. Spravovanie EIDHR nesmie zvyšovať administratívne zaťaženie do takej miery, že by sa stalo prekážkou najmä pre projekty, ktoré sú pre miestnych aktérov charakteristické. Mala by byť umožnená čo najväčšia flexibilita, aby sa zabránilo diskriminácii, ktorú by mohla spôsobovať príliš hutná štruktúra.

B Tematické odporúčania

12. Závazky Výboru regiónov v oblasti demokracie, dobrej verejnej správy, európskych hodnôt a ľudských práv sú dôvodom pre jeho zapojenie do tejto stratégie ako celku. Medzi navrhovanými piatimi cieľmi by sa však vo viacročnom plánovacom období na roky 2010 – 2013 mohol klásť osobitný dôraz na zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do cieľa 2. Okrem toho VR poukazuje aj na možnosť začleniť stratégiu Výboru regiónov pre monitorovanie volieb do rámca cieľa 5 a tak podporiť budovanie demokracie na miestnej úrovni a pomôcť občanom stotožniť sa s demokratickým procesom.

Cieľ 1

Zlepšiť dodržiavanie ľudských práv v krajinách a regiónoch, kde sú najviac ohrozené

13. Zdôrazňuje, že hoci sa pomoc pri dosahovaní tohto cieľa zameriava hlavne na mimovládne organizácie, malo by byť uznané, že v niektorých krajinách a regiónoch môžu byť ochrancovia ľudských práv a aj úradníci miestnych orgánov vystavení istému riziku kvôli svojmu postaveniu a každodennej práci. Snahou by malo byť podporiť vo väčšej miere tieto osoby.

Cieľ 2

Posilniť úlohu občianskej spoločnosti pri podpore ľudských práv a demokratickej reformy, ako i pri pokojnom zmierovaní záujmov jednotlivých skupín a pri upevňovaní politickej účasti a zastúpenia

14. Domnieva sa, že participatívna a inkluzívna demokracia na miestnej a regionálnej úrovni je najlepším spôsobom ako dlhodobo vybudovať dobre fungujúcu demokraciu zameranú na potreby občanov a založenú na dobrej správe vecí verejných, ktorá by mala dôveru a podporu občanov.

15. Volá po inkluzívnom modeli demokracie, ktorý sa dá dosiahnuť napríklad zabezpečením politického zastúpenia mužov i žien, prípadne pôvodného obyvateľstva a miestnych menšín. Medzi ďalšie oblasti, kde sa zdá byť mimoriadne dôležité šíriť osvedčené postupy a podporovať miestne a regionálne orgány pri výraznejšom zapájaní občanov, patrí aj problematika miestnych menšín a osôb s postihnutím, ako aj detí a mládeže.

16. Poznomenáva, že pre dobrú správu založenú na širokom politickom zastúpení a participácii je rozhodujúce uviesť si,

že najlepšie rozhodnutia sú tie, ktoré sa prijímajú na úrovni čo najbližšie k občanom.

17. Vyzdvihuje skutočnosť, že demokratický proces skladania účtov – počnúc miestnou a regionálnou úrovňou – je nevyhnutným predpokladom pre zabezpečenie transparentnosti verejnej správy a zohráva významnú úlohu v boji proti korupcii a chudobe.

18. Domnieva sa, že miestne a regionálne orgány zohrávajú významnú úlohu pri posilňovaní miestnej spolupráce medzi skupinami s protichodnými záujmami tým, že pomáhajú rozvíjať kontakty medzi ľuďmi na menej formálnej úrovni a zameriavajú sa na hľadanie praktických riešení každodenných problémov občanov.

19. Domnieva sa, že občianska spoločnosť, miestne MVO a občianske organizácie pre základné slobody a ľudské práva, ako aj miestni ochrancovia ľudských práv môžu dosiahnuť lepšie výsledky pri uplatňovaní politických hospodárskych a sociálnych práv na miestnej úrovni, pokiaľ bude ich práca uznaná a nebudú pri nej musieť čeliť rizikám, obťažovaniu a neistote, a že miestna úroveň má pre podporu demokratických hodnôt a politickej uvedomelosti občanov osobitný význam, pokiaľ môžu organizácie spolupracovať s miestnymi a regionálnymi orgánmi, ktoré majú určité právomoci.

20. Zdôrazňuje prínos prístupu na miestnej úrovni pokiaľ ide o cezhraničnú spoluprácu v rôznych oblastiach, vrátane urovnávania konfliktov. Osobitnú pozornosť si zasluhuje prínos miestnych iniciatív, ako napríklad „diplomacia miest“, ktoré zohrávajú vďaka podpore dialógu medzi kultúrami a opatreniam na budovanie dôvery na miestnej úrovni dôležitú úlohu v konfliktných situáciách. Preto by bolo vhodné zamerať sa v ešte väčšom rozsahu na celosvetovú kampaň za demokraciu a ľudské práva, napríklad prostredníctvom nadnárodného prístupu, ktorý by jednoznačne zohľadňoval miestnu a regionálnu úroveň.

Cieľ 3

Podporovať aktivity zamerané na ľudské práva a demokraciu v oblastiach, ktoré sú zahrnuté v usmerneniach EÚ. Patria sem témy ako dialóg o ľudských právach, zástancovia ľudských práv, trest smrti, mučenie a deti v ozbrojených konfliktoch

21. Pripomína, že hoci sa dialóg o ľudských právach vedie zväčša so štátnymi orgánmi, otázkam demokracie sa jednoznačne treba venovať aj na miestnej a regionálnej úrovni. Fungujúci demokratický systém nemožno vytvoriť a udržať bez toho, aby sa doň zapojila a osvojila si ho miestna a regionálna úroveň – obe úrovne prispievajú v každom ohľade k rozvíjaniu tohto systému.

22. Keďže OSN definuje ochrancov ľudských práv ako osoby alebo organizácie, ktoré sa zapájajú do podpory a ochrany ľudských práv a základných slobôd, úloha rozhodujúcich činiteľov na miestnej úrovni a aktivistov je jasná.

23. Naliehavo poukazuje na skutočnosť, že k veľkému počtu prípadov týrania dochádza v miestnych väzeniach a na miestnych policajných staniach. Preto je potrebné vyvinúť veľké úsilie na uplatňovanie národných zákonov a dodržiavanie medzinárodných záväzkov na miestnej úrovni. Podporu si preto vyžadujú aj miestne MVO, ktoré monitorujú konanie orgánov, a príslušné školenia pracovníkov miestnych orgánov.

24. Podporuje usmernenie týkajúce sa práv dieťaťa, a význam miestnych orgánov vidí v oblasti vzdelávania a zabezpečení prístupu k primeranému vzdelaniu a zdravotnej starostlivosti, vrátane práce v oblasti práv na reprodukívne zdravie, najmä v prípade dievčat.

25. Víta oznámenie Komisie KOM(2008) 55 v konečnom znení, ktoré venuje deťom osobitné miesto v rámci vonkajších aktivít EÚ, a poukazuje na skutočnosť, že je potrebné propagovať zaradenie záujmov a práv detí do všetkých vonkajších aktivít EÚ.

Cieľ 4

Podporiť a posilniť medzinárodný a regionálny rámec ochrany ľudských práv, spravodlivosť, právny štát a presadzovanie demokracie

26. Víta dohody o spolupráci, ktoré boli uzatvorené s aktérmi ako Rada Európy, Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe či Medzinárodný trestný tribunál, a bol by rád, keby sa kládol dôraz na podporu miestnej demokracie a zvyšovanie kapacity miestnych a regionálnych orgánov pri uplatňovaní občianskych, politických, hospodárskych a sociálnych práv.

27. Zdôrazňuje právo detí podieľať sa na rozhodovaní o záležitostiach, ktoré sa ich dotýkajú a ovplyvňovať ich, pričom

ich názorom sa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca ich veku a vyspelosti (v súlade s článkom 12 Dohovoru OSN o právach dieťaťa), najmä pri rozhodovaní o miestnych otázkach.

Cieľ 5

Budovať dôveru v demokratické volebné procesy, najmä prostredníctvom pozorovania volieb

28. Na základe svojich skúseností a aktívnej podpory miestnej a regionálnej demokracie, decentralizácie a rozvoja samospráv v Európe je presvedčený, že pre podporu skutočnej demokracie a ľudských práv vo svete je nevyhnutné zabezpečiť, aby štátne a európske orgány rešpektovali stanovené právomoci miestnych a regionálnych samospráv.

29. Zdôrazňuje, že pozorovanie volieb sa počas uplynulých dvoch rokov stalo jedným z účinných nástrojov vonkajšej politiky VR. Výbor v tejto súvislosti oceňuje skúsenosť a angažovanosť Kongresu obcí a regiónov Európy (CLRAE) v tejto oblasti. VR víta, že mal možnosť zapojiť sa do práce CLRAE zameranej na podporu a ďalší rozvoj miestnej a regionálnej demokracie.

30. Domnieva sa, že podporiť pozorovanie volieb je dôležitou súčasťou rozvoja demokracie a nazdáva sa, že v budúcich stratégiách EÚ pre monitorovanie volieb je potrebné venovať osobitnú pozornosť monitorovaniu miestnych a regionálnych volieb v tretích krajinách.

31. Domnieva sa, že v rámci pozorovania národných volieb by EÚ mala venovať väčšiu pozornosť hodnoteniu vplyvu podpory demokracie na miestnej a regionálnej úrovni.

32. Zdôrazňuje, že nadchádzajúca stratégia na obdobie 2010 – 2013 by mala vziať do úvahy úlohu, ktorú by miestne a regionálne orgány mohli zohrávať v tejto iniciatíve, najmä pokiaľ ide o proces miestnych volieb a európske odborné poznatky pri ich monitorovaní v tretích krajinách.

V Bruseli 18. júna 2008

Predseda

Výboru regiónov

Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Mnohojazyčnosť“

(2008/C 257/06)

VÝBOR REGIÓNOV

- zdôrazňuje, že v celej Európskej únii hlavnú zodpovednosť za ochranu a podporu jazykovej rozmanitosti nesú miestne a regionálne orgány. Tieto orgány sa nachádzajú v ideálnej pozícii, pokiaľ ide o vytvorenie konštruktívneho partnerstva so zariadeniami pôsobiacimi v oblasti jazykovej prípravy na to, aby mohli stanoviť obsah kurzov na základe špecifických potrieb a požiadaviek danej lokality,
- domnieva sa, že vzhľadom na veľký význam jazykovej rôznorodosti v Európskej únii by sa k vytvoreniu mnohojazyčnej spoločnosti malo pristupovať tak, aby sa maximalizovali pozitívne účinky tejto rozmanitosti a minimalizovali jej negatívne účinky,
- zastáva názor, že každý občan EÚ musí mať právo zachovať si svoj materinský jazyk (alebo jazyky) ako identifikačný prvok svojho kultúrneho dedičstva, ale v rámci celoživotného vzdelávania by si mal aktívne a pasívne osvojiť ešte jeden spoločný jazyk okrem materinského jazyka ako aj druhý cudzí jazyk na základe kultúrnych preferencií alebo požiadaviek sociálnej a ekonomickej mobility krajiny alebo regiónu pôvodu,
- zdôrazňuje, že v súvislosti s dosahovaním cieľa „materinský jazyk plus dva cudzie jazyky“ musí územný celok zohrávať hlavnú úlohu najmä pri uskutočňovaní učebných plánov,
- navrhuje povzbudzovať všetky regióny k zriadeniu vlastného miestneho fóra o mnohojazyčnosti, aby bolo možné monitorovať miestne sociálne, hospodárske a vzdelávacie trendy a navrhovať potrebné iniciatívy na šírenie osvedčenej praxe a zvýšenie motivácie obyvateľstva k celoživotnému štúdiu materinského jazyka a dvoch cudzích jazykov.

Spravodajca: pán Roberto PELLA (IT/ELS), člen rady provincie Biella a zástupca primátora mesta Valdengo

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

1. Víta, že Európska komisia vyslala silný podnet, pokiaľ ide o tému mnohojazyčnosti, keď 1. januára 2007 vytvorila samostatné tematické portfólio komisára Leonarda Orbana. Vzhľadom na dôležitosť tohto portfólia a výzvu, ktorú so sebou prináša by ho bolo potrebné podporiť, aby mohlo účinne rozvíjať a plniť odporúčané ciele.

2. Opakovane zdôrazňuje, že otázka mnohojazyčnosti je v európskej politickej agende prioritou, ktorá zahŕňa všetky oblasti činnosti spoločenského, hospodárskeho a kultúrneho života Európy.

3. Súhlasí s pracovným plánom komisára Orbana, podľa ktorého mnohojazyčnosť slúži na posilnenie európskej integrácie a dialógu medzi kultúrami.

4. Vzhľadom na veľký význam jazykovej rôznorodosti v Európskej únii by sa k vytvoreniu mnohojazyčnej spoločnosti malo pristupovať tak, aby sa maximalizovali pozitívne účinky tejto rozmanitosti a minimalizovali jej negatívne účinky, aby sa rozmanitosť účelovo nezneužívala.

5. Poukazuje na analýzu skupiny na vysokej úrovni o mnohojazyčnosti zriadenej v roku 2005 a súhlasí so zameraním opatrení, ktoré možno zhrnúť takto:

— treba posilniť opatrenia na zvýšenie povedomia prostredníctvom informačných kampaní zameraných na rodičov, mládež, organizácie pôsobiace v oblasti vzdelávania a kultúry,

— treba uskutočniť opatrenia na zvýšenie motivácie učiť sa nové jazyky predovšetkým pomocou mimoškolských a neformálnych aktivít a hier,

— treba venovať väčšiu pozornosť kultúrnemu a jazykovému potenciálu prisťahovalcov s cieľom integrovať ich do prijímajúcej spoločnosti a zároveň im umožniť rozvíjať v plnej miere prostredníctvom viacjazyčnosti ich individuálny potenciál,

— európske opatrenia v oblasti mnohojazyčnosti treba rozšíriť aj na jazyky tretích krajín s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť Európy.

6. Poukazuje na výsledok konzultácie on-line uskutočnenej v septembri 2007, ktorý zhrňa tieto hlavné body opatrení v oblasti mnohojazyčnosti:

— štúdium jazykov je jedným zo základných faktorov udržania alebo zvýšenia vlastných možností uplatniť sa vo svete práce,

— najlepšie možno motiváciu učiť sa cudzie jazyky dosiahnuť včas začatým učebným procesom a podporou študijných a pracovných pobytov v zahraničí,

— pre maximálnu účinnosť vyučovacích metód treba opatrenia zamerať na neštandardné postupy odovzdávania jazykových zručností schopné zohľadniť potreby jednotlivcov,

— lepšie poznanie kultúry krajiny jazyka, ktorý sa musíme naučiť alebo s ktorým prichádzame do styku, je najlepší spôsob ako zachovať jazykovú rozmanitosť na miestnej, národnej a európskej úrovni,

— jazyk má rozhodujúci význam v hospodárstve, pretože so zahraničnou firmou sa obchoduje ľahšie, ak poznáme jazyk krajiny, v ktorej má táto firma sídlo,

— vhodným opatrením na zvýšenie jazykových zručností zamestnancov je podpora vnútropodnikových jazykových kurzov, ak je to pre konkrétny podnik možné,

— používanie väčšieho počtu úradných jazykov v činnosti Európskej únie a následný nárast prevádzkových nákladov sa považujú za žiaduce na posilnenie vedomia mnohojazyčnosti v inštitúciách.

7. Vyzdvihuje a víta návrhy skupiny intelektuálov pre mnohojazyčnosť a dialóg medzi kultúrami pod predsedníctvom Amina Maaloufa, ktorej vznik iniciovala Európska komisia, a osobitne zdôrazňuje, že:

— v dvojstranných vzťahoch medzi národmi Európskej únie by sa malo uprednostňovať používanie jazykov týchto národov pred tretím „univerzálnym“ jazykom,

— je dôležité, aby Európska únia šírila a podporovala myšlienku osobného osvojeného cudzieho jazyka.

8. Zdôrazňuje, že podpora a ochrana kultúrnej a jazykovej rozmanitosti je jednou z hlavných priorít. V Európskej únii by sa pod pojmom jazyková rozmanitosť mala rozumieť aj znalosť a používanie:

— úradných jazykov EÚ,

— úradných jazykov jednotlivých členských štátov EÚ,

— jazykov menších, ktorými sa hovorí v členských krajinách, ale ktoré nie sú úradnými jazykmi.

EÚ a jej členské štáty by mali vo svojich jednotlivých oblastiach činnosti podporovať jazykovú rozmanitosť.

9. V celej Európskej únii zodpovednosť za ochranu a podporu jazykovej rozmanitosti nesú miestne a regionálne orgány. Tieto regionálne a miestne orgány majú právomoci aj v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a vzdelávania dospelých, sú súčasťou sociálneho partnerstva a koordinujú rast a rozvoj na regionálnej a miestnej úrovni.

10. V odbornej príprave, pre ktorú je príznačné celoživotné vzdelávanie, nadobúdajú výrazne na význame pojmy ako „znalosti“ a „učenie sa“ aj preto, lebo vo svete práce, ktorý ponúka mnohoraké príležitosti sú požadované lepšie jazykové znalosti.

11. Okresné a miestne orgány sa nachádzajú v ideálnej pozícii, pokiaľ ide o vytvorenie konštruktívneho partnerstva so zariadeniami pôsobiacimi v oblasti jazykovej prípravy a stanovenie obsahu kurzov všeobecného vzdelávania a odbornej prípravy na základe špecifických potrieb a požiadaviek danej lokality.

12. Preto sa domnieva, že regionálne a miestne orgány majú najlepšie predpoklady na splnenie odlišných jazykových požiadaviek rôznych lokalít bez toho, aby to negatívne ovplyvnilo podporu, ktorú by im mohli poskytnúť centrálné/štátne orgány.

Všeobecné pripomienky

13. Domnieva sa, že Európa by mala položiť základy vlastnej sociálnej a hospodárskej súdržnosti tým, že poskytne čo najviac možností súvisiacich s mobilitou, globalizáciou, európskou kultúrou a povedomím európskeho občianstva.

14. Jedným z hlavných spôsobov na uskutočnenie tohto procesu je odstrániť jazykové bariéry, na ktoré narážajú krajiny a jednotliví občania:

a) Znalosť cudzích jazykov značne zvyšuje mobilitu v oblasti zamestnávania, odborného vzdelávania a kultúry ako aj osobnej mobility. Európska únia nebude nikdy skutočnou úniou, ak občania v jej rámci nedosiahnu vyšší stupeň mobility.

b) Znalosť jazykov umožňuje výrazne zlepšiť konkurencieschopnosť, pretože umožní kontakt s novými partnermi, výmenu skúseností, predaj výrobkov a poskytovanie služieb. Globalizácia umožňuje otvorenie komerčných a pracovných trhov. Znalosť cudzích jazykov je jedným z predpokladov pre zvládnutie globálnej výzvy, vytváranie a posilňovanie partnerských vzťahov s inými štátmi/podnikmi a využívanie príležitostí, ktoré prináša globalizácia.

c) Jazyk je priamym vyjadrením kultúry a prispieva k lepšej komunikácii medzi občanmi Európy. „Európska kultúra“ nemôže spočívať len na akceptovaní a pasívnom vytváraní mozaiky kultúr členských krajín (multikultúrna spoločnosť), ale upevňuje sa rozsiahlou kultúrnou výmenou medzi

občanmi a posilňovaním hodnoty rozmanitosti a kultúrnej identity (interkultúrna spoločnosť).

d) Podpora aktívneho občianstva, zapájania inštitúcií na úrovni územných celkov, konzultácií a diskusií s obyvateľmi, ako aj sociálneho začlenenia je potrebná, aby sa zabezpečila vyššia efektivita európskych právnych opatrení, ktorým sa musí dostávať stále väčšej podpory zo strany územných celkov, regiónov a jednotlivých občanov. Je preto potrebné, aby Európske spoločenstvo vo svojich aktoch a vo vonkajších i vzájomných vzťahoch svojich inštitúcií hovorilo jazykom svojich občanov, aby mu bolo rozumieť, aby miestne orgány (miestne a regionálne samosprávy) mohli reagovať, aby občania pochopili poslanstvo, mali účasť na živote EÚ a poskytovali dobrú spätnú väzbu o dosiahnutých strategických cieľoch.

15. Pokladá za potrebné, aby Komisia v súvislosti s otvorenou metódou koordinácie v oblasti mnohojazyčnosti venovala pozornosť zapojeniu nielen národnej úrovne správy, ale aj jej miestnej a regionálnej úrovne, pretože práve orgány na týchto úrovniach často nesú zodpovednosť za uplatnenie konkrétnych opatrení v teréne.

16. V tejto súvislosti pokladá tiež za dôležité venovať pozornosť úcte a dôstojnosti neúradných jazykov menšinových skupín, ktoré sú rovnako ako úradné jazyky súčasťou rozmanitosti kultúry daného územia, ktorá musí mať svoje miesto v európskych integračných programoch.

Hlavné posolstvá a opatrenia

17. Pokladá za dôležité stanoviť cieľ „materinský jazyk plus dva cudzie jazyky“ ako cieľ európskej politiky mnohojazyčnosti.

18. Každý občan EÚ musí mať právo zachovať si svoj materinský jazyk (alebo jazyky) ako identifikačný prvok svojho kultúrneho dedičstva, ale v rámci celoživotného vzdelávania by si mal aktívne a pasívne osvojiť ešte jeden spoločný jazyk okrem materinského jazyka ako aj druhý cudzí jazyk na základe kultúrnych preferencií alebo požiadaviek sociálnej a ekonomickej mobility krajiny alebo regiónu pôvodu.

19. Zastáva názor, že druhý cudzí jazyk môže byť nielen jeden z úradných jazykov EÚ ale aj niektorý z jazykov európskych menšín a predovšetkým niektorý z neeurópskych jazykov, ktoré predstavujú významné kultúrne, hospodárske a sociálne príležitosti pre posilnenie konkurencieschopnosti Európy.

20. Ako prioritné navrhuje tieto hlavné posolstvá, ktoré sa musia zapracovať do európskej politiky mnohojazyčnosti a pretransformovať do praktických opatrení, ktoré by dokázali motivovať občanov, zachovať rozmanitosť a pri voľbe možnosti vzdelávania dať hlavné slovo jednotlivým miestnym a regionálnym orgánom.

Spoluúčasť územných celkov

21. Úloha územných orgánov má zásadný význam nielen preto, lebo mnohé z nich majú politickú a administratívnu právomoc v oblasti vzdelávania ale aj preto, lebo dokážu lepšie monitorovať stav mnohojazyčnosti občanov a sledovať jej vývoj počas uplatňovania smerníc a programov Spoločenstva. Práve na regionálnej a miestnej úrovni je možné najlepšie posúdiť nadobudnuté zručnosti a uplatňované opatrenia a na základe tohto hodnotenia vyslať silné podnety pre politickú činnosť EÚ.

22. V súvislosti s dosahovaním cieľa „materinský jazyk plus dva cudzie jazyky“ musí územný celok zohrávať hlavnú úlohu najmä pri uskutočňovaní učebných plánov.

23. V rámci jednej krajiny môžu byť rozdiely medzi regiónmi, pokiaľ ide o historické, kultúrne, spoločenské, sociálne a hospodárske dôvody.

24. Treba podporovať územnú rozmanitosť alebo, inými slovami, regióny treba vyzvať, aby ponúkali vyučovanie cudzích jazykov na základe zisťovaní, výskumov a prieskumov vykonaných v regiónoch, mestách a obciach a zameraných na kultúrne tradície, vôľu občanov, hospodársko-sociálne požiadavky a perspektívy daného územia.

25. Takto by bolo možné sledovať, či platné vzdelávacie programy sú v súlade s požiadavkami územia, a prostredníctvom flexibilného nástroja miestnej a regionálnej samosprávy meniť vzdelávacie iniciatívy, ktoré nespĺnili očakávania.

26. Druhý cudzí jazyk by malo byť možné si slobodne vybrať. Ak sa v danom členskom štáte používa viacero úradných jazykov EÚ, malo by sa podporovať aj štúdium ostatných uvedených jazykov.

27. Domnieva sa, že politika mnohojazyčnosti musí mať aj dôležitú externú zložku. Podpora európskych jazykov v krajinách, ktoré nepatria do EÚ je v kultúrnom aj hospodárskom záujme Únie. EÚ by mala byť rovnako otvorená jazykom tretích krajín ako napríklad čínštine, arabčine, jazykom, ktorými sa hovorí v Indii, ruštine a pod.

28. Preto sa navrhuje povzbudzovať všetky regióny k zriadeniu vlastného miestneho fóra o mnohojazyčnosti, aby bolo možné monitorovať miestne sociálne, hospodárske a vzdelávacie trendy a navrhovať potrebné iniciatívy na šírenie osvetu a zvýšenie motivácie obyvateľstva k celoživotnému štúdiu materinského jazyka a dvoch cudzích jazykov.

29. Okrem toho je potrebné výrazne podporiť programy na integráciu imigrantov. Je nutné ich podporovať a pomáhať im pri osvojení si príslušných jazykov, ktoré imigranti a ich deti

potrebujú na plnohodnotné rozvíjanie potenciálu v európskej spoločnosti, no zároveň treba zaručiť plné rešpektovanie ich práva na zachovanie si pôvodného jazyka. Jazyky, ktoré by sa mali naučiť a osvojiť si, sú úradné jazyky EÚ, ktorým sa hovorí na danom území, ako aj ďalší úradný jazyk v oblastiach alebo regiónoch kde žijú, a to v súlade s príslušnými ústavnými požiadavkami.

30. Školám sa skrátka musí dostať podpory zo strany vnútroštátnych, regionálnych a miestnych inštitúcií, ktorá by ich podnietila k tomu, aby do vzdelávacích a učebných plánov zaradili širokú škálu jazykov. Vzdelávacie systémy by mali zahŕňať široké spektrum jazykov vybraných na základe kultúrnych, sociálnych a hospodárskych požiadaviek daného územia.

31. Osvojenie si jazykov je veľmi dôležitým faktorom konkurencieschopnosti. Štúdie ukázali, že európske podniky strácajú podiely na trhoch kvôli nedostatočným znalostiam jazykov.

32. Vyzýva preto Komisiu, aby pokračovala vo svojom úsilí v tejto oblasti.

Lepšie jazykové začlenenie.

33. Treba pripomenúť skutočnosť, že malé jazyky a jazyky, ktorými hovorí určitá menšina, prispievajú k zvyšovaniu základnej hodnoty európskej kultúry, ktorou je rôznorodosť, a preto nielenže nesmú byť v tejto oblasti zaznávané, ale mali by byť osobitne chránené.

34. Označenie „menšinový jazyk“ alebo „malý jazyk“ nemôže byť dôvodom na diskrimináciu založenú na hodnote jazyka.

35. Navrhuje podnietiť diskusiu, aby sa našlo vhodnejšie označenie, ktoré by lepšie vystihovalo súčasnú situáciu.

36. Je teda dôležité, aby sa aj naďalej tieto menšinové jazyky uznávali ako úradné jazyky, pretože sú nositeľmi tradícií a kultúr, ktoré sú oddávna pevnou súčasťou Európy.

37. Umožnilo by to ich inštitucionálne uznanie na európskej úrovni, čo by viedlo k tomu, že EÚ by svoje texty dávala prekladať do väčšieho počtu jazykov než je súčasných 23, čím by sa podporil priamy kontakt medzi európskymi inštitúciami a občanmi.

38. Proces oficiálneho uznania jazykov na európskej úrovni a územná rôznorodosť umožnia väčšie sociálne začlenenie.

39. Víta závery zo zasadnutia Európskej rady z 13. júna 2005, ktoré umožňujú používať v orgánoch a inštitúciách Európskej únie aj iné jazyky ako jazyky uznané za oficiálne nariadením č. 1/1958.

40. Aj jazyky, ktoré nebudú uznané za oficiálne ani na európskej ani miestnej alebo regionálnej úrovni, musia byť aj naďalej predmetom programov ochrany na zachovanie ich identity.

Medzigeneračné aspekty

41. Vzniká tu taktiež otázka, ako občanom pomáhať v procese celoživotného učenia.

42. Aj keď pomerne jednoducho možno uplatniť jazykové vzdelávanie v čase školskej dochádzky a pomáhať mladým ľuďom v súčasnosti, aby v budúcnosti nestratili interkultúrne cítenie a jazykové zručnosti, ktoré získali v školských laviciach, problém je zložitejší vo vzťahu ku generáciám, ktoré sa už dávno nachádzajú mimo vzdelávacích procesov a nikdy sa im nedostalo viacjazykového vzdelania. Dôležité je aj zabezpečiť vyučovanie jazykov pre starších ľudí, pretože mnohí z nich neprišli do kontaktu s cudzími jazykmi ani v súkromnom, ani v pracovnom živote. To by posilnilo ich možnosť vyjadriť sa vo vyššom veku a viedlo k angažovanejšiemu európskemu občianstvu z ich strany.

43. Preto je potrebné podporovať vyučovacie mechanizmy, ktoré sú nielen cenovo prístupné (ceny jazykových kurzov predstavujú často prekážku v šírení vzdelávania starších občanov), ale sú tiež pasívne, čím sa predíde riziku nedostupnosti pre osoby, ktoré majú problémy s mobilitou alebo ich časové možnosti sú výrazne obmedzené.

44. Okrem toho zdôrazňuje, že je potrebné vyvinúť úsilie a naučiť sa cudzí jazyk čo najlepšie, najmä vzhľadom na neustále rastúcu komunitu prisťahovalcov.

45. Pokladá teda za dôležité zdôrazniť, že existujú ľahšie formy štúdiá umožňujúce jednotlivcom získať základné jazykové zručnosti postačujúce na to, aby sa v cudzom jazyku vyjadřili a boli porozumení. Štátne, regionálne a miestne vzdelávacie inštitúcie by mali tieto formy štúdiá podporovať a EÚ by ich mala financovať, aby sa šírili možnosti osvojenia si cudzích jazykov a aby sa odstránili veľké generačné rozdiely v jazykových znalostiach.

46. Okrem toho by sa mali podporiť alternatívne formy štúdiá prostredníctvom väčšieho využívania multimediálnych systémov a mali by sa podporiť multimediálne učebné programy a televízne vysielať v origináli s titulkami (televízne programy, filmy, správy) ako aj častejšie využívanie počítačových jazykových kurzov a on-line prekladateľov. Teda akýsi druh celoživotného samoštúdiá.

47. U detí a mládeže je zasa potrebné včas vzbudiť záujem o jazyky. S učením druhého jazyka by sa malo začať čo najskôr, aby si dieťa zvyklo na zvuky cudzieho jazyka, pretože to im umožní naučiť sa jazyk rýchlejšie a mnohostrannejšie.

48. Treba zvýšiť úroveň znalosti jazykov dosahovaných na základnej škole a na stredných školách. Na základnej škole by

mal vzdelávací proces poskytnúť viacej možností viesť rozhovor v cudzom jazyku a na strednej škole by sa mali žiaci oboznámiť s ďalším cudzím jazykom.

49. Štúdium na vysokej škole by malo študentom poskytnúť možnosť zdokonaľiť alebo rozšíriť jazykové vybavenie aj posilnením projektov Erasmus a Sokrates.

50. Vysoké školy by však mali otvoriť dvere nielen „starším“ záujemcom, ktorí chcú odstrániť medzery vo svojich jazykových znalostiach, ale aj podnikom, ktorým sa musí dostať podpory, aby umožnili svojim zamestnancom a vedúcim pracovníkom štúdium nových „obchodných“ jazykov. Pritom by bolo potrebné podporovať partnerstvá medzi podnikmi a vysokými školami.

51. Okrem toho je potrebné vytvoriť prekladateľské a tlmočnicke kurzy, do ktorých by sa zapojili nielen inštitúcie (od bežných občanov cez regióny až po Európsky parlament – podpora a odmena miest, ktoré dokážu vytvoriť vlastnú internetovú stránku a dokumentáciu o svojom meste vo viacerých jazykoch, predstavuje vhodnú formu inštitucionálnej podpory mnohojazyčnosti na miestnej úrovni) ale aj subjekty, ktoré sú v kontakte s verejnosťou.

Medziodborové aspekty

52. Mnohojazyčnosti sa môže dostať podpory nielen v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, ale aj v oblasti trávenia voľného času.

53. Učenie sa viacerých jazykov prostredníctvom športových alebo kultúrnych podujatí môže tiež pomôcť zvýšiť záujem rôznorodej skupiny divákov (od detí až po dospelých) o túto problematiku.

54. Trh s hudbou a piesňami je sám o sebe globálny a mnohojazyčný. Pozitívnu v tejto súvislosti by bola napríklad podpora európskeho dňa otvorených dverí venovaného tejto problematike (Euro Music Open Day) so zameraním na texty piesní ako aj podpora podobných podujatí.

55. Šírenie literárnych diel v dvojazyčnom vydaní (originál a preklad) v rámci programu umeleckého prekladu by bolo treba podporiť, neponechať ho len na aktivity jednotlivých vydavateľstiev, ale podporiť ho aj vytvorením verejných partnerstiev, a tým podnietiť miestne a regionálne správne orgány k podpore súkromných mnohojazyčných iniciatív.

Inštitúcie EÚ a mnohojazyčnosť

56. Nespochybnuje nevyhnutnosť „inštitucionálnej“ mnohojazyčnosti v EÚ. Preto je potrebné bezodkladne zabezpečiť v inštitúciách EÚ aspoň pasívne tlmočenie z úradných jazykov Európskej únie, aby účastníci diskusie mohli vyjadrovať svoje myšlienky vo svojom materinskom jazyku.

57. Domnieva sa, že zachovanie kultúrnej rozmanitosti znamená zabezpečiť systém formálneho a neformálneho prekladu do všetkých úradných jazykov EÚ. Pri podporovaní „inštitucionálnej“ mnohojazyčnosti je bezpodmienečne nutné, aby na všetkých miestach neformálnych stretnutí boli zabezpečené bilaterálne výmeny v jazykoch ich účastníkov.

58. V prípade formálnych stretnutí a pracovných a oficiálnych dokumentov je nutný preklad do všetkých úradných jazykov členských krajín. Vzhľadom na to, že každá členská krajina sa považuje za jeden zo základných kameňov EÚ, je povinnosťou EÚ poskytnúť každej z nich v súlade s ich príslušnými ústavnými požiadavkami dokumenty, ktoré umožnia aktívnu účasť na občianstve EÚ.

V Bruseli 19. júna 2008

Vonkajšie hranice EÚ

59. Mnohojazyčnosť sa nesmie obmedziť na rozvoj sociálnej a hospodárskej mobility vo vnútri EÚ, ale musí občanom EÚ tiež umožniť otvoriť sa trhom a kultúram mimo EÚ.

60. Je to dôležité aj vzhľadom na súčasné trendy, ktoré nútia EÚ rozširovať stále užšie vzájomné hospodárske a kultúrne styky napríklad s Čínou, Ruskom a Japonskom.

61. Väčšia vonkajšia konkurencieschopnosť EÚ teda predpokladá aj lepšiu ponuku kurzov neeurópskych jazykov v rámci odbornej prípravy a vzdelávania.

62. Druhý cudzí jazyk si možno zvoliť spomedzi jazykov všetkých krajín, s ktorými má EÚ kontakty, pričom osobitnú pozornosť treba venovať jazykom tretích krajín s rýchle sa rozvíjajúcim hospodárstvom ako aj kultúrnym aspektom krajín, s ktorými EÚ rozvíja obchodné styky.

Predseda

Výboru regiónov

Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko z vlastnej iniciatívy Výboru regiónov „Pre zelenú knihu: o smerovaní k politike Európskej únie v oblasti hôr: Európska vízia horských oblastí“

(2008/C 257/07)

VÝBOR REGIÓNOV

- pripomína predbežné pozitívne stanovisko predsedu Barrosa k otázke, ktorú položilo Európske združenie volených predstaviteľov horských oblastí k zelenej knihe o európskej politike pre horské oblasti počas štruktúrovaného dialógu na plenárnom zasadnutí Výboru regiónov 7. decembra 2006;
- konštatuje, že horské oblasti sú na jednej strane znevýhodnené prírodné a geografické územia a na druhej strane regióny s prírodnými a ľudskými výhodami pre rast a vytváranie pracovných miest;
- požaduje zavedenie skutočnej integrovanej európskej politiky Európskej únie pre všetky horské oblasti pri rešpektovaní ich rôznorodosti;
- podporuje aktívne využitie hlavných cieľov obnovenej Lisabonskej a Göteborgskej stratégie cez európsky akčný plán pre konkurencieschopnosť a trvalo udržateľný rozvoj horských oblastí zo strany Európskej komisie a členských štátov EÚ;
- odporúča Európskej komisii, aby vzala do úvahy tri hlavné témy:
  - a) zlepšiť atraktivnosť a prístupnosť horských regiónov pre prijímanie podnikov a obyvateľov, v prípadoch kedy by nevznikli škody na životnom prostredí, hlavne prostredníctvom zlepšenia pozemných dopravných a telekomunikačných spojení, a to zvýšením spojení s transeurópskymi sieťami a uprednostnením inovácie a tvorenia pri zhodnotení odborných znalostí, ľudských zdrojov a podnikateľského ducha;
  - b) vziať do úvahy horské územia počnúc ich vlastnými zdrojmi, pričom sa zohľadnia ich osobitosti, aby bolo možné vyrovnáť sa so zvýšenými nákladmi spojenými s trvalým prírodným znevýhodnením a zachovať služby verejného záujmu;
  - c) rozvinúť zoskupenia a strediská konkurencieschopnosti na zapojenie a upevnenie rôznych odvetví činnosti s cieľom trvalo udržateľného rozvoja.

Spravodajca: Pán Luis DURNWALDER (IT/SES), člen regionálnej rady/predseda autonómnej provincie Bolzano

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

1. pripomína predbežné pozitívne stanovisko predsedu Barrosa k otázke, ktorú položilo Európske združenie volených predstaviteľov horských oblastí k zelenej knihe o európskej politike pre horské oblasti počas štruktúrovaného dialógu na plenárnom zasadnutí Výboru regiónov 7. decembra 2006;

2. zdôrazňuje, že by sa mala uznať potreba venovať horským regiónom osobitnú pozornosť, medziiným regiónom v trvalo prírodne a geograficky znevýhodnených oblastiach, v Lisabonskej zmluve (článok 158) pri definovaní cieľa územnej súdržnosti;

3. pripomína, že horské oblasti sú podstatné pre život a aktivitu celého obyvateľstva Európskej únie, a to svojimi prírodnými zdrojmi, kultúrnymi zdrojmi ako jazyková rôznorodosť a pracovné skúsenosti, a svojimi hospodárskymi zdrojmi ako poľnohospodárstvo, priemysel a cestovný ruch;

4. konštatuje, že horské oblasti sa nachádzajú v 21 členských štátoch Európskej únie, predstavujú 35,69 % rozlohy európskeho kontinentu a 17,73 % európskeho obyvateľstva ⁽¹⁾;

5. podotýka, že horské územia predstavujú 26 % pevniny na zemeguli a 10 % svetového obyvateľstva a sú základným prvkom trvalo udržateľného rozvoja na planéte, ako je uvedené v kapitole 13 Agendy 21 z Ria;

6. konštatuje, že prístupnosť horských oblastí je rozhodujúcou výzvou pre završenie skutočného jednotného trhu a pre realizáciu voľného pohybu osôb, tovaru a služieb;

7. zdôrazňuje, že horské územia sú veľmi rôznorodé, pretože možno pozorovať, že súdržnosť horských oblastí sa chápe v zmysle, že nadregionálne alebo nadnárodné cezhraničné priestory zoskupujú horské oblasti, údolia a úpätia hôr; mestské zóny a vidiecke zóny;

8. potvrdzuje, že horské prostredie je neuveriteľne biologicky rozmanité, a tým aj veľmi krehké a mimoriadne citlivé na klimatické zmeny, kvôli čomu je skutočným systémom včasného varovania;

9. prehlasuje, že horské územia sú tradične pokusné územia v oblasti trvalo potenciálne inovatívneho udržateľného rozvoja v súvislosti s trvalými prírodnými znevýhodneniami;

⁽¹⁾ Štúdia „Mountain Areas in Europe: Analysis of mountain areas in EU member states, acceding and other European countries“ (Horské oblasti v Európe: analýza horských oblastí v členských štátoch EÚ, prístupujúcich a iných európskych krajinách). Nordregio pre GR Regio, január 2004.
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/montagne/mount1_fr.pdf.

10. pripomína, že územné samosprávy majú významné skúsenosti v oblasti trvalo udržateľného rozvoja hôr;

11. pripomína snahu Európskeho parlamentu, Výboru regiónov a Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru o vyzdvihnutie významu horských regiónov v európskych politikách prostredníctvom stanovísk a štúdií;

12. konštatuje, že do dnešného dňa nebola zrealizovaná európska politika a integrovaná stratégia Spoločenstva o horských územiach ako to bolo v prípade morských regiónov a mestských zón;

Na zlepšenie riadenia Európskej únie

13. pripomína, že územným samosprávam v horských oblastiach veľmi záleží na ich autonómii a rešpektovaní zásady subsidiarity v prístupe k európskemu riadeniu zhora nadol;

14. konštatuje, že horské oblasti sú na jednej strane znevýhodnené prírodné a geografické územia a na druhej strane regióny s prírodnými a ľudskými výhodami pre rast a vytváranie pracovných miest;

15. podotýka, že je potrebné spojiť európske politiky do integrovanej stratégie trvalo udržateľného rozvoja, ktorá by sa mohla prispôbiť rozmanitej realite horských oblastí;

16. konštatuje, že je nutné, aby bola práca EÚ v súvislosti so zhodnotením rôznorodosti európskych mestských a pobrežných území, území s nízkym osídlením a horských území, vyvážená a nestranná;

17. pripomína význam úlohy a práce horských obyvateľov pri formovaní krajiny a rovnováhy horského prostredia;

18. podporuje činnosť regiónov a miestnych orgánov, sietí, ktoré ich spájajú a pracujú na výmene osvedčených postupov v zmysle obnovených lisabonských a göteborgských cieľov a s cieľom hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti;

19. pripomína význam Lisabonskej stratégie a nasmerovaní kohéznej politiky 2007-2013 pre horské územia, ako aj pre ďalšie územia, ktoré sú hybnou silou celkovej európskej konkurencieschopnosti;

20. pripomína ústrednú úlohu cezhraničnej a nadnárodnej dimenzie európskych politík pri integrácii európskeho priestoru;

21. zdôrazňuje potrebu priblížiť politickú a administratívnu Európu každodennému životu občanov;

Integrovaný prístup k horským oblastiam ako hlavná vedúca zásada

22. zdôrazňuje prínos na európskej úrovni, ktorý ma práca na úrovni horských oblastí (Alpy, Pyreneje, Karpaty, Iberské vrchy, Balkán, stredomorské pohoria vrátane ostrovných, severných, centrálnych pohorí atď.) v ich cezhraničnom a nadnárodnom rozmere;

23. vyzdvihuje výzvu, ktorú predstavujú horské územia v oblasti prírodných a kultúrnych zdrojov;

24. pripomína významný počet integrovaných vnútroštátnych a regionálnych politík pre horské oblasti;

25. berie do úvahy činnosť Alpského dohovoru a spustenie Karpatského dohovoru;

26. valorizuje prácu Euroregiónov a pracovných spoločenstiev v ich úlohe sprostredkovateľa a organizátora hraničných regiónov;

27. žela si skutočnú integrovanú stratégiu pre horské oblasti, aby sa mohli medzi jednotlivými odvetviami skompletizovať očakávané výdobytky pripravovanej zelenej knihy pre územnú súdržnosť;

Rôzne politiky ako nástroje pre integrovanú politiku horských oblastí

28. zdôrazňuje, že európska politika v oblasti hôr by sa mala týkať veľkého počtu sektorových politík, ktoré sú už čiastočne pokryté európskymi právnymi predpismi, ale ktoré neboli nikdy koordinované v rámci integrovaného prístupu;

29. vymenováva významné oblasti politík, ktoré by mala aktívna politika horských oblastí vziať do úvahy:

- hospodárska, sociálna a územná súdržnosť vrátane medziregionálnej, cezhraničnej a nadnárodnej spolupráce,
- poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka,
- cestovný ruch,
- priemysel a malé a stredné podniky,
- klimatické zmeny, obnoviteľné energie a prírodné zdroje (voda, vzduch, slnko vo vysokohorských oblastiach, drevo, biomasa),
- životné prostredie, biodiverzita, prírodná a kultúrna krajina,
- doprava a informačné a komunikačné technológie, miestna prístupnosť a transeurópske siete,

— hospodárska súťaž, jednotný trh, služby všeobecného záujmu a verejno-súkromné partnerstvá,

— výskum a inovácia,

— kultúrna a jazyková rôznorodosť, vzdelávanie a odborná príprava.

Pre akčný plán Európskej únie pre horské oblasti

30. požaduje zavedenie skutočnej integrovanej európskej politiky Európskej únie pre všetky horské oblasti pri rešpektovaní ich rôznorodosť;

31. podporuje aktívne využitie hlavných cieľov obnovenej Lisabonskej a Göteborgskej stratégie cez európsky akčný plán pre konkurencieschopnosť a trvalo udržateľný rozvoj horských oblastí zo strany Európskej komisie a členských štátov EÚ;

32. radí európskym inštitúciám, aby vzali do úvahy osobitosti území v ich aktivite pre „lepšiu tvorbu právnych predpisov“;

33. žiada Európsku komisiu, aby uznala pozitívny a rozmanitý prínos miestnych a regionálnych samospráv v oblasti trvalo udržateľného rozvoja horských oblastí a aby tento prínos zahrnula do novej európskej politiky pre horské oblasti;

34. odporúča Európskej komisii, aby vzala do úvahy tri hlavné témy:

a) zlepšiť atraktivnosť a prístupnosť horských regiónov pre prijímanie podnikov a obyvateľov, v prípadoch kedy by nevznikli škody na životnom prostredí, hlavne prostredníctvom zlepšenia pozemných dopravných a telekomunikačných spojení, a to zvýšením spojení s transeurópskymi sieťami a uprednostnením inovácie a tvorenia pri zhodnotení odborných znalostí, ľudských zdrojov a podnikateľského ducha;

b) vziať do úvahy horské územia počnúc ich vlastnými zdrojmi, pričom sa zohľadnia ich osobitosti, aby bolo možné vyrovnáť sa so zvýšenými nákladmi spojenými s trvalým prírodným znevýhodnením a zachovať služby verejného záujmu;

c) rozvinúť zoskupenia a strediská konkurencieschopnosti na zapojenie a upevnenie rôznych odvetví činnosti s cieľom trvalo udržateľného rozvoja;

35. odporúča Európskej komisii, aby spravila z horských oblastí skúšobné zóny v oblasti inovácie, vedomostnej spoločnosti a trvalo udržateľného rozvoja;

36. žela si, aby horské regióny mohli naďalej rozvíjať inováčne činnosti inšpirované ich tradíciami a zlepšiť konkurencieschopnosť ich malých a stredných podnikov;

37. navrhuje, aby Európska komisia a členské štáty zväžili odlišné potreby území v oblasti zamestnanosti a odbornej prípravy;

38. odporúča Európskej komisii, aby rozvinula na základe skúsenosti s prírodnými parkami metódu integrovaného riadenia vysokohorských oblastí a priemerne vysokých izolovaných hôr, ktorá by dokázala skombinovať opatrenia na zachovanie prírodných zdrojov, predovšetkým pomocou nástrojov v rámci siete „Natura 2000“, s opatreniami na zveľaďovanie a vyvážený rozvoj horských území;

39. odporúča Európskej únii, aby integrovala územné osobitosti do rámca európskej organizácie občianskej bezpečnosti pri uvedomení si intenzity prírodných rizík a obmedzení, ako aj techník, ktoré sú pri civilnej ochrane a pomoci v horách veľmi odlišné;

40. vyzýva, aby sa v rámci reformy SPP vzala do úvahy strategická úloha poľnohospodárstva, pastierstva a vinohradníctva pri udržovaní krajiny, pri kvalite vody a pri výrobe produktov vysokej kvality a vysokej územnej sledovateľnosti; táto nová spoločná poľnohospodárska politika má viac územný charakter a uprednostňuje kvalitnú výrobu s nízkymi výnosmi, čo sú základné zložky európskeho poľnohospodárstva a sú prvoradé pre životné prostredie;

41. žiada Európsku komisiu, Európsky parlament a Radu Európskej únie, aby navrhli vyvážený balík opatrení, ktoré sú vhodné ako sprievodné opatrenia pri ukončovaní režimu kvót na mlieko najmä v horských a stredohorských oblastiach. Tieto opatrenia sa majú financovať z prostriedkov vyčlenených na opatrenia na riadenie trhu, ktoré sa už neuplatňujú, ale nie na úkor priamych platieb. Na zachovanie poľnohospodárstva, extenzívneho chovu dobytka a výroby mlieka v horách a stredohorských oblastiach sú aj naďalej potrebné hospodárnejšie kroky v druhom pilieri, okrem iného na vytvorenie obchodných odbytov, a tým aj na podporu poľnohospodárov, ktorí pozitívne vplyvajú na prírodu a životné prostredie v prírodne a geograficky znevýhodnených oblastiach;

42. vyzýva európske inštitúcie, aby vo svojich politických opatreniach zohľadnili strategický význam horských lesov a trvalo udržateľného obhospodarovania lesov v súvislosti s ich výrazne ochrannou funkciou pre príslušné územia a najmä obývané lokality, ako aj ich prínos z hľadiska zachovania prírodných zdrojov a biodiverzity pri boji proti klimatickým zmenám, zachovávaní kvality ovzdušia, ochrane krajiny a sociálnom a hospodárskom rozvoji horských území;

43. tvrdí, že lesné hospodárstvo je v súčasnosti v Európe nedostatočne využívanou aktivitou, tak z hľadiska jeho environmentálnej úlohy, ako v hospodárskych produktoch (energia, stavebníctvo, materiály);

44. vyzýva európske inštitúcie, aby zahrnuli do svojich analýz európskych území energetické výzvy a výrobné kapacity horských regiónov v súvislosti s obnoviteľnou energiou (vodné elektrárne, slnečná a veterná energia, biomasa a drevo) a s pasívnou výstavbou;

45. vyzýva európske inštitúcie, národné a regionálne verejné banky, ako aj Európsky fond pre uhlík (Fonds Européen Carbone) alebo Bluenext, aby vzali do úvahy pozitívne príspevky kvality životného prostredia v horách (lesy, lúky, a vysokohorské pasienky) v zmysle pohlcovania CO₂, ktoré by mohli byť finančne zhodnotené prostredníctvom systémov certifikátov alebo uhlíkových kreditov;

46. pripomína, že transeurópske siete v oblasti energetiky, dopravy a informačných a komunikačných technológií by mali zahrnúť skutočný územný rozmer a vziať do úvahy geografické, environmentálne a ľudské skutočnosti regiónov, ktorými prechádzajú, aby sa stali skutočnými európskymi komunikačnými a výmennými sieťami na úrovni celého kontinentu za podpory miestneho obyvateľstva;

47. navrhuje, aby sa vzbudil záujem o experimenty v integrovanej a trvalo udržateľnej miestnej doprave v horských mestách v európskych úvahách o trvalo udržateľnej mestskej mobilite;

48. zdôrazňuje potrebu stáleho prepojenia medzi horským obyvateľstvom a obyvateľstvom veľkých kotlín na dosiahnutie obnovených európskych cieľov rastu a zamestnanosti;

49. žiada, aby Európska komisia prijala všetky vhodné opatrenia na prekonanie „digitálnej priepasti“ a umožnila prístup všetkých území a všetkých európskych občanov k širokopásmovému pozemnému alebo vzdušnému vysielaniu a čoskoro aj k vysokorychlostnému, hlavne v rámci európskej iniciatívy i2010 o „e-inclusion“ (digitálnej integrácii);

50. odporúča zahrnúť do vonkajšej politiky a susedskej politiky horský rozmer v istom počte medzinárodných geopolitických otázok, a to otázok ako voda a prírodné zdroje, rešpektovanie kultúrnej rôznorodosti a vzdelávanie, trvalo udržateľný hospodársky rozvoj a migračné pohyby;

51. radí Európskej komisii, aby teritorializovala komunikačnú stratégiu s cieľom priblížiť ju každodennému životu európskych občanov;

52. radí, aby sa do európskych politík a do rozhodovacieho procesu Spoločenstva ako aj do komitologických postupov zahrnul silnejší územný rozmer s cieľom zlepšiť európsku demokraciu;

53. vyzýva Európsky parlament, aby určil rozpočtový dosah činností Európskej únie v prípade horských oblastí;

54. odporúča, aby sa kohézna politika na úrovni horských oblastí partnersky koordinovala, aby sa vyhlo roztriešteniu a zlepšil sa strategický rozmer štrukturálnych aktivít;

55. navrhuje, aby sa operatívne programovanie územného vplyvu v ostatných politikách Spoločenstva dohodlo aj na tejto významnej úrovni horských oblastí, aby sa určili viacodborové, integrované a partnerské stratégie;

56. podporuje krok Rady ministrov v oblasti územného plánovania, a to preskúmať vplyv klimatických zmien v horách v rámci akčného plánu o územnej agende a žiada Európsku komisiu, aby zahrnula túto otázku do svojich prác a návrhov právnych predpisov;

57. podporuje ústrednú úlohu kohéznej politiky v tejto európskej stratégii horských oblastí a pokusnú úlohu cieľa územnej súdržnosti a programov Interreg;

58. žiada členské štáty a ich parlamenty, aby pri postupe schvaľovania nariadenia o Európskom zoskupení cezhraničnej spolupráce (EZCS) zvažili rozhodujúci význam spoločného právneho nástroja pre územnú spoluprácu v horských oblastiach;

59. zdôrazňuje nutnosť vziať do úvahy politiky konkurencieschopnosti a vnútorného trhu, závažnú úlohu služieb verejného záujmu, verejno-súkromných partnerstiev v hospodárstve hôr a zvýšenie stálych ekonomických a sociálnych nákladov v týchto územiach so stálym prírodným znevýhodnením, aby sa zabránilo vyľudňovaniu a aby sa zhodnotili výhody;

60. žiada Európsku komisiu, aby sa poradila s príslušnými aktérmi a pozorovateľmi Alpského dohovoru a Karpatského dohovoru s cieľom preskúmať riadenie a prehodnotiť ciele

a rozhodnúť sa na tomto základe o ratifikácii protokolov prvého dohovoru a podpísaní druhého, a ak je odpoveď kladná, byť hybnou silou nadnárodných dohovorov;

61. navrhuje, aby bol jeden európsky rok venovaný horám a aby Komisia spolu s Výborom regiónov usporiadala každé dva roky európsku konferenciu o horských oblastiach, podľa vzoru konferencie z roku 2002;

62. žiada Európsky parlament a Radu, aby zverili, rovnako ako počas predbežných verejných diskusií pred vymenovaním členov Komisie, kompetenciu súvisiacu s horami jednému členovi Komisie, ktorý by okrem iných kompetencií koordinoval aktivity kolégia v tejto viacodborovej územnej otázke;

63. žiada Európsku komisiu, aby predložila návrhy na zelenú knihu o budúcnosti európskych politík pre horské oblasti, čo je predpoklad integrovanej a partnerskej európskej stratégie horských oblastí, ktorú riadi Európska komisia a členské štáty, regionálne a miestne orgány spolu so sociálno-hospodárskymi a environmentálnymi aktérmi, hlavne prostredníctvom zapojenia národných a európskych združení zastupujúcich miestne a regionálne samosprávy horských oblastí.

V Bruseli 19. júna 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Komunikovanie o Európe v partnerstve“

(2008/C 257/08)

VÝBOR REGIÓNOV

- považuje za dôležité posilniť komunikáciu s európskymi občanmi tak, že ich zapojí do stáleho dialógu a tak nastolí demokratickú, dôveryhodnú a solidárnu diskusiu, ktorá podporí európskeho ducha a uľahčí osvojenie si aktívneho európskeho občianstva;
- kladie dôraz na spoločnú zodpovednosť národných, regionálnych a miestnych volených zástupcov, ktorí by mali zahrnúť do svojich aktivít európsky rozmer; žiada preto, aby sa povzbudzovalo partnerstvo v oblasti komunikácie medzi inštitúciami EÚ, národnými vládami, národnými parlamentmi a územnými samosprávami, aby mohli svojim spoluobčanom poskytovať viac vedomostí o Európe a jasne a objektívne ich informovať o opatreniach prijatých v Európskej únii;
- víta novú fázu Plánu D s názvom „Debate Europe“, ktorá sa naďalej riadi zásadou „going local“ (sprostredkovanie Európy na miestnej úrovni) a ktorá predstavuje ďalší spôsob ako osloviť ľudí a zapojiť ich do partnerstiev, a to v čase pred európskymi voľbami a v kontexte ratifikácie Lisabonskej zmluvy;
- víta rozhodnutie Komisie spolufinancovať nový súbor projektov občianskej spoločnosti v rámci Plánu D a súhlasí s tým, že sa treba zamerať na decentralizované výzvy a aktivity na podporu miestnych projektov; s radosťou víta skutočnosť, že pri uvedených výzvach figuruje zapájanie členov Výboru regiónov a napomáhanie dialógu s miestnymi politickými činiteľmi medzi hlavnými cieľmi; vyzýva však Komisiu, aby zabezpečila, aby na tieto výzvy na predkladanie návrhov mohli reagovať aj samotné miestne a regionálne orgány;
- navrhuje, aby Domy Európy neboli vyhradené len pre hlavné mestá každého štátu, ale aby sa na základe špecifikácie, ktorú treba rešpektovať, mohli vytvoriť aj na podnet územných samospráv a miest; v tomto zmysle víta zámer Komisie „ešte väčšmi sa priblížiť občanom“ podporovaním diskusií mimo hlavných miest členských štátov EÚ v spolupráci so zastúpeniami Komisie a „druhou generáciou“ centier Europe Direct, ktorá by mala začať fungovať v roku 2009;
- je pripravený aktívne prispieť a zúčastniť sa na iniciatívach ostatných inštitúcií, vrátane stretnutí s občanmi, ktoré by mohli organizovať predsedníctva EÚ.

Spravodajkyňa: pani Claude DU GRANRUT (FR/ELS), členka regionálnej rady Pikardie

Referenčné dokumenty

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „Komunikovanie o Európe v partnerstve“

KOM(2007) 568 v konečnom znení

Pracovný dokument Komisie Návrh medziinštitucionálnej dohody o komunikovaní o Európe v partnerstve

KOM(2007) 569 v konečnom znení

Oznámenie Komisie „Komunikovanie o Európe cez internet. – Zapojenie občanov“

SEC(2007)1742

Oznámenie Komisie „Debate Europe – využitie skúseností získaných v rámci Plánu D pre demokraciu, dialóg a diskusiu“

KOM(2008)158 v konečnom znení

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

I. Sprostredkovanie Európy: spoločná zodpovednosť

1. podporuje iniciatívu Európskej komisie vypracovať novú komunikačnú stratégiu s európskymi občanmi, v súlade so želaním Európskej rady, a to prostredníctvom užšieho zapojenia inštitúcií Spoločenstva a členských štátov a uznania významu aktivít, ktoré sa uskutočňujú na regionálnej a miestnej úrovni;

2. považuje za dôležité posilniť komunikáciu s európskymi občanmi tak, že ich zapojí do stáleho dialógu a tak nastolí demokratickú, dôveryhodnú a solidárnu diskusiu, ktorá podporí európskeho ducha a uľahčí osvojenie si aktívneho európskeho občianstva;

3. opakuje svoje presvedčenie o nevyhnutnosti podporovať prostredníctvom decentralizovaného dialógu reflexiu o spoločných hodnotách, výtobytkoch budovania spoločnej Európy a vplyve politik Spoločenstva na život občanov, ako aj o otázkach kľúčových pre budúcnosť Európskej únie; táto reflexia by zároveň pomohla rozšíriť vedomosti občanov EÚ o Európe;

4. kladie dôraz na spoločnú zodpovednosť národných, regionálnych a miestnych volených zástupcov, ktorí by mali zahrnúť do svojich aktivít európsky rozmer; žiada preto, aby sa povzbudzovalo partnerstvo v oblasti komunikácie medzi národnými vládami, národnými parlamentmi a územnými samosprávami, aby mohli svojim spoluobčanom poskytovať viac vedomostí o Európe a jasne a objektívne ich informovať o opatreniach prijatých v Európskej únii;

5. žiada preto Európsku komisiu, aby dala občanom k dispozícii nástroje na to, aby sa mohli skutočne zapojiť; zdôrazňuje v tomto zmysle význam komunikačných prostriedkov, a hlavne internetu, ktorý je pre občanov ľahko dostupný a je zároveň základným komunikačným nástrojom najmä pre miestne a regionálne orgány;

6. oceňuje úsilie Európskej komisie posilniť zásadu partnerskej spolupráce medzi inštitúciami Európskej únie a členskými štátmi; kladie značný dôraz na potrebu uznať podstatnú úlohu výboru, ako aj regionálnych a miestnych orgánov v tejto súvislosti; konštatuje, že Komisia pripúšťa, že nedostatočná znalosť Únie je hlavne dôsledkom slabého zaangažovania sa členských štátov, zato však uznala pozitívne účinky decentralizovanej komunikácie a potrebu konať na miestnej a regionálnej úrovni;

7. víta novú fázu Plánu D s názvom „Debate Europe“, ktorá sa naďalej riadi zásadou „going local“ (sprostredkovanie Európy na miestnej úrovni) a ktorá predstavuje ďalší spôsob ako osloviť ľudí a zapojiť ich do partnerstiev, a to v čase pred európskymi voľbami a v kontexte ratifikácie Lisabonskej zmluvy;

8. vyzýva Európsku komisiu, aby zohľadňovala požiadavky komunikačnej politiky pri vypracúvaní všetkých opatrení európskej politiky, a hlavne v tých oblastiach politiky, ktoré majú priamy vplyv na územia, a to najmä v rámci štrukturálnych fondov; a nazdáva sa, že do revidovaného rozpočtu EÚ by sa mala zahrnúť kapitola o komunikácii s občanmi;

9. nazdáva sa, že je vhodné využiť fázu ratifikácie Lisabonskej zmluvy a blížiacu sa voľbu do Európskeho parlamentu na povzbudenie skutočnej diskusie o Európe; na tento účel bola vytvorená osobitná pracovná skupina VR s cieľom zoptimalizovať schopnosť členov výboru sprostredkovať Európu európskym občanom;

II. Posilniť partnerskú politiku pre koherentnú a integrovanú decentralizovanú komunikáciu

10. pripomína obsah vyhlásení členky Komisie pani Wallström týkajúcich sa prístupu na úrovni územných celkov a významu úlohy regionálnych a miestnych orgánov, ktoré môžu vplývať na občanov a vysvetliť im pozitívne dôsledky Únie na hospodársky rozvoj, územnú súdržnosť, životné prostredie, bezpečnosť a sociálny pokrok prostredníctvom stoviek podujatí organizovaných v rámci plánu D na území celej Únie;

11. v tomto smere opakuje, že chce vychádzať z ustanovení dohody o spolupráci s Európskou komisiou, hlavne z jej dodatku o komunikačnej politike, s cieľom usporiadať diskusie a podujatia na témy spojené s každodenným životom občanov, ako je zamestnanosť, bezpečnosť, migrácia, základné práva, ochrana životného prostredia, zásobovanie energiou, čím by sa poukázalo aj na prínos politiky Spoločenstva v spojení s právomocami miestnych volených zástupcov;

12. žiada, aby kontaktné osoby na zastúpeniach Komisie, ktoré boli menované v súlade s dohodou o spolupráci medzi VR a Európskou komisiou a sú zodpovedné na regionálnej a miestnej úrovni za uskutočňovanie komunikačných aktivít, o ktorých rozhodla medziinštitucionálna informačná skupina, boli skutočnými „spojkami“ zabezpečujúcimi výmenu informácií medzi Komisiou a členmi VR. Mali by miestnym a regionálnym orgánom uľahčovať účasť na decentralizovaných podujatiach a na oficiálnych návštevách členov Komisie v členských štátoch;

13. pripomína, že nová komunikačná stratégia si vyžaduje veľkú interaktivitu inštitúcií Únie a orgánov Spoločenstva, musí sa však inšpirovať aj reakciami z „terénu“, ktoré môžu analyzovať a sprostredkovať len kompetentné orgány, ktoré majú blízko k svojim spoluobčanom a zároveň poznajú proces rozhodovania EÚ; zdôrazňuje v tomto zmysle ustanovenia protokolu o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality zahrnuté v Lisabonskej zmluve, ktoré zaväzujú Európsku komisiu, aby vo svojich legislatívnych návrhoch a návrhoch právnych predpisov vzala do úvahy finančné a administratívne dôsledky pre územné samosprávy;

14. konštatuje, že angažovanosť miestnych a regionálnych aktérov a zapojenie miestnych a regionálnych samospráv do formálnych konzultácií Európskej komisie pred vypracovaním akýchkoľvek právnych predpisov posilňujú činnosť miest a regiónov ako nositeľov informácií a sprostredkovateľov Európskej únie a patria do rámca *viacúrovňového riadenia*. Túto dvoj-

strannú informačnú úlohu môžu vykonávať regionálne zastupiteľstvá, územné samosprávy v Bruseli, ale aj s národné a európske združenia miestnych a regionálnych volených zástupcov;

III. Sprostredkovanie Európy: konať na miestnej úrovni prostredníctvom zapojenia občanov a miestnych a regionálnych volených zástupcov

15. upozorňuje na potrebu lepšie prispôsobiť informácie o Európskej únii rôznym cieľovým skupinám obyvateľstva, a realite konkrétnych území;

16. žiada, aby sa z podujatí, ktoré v rámci plánu D usporiadali regionálne orgány a mestá a o ktorých sa píše v dvoch priebežných správach o uplatňovaní decentralizovanej komunikácie Výborom regiónov, vzalo ponaučenie;

17. víta rozhodnutie Komisie spolufinancovať nový súbor projektov občianskej spoločnosti v rámci Plánu D a súhlasí s tým, že sa treba zamerať na decentralizované výzvy a aktivity na podporu miestnych projektov; s radosťou víta skutočnosť, že pri uvedených výzvach figuruje zapájanie členov Výboru regiónov a napomáhanie dialógu s miestnymi politickými činiteľmi medzi hlavnými cieľmi; vyzýva však Komisiu, aby zabezpečila, aby na tieto výzvy na predkladanie návrhov mohli reagovať aj samotné miestne a regionálne orgány;

18. zdôrazňuje, že na efektívnu realizáciu fázy „Debate Europe“ Plánu D v každom členskom štáte treba vytvoriť väčšiu súčinnosť medzi poslancami EP, miestnymi a regionálnymi volenými zástupcami, hovorcami národných vlád, vedúcimi zastúpení Európskeho parlamentu a Komisie a zástupcami národných združení miestnych a regionálnych orgánov;

19. navrhuje, aby Domy Európy, ktoré sú určené pre verejnosť a majú prilákať občanov širokou ponukou aktivít, neboli vyhradené len pre hlavné mestá každého štátu, ale aby sa na základe špecifikácie, ktorú treba rešpektovať, mohli vytvoriť aj na podnet územných samospráv a miest; v tomto zmysle víta zámer Komisie „ešte väčšmi sa priblížiť občanom“ podporovaním diskusií mimo hlavných miest členských štátov EÚ v spolupráci so zastúpeniami Komisie a „druhou generáciou“ centier Europe Direct, ktorá by mala začať fungovať v roku 2009;

20. zdôrazňuje, že komunikácia s mladými ľuďmi musí byť zameraná na to, aby sa im vysvetlilo, že by bolo v ich záujme, aby sa zapojili do budovania Európskej únie;

21. vyzýva všetky úrovne štátnej správy, aby zabezpečili, že počas školskej dochádzky budú mladým ľuďom poskytnuté základné znalosti, aby pochopili právomoci, fungovanie a činnosť Európskej únie a príležitosti, ktoré ponúka pre ich ďalší osobný a pracovný život tvárou v tvár výzvam 21. storočia;

22. odporúča, aby komunikačné činnosti členských štátov prebiehali v spolupráci s národnými, regionálnymi a miestnymi volenými zástupcami, napríklad formou decentralizovaných podujatí na jednotlivých územiach, a pravidelných zasadnutí regionálnych a miestnych združení zameraných na politiku Európskej únie, ak je to možné za prítomnosti nejakého európskeho poslanca a zástupcu jedného z riaditeľstiev Európskej komisie, ako je tomu v národných parlamentoch;

23. pripomína, že volení zástupcovia na jednotlivých územiach by mali mať rozhodujúcu úlohu pri uskutočňovaní obojstrannej komunikácie, ktorá umožní informovať občanov o úlohe a realite Európskej únie a prinúti ich na tieto informácie reagovať. Vďaka takejto komunikácii prenikne do území, kde boli títo zástupcovia zvolení, viac Európy, a reakcie z „terénu“, t. j. verejná mienka na miestnej a regionálnej úrovni, sa ich prostredníctvom dostane k zodpovedným činiteľom, ktorí sú poverení prípravou politickej činnosti EÚ a ktorí o nej rozhodujú;

24. kladie dôraz na úlohu politických strán v oblasti komunikácie na miestnej a regionálnej úrovni pri podpore európskeho projektu a nabáda miestnych a regionálnych volených zástupcov, aby vzdelávali mladých politikov a političky v európskych otázkach, aby rozhodujúci činitelia zajtrajška boli schopní zahrnúť do svojej činnosti európsky rozmer;

25. považuje za podstatné, aby bol text Lisabonskej zmluvy predmetom jasnej a dôveryhodnej prezentácie výdobytkov, ktoré predstavuje, odôvodnení, ktoré rešpektuje, a zlepšení, ktoré obsahuje z hľadiska transparentnosti, efektívnosti a legitímnosti činnosti Európskej únie a zapojenia občanov do vypracovávania jej politik;

26. odporúča usporiadať mimoriadne zasadnutie regionálnych a miestnych rád prístupné členom Výboru regiónov a Európskeho parlamentu z toho istého volebného obvodu a zamerané na pokroky v procese európskej integrácie a na fungovanie inštitúcií Európskej únie, napríklad pri príležitosti Dňa Európy (9. mája);

27. informuje o prioritných činnostiach Výboru regiónov v oblasti komunikácie naplánovaných na rok 2008:

— usporiadanie fóra o „mestách budúcnosti“ (8.-10. apríla 2008);

— usporiadanie 3. výročného fóra o komunikácii (17.-19. júna 2008);

— usporiadanie 6. ročníka OPEN DAYS (6.-9. októbra 2008), na ktorom sa počas týždňa regiónov a miest v Bruseli môže zúčastniť 5 500 účastníkov, pričom sa zapojí 220 regiónov a miest Európy. V roku 2008 túto iniciatívu doplní viac ako 150 decentralizovaných podujatí na partnerských územiach;

— usporiadanie fóra o dialógu medzi kultúrami (25.-27. novembra 2008);

— vydávanie mesačného elektronického vestníka o politických aktualitách VR, ktorý je určený regionálnym médiám, územným voleným zástupcom, ako aj zodpovedným pracovníkom združení, a vydávanie papierového mesačného vestníka o politickej a poradnej činnosti VR, európskych inštitúcií a území, ktorý je určený 25 000 rozhodujúcim regionálnym činiteľom;

— prijatie 600 regionálnych a miestnych novinárov ročne vo VR v Bruseli v súvislosti s politickou činnosťou členov VR, pri príležitosti podujatí a v spolupráci s ďalšími európskymi inštitúciami;

28. si želá úzko spolupracovať s Európskou komisiou pri vypracovávaní pracovného plánu na základe komunikačných iniciatív v rámci medziinštitucionálnej spolupráce, pričom rozšíri partnerstvá s členskými štátmi prostredníctvom bilaterálnych diskusií v oblasti operatívneho riadenia;

29. je pripravený aktívne prispieť a zúčastniť sa na iniciatívach ostatných inštitúcií vrátane stretnutí s občanmi, ktoré by mohli organizovať predsedníctva EÚ;

IV. Zapojiť Výbor regiónov do budúceho medziinštitucionálneho rámca v oblasti komunikácie

30. je presvedčený, že vytvorením medziinštitucionálneho rámca v oblasti informácií a komunikácie by sa posilnila zásada partnerskej spolupráce medzi inštitúciami a orgánmi Spoločenstva, členskými štátmi a regionálnymi a miestnymi orgánmi, tento rámec by však musel mať k dispozícii primerané finančné prostriedky;

31. zdôrazňuje, že jeho účasť na práci medziinštitucionálnej informačnej skupiny (MIS) je veľkým prínosom, a plánuje predložiť každý rok svoj ročný program decentralizovanej komunikácie a preto žiada, aby bol zapojený do prípravy ročného medziinštitucionálneho programu v tejto oblasti;

32. súhlasí s návrhom vyhodnotiť aktivity medziinštitucionálnej informačnej skupiny (MIS) a zistiť, či je možné niečo zlepšiť a či by mala byť vytvorená skupina poverená koordináciou vykonávania usmernení, ktoré stanovila MIS. Výbor je ochotný zúčastniť sa na tejto činnosti;

33. víta príležitosť zúčastniť sa na medziinštitucionálnej výročnej diskusii o komunikácii a žiada preto, aby Európska komisia, Európsky parlament a Rada uznali výbor ako kľúčového partnera v rámci stratégie decentralizovanej komunikácie;

V. Znásobiť komunikačné prostriedky: miestne a regionálne médiá, audiovizuálne médiá a internet

34. zdôrazňuje skutočnosť, že na to, aby bolo možné dosiahnuť rozšírenie vedomostí občanov Únie o EÚ, je potrebné vytvoriť väčší počet účinnejších a ľahko dostupných komunikačných kanálov. Mala by sa zlepšiť spolupráca medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi a médiami a mali by sa viac využívať nové technológie;

35. vyjadruje spokojnosť so spustením projektu Európskej komisie týkajúceho sa skúšobných informačných sietí, ktorý sa má začať v roku 2008 a jeho cieľom je vo väčšej miere zapojiť národné parlamenty do európskej diskusie, a v tomto zmysle požaduje, aby sa na tejto iniciatíve zúčastnili aj regionálne parlamenty a miestni a regionálni volení zástupcovia;

36. žiada Európsku komisiu, aby stránky jej zastúpení v 27 členských štátoch boli prepojené so stránkami národných združení miestnych a regionálnych orgánov, miest a regiónov a aby boli poskytované informácie prispôbené miestnemu kontextu, a to hlavne pokiaľ ide o uplatňovanie európskych politík;

37. odporúča, aby stránka *Europa* obsahovala osobitnú podstránku o úlohe miestnych a regionálnych orgánov

v európskom rozhodovacom procese, ktorá by zdôraznila skutočnosť, že takmer 75 % európskych právnych predpisov sa uplatňuje na miestnej a regionálnej úrovni, pričom by sa na tejto podstránke nachádzal okrem iného odkaz na stránku Výboru regiónov a stránky európskych národných združení miestnych a regionálnych orgánov, ktoré si to želajú;

38. zdôrazňuje význam iniciatívy Európskej komisie „*e-participation*“, ktorá má za cieľ zapojiť občanov do vypracúvania politik, hlavne na miestnej a regionálnej úrovni; a vyzýva v tejto súvislosti miestne a regionálne orgány, aby navrhovali internetové stránky svojich obcí tak, aby sa občania mohli v rámci konzultácií a interakcií vyjadriť on-line, hlavne pokiaľ ide o ich očakávania v súvislosti s európskou politikou;

39. vyzýva Európsku komisiu, aby na stránku *EU Tube* pridala videá, ktoré vytvoril Výbor regiónov;

40. žiada napokon Európsku komisiu, aby na stránke *Europa* poskytla platformu na diskusiu s volenými miestnymi a regionálnymi zástupcami, ktorí by odpovedali na otázky verejnosti, napríklad v rámci fóra *Debate Europe*, pretože táto iniciatíva by mohla zväčšiť interakciu medzi členmi výboru a občanmi v ich členských štátoch;

41. poukazuje na význam rozmanitosti informačných a komunikačných kanálov, vďaka ktorej sa budú môcť všetci občania Únie zapojiť a mať možnosť získať vedomosti o EÚ za rovnakých podmienok.

V Bruseli 19. júna 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Európsky rok tvorivosti a inovácie (2009)“

(2008/C 257/09)

VÝBOR REGIÓNOV

- víta iniciatívu Komisie, ktorou sa vyhlasuje Európsky rok tvorivosti a inovácie (2009). Realizácia lisabonských cieľov, ktorá má z Európy urobiť najinovatívnejšiu spoločnosť založenú na znalostiach, sa zakladá na tvorivom potenciáli Európy;
- konštatuje, že v európskych mestách, regiónoch a na miestnej úrovni sú kultúra, tvorivosť a inovácia podstatným zdrojom rastu, investícií a nových pracovných miest;
- poukazuje na osobitnú úlohu vzdelávania v predškolskom veku a vzdelávania na prvom stupni základných škôl pri vývoji základných schopností, ktoré sa chápu ako vedomosti, schopnosti a postoje umožňujúce človeku v modernej európskej spoločnosti úspešne žiť a pracovať, ako aj osvojovať si ďalšie vedomosti;
- zdôrazňuje, že táto iniciatíva umožňuje vynikajúce napojenie na rok dialógu medzi kultúrami. Prepojenie tém viacerých európskych rokov prispieva k dosiahnutiu strednodobého a dlhodobého účinku aktivít;
- berie na vedomie, že na realizáciu roka tvorivosti a inovácie neboli v rozpočte vyhradené žiadne osobitné prostriedky. Ak sa tvorivosť chápe ako zdroj rozvoja európskych spoločností, nie je správne obmedzovať ju len na vzdelávanie a kultúru. Nové, tvorivé myšlienky vznikajú na základe myslenia prekračujúceho hranice jednotlivých disciplín.

Spravodajca: Gerd HARMS (DE/SES), splnomocnenec spolkovej krajiny Brandenbursko pre spolkové a európske záležitosti a štátny tajomník úradu vlády spolkovej krajiny Brandenbursko

Referenčný dokument

Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o Európskom roku tvorivosti a inovácie (2009)

KOM(2008) 159 v konečnom znení – 2008/0064 (COD)

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

1. víta iniciatívu Komisie, ktorou sa vyhlasuje Európsky rok tvorivosti a inovácie (2009). Tvorivosť, ktorá sa v návrhu Komisie právom chápe veľmi všeobecne ako schopnosť nachádzať nové riešenia v najrôznejších oblastiach ľudskej činnosti, je nevyhnutným predpokladom technickej, kultúrnej a spoločenskej inovácie. Realizácia lisabonských cieľov, ktorá má z Európy urobiť najinovatívnejšiu spoločnosť založenú na znalostiach, sa zakladá na tvorivom potenciáli Európy;

2. súhlasí s analýzou základných podmienok rozvoja tvorivosti a inovácie, ktorú predložila Komisia. Zdôrazňuje pritom osobitnú úlohu vzdelávania v predškolskom veku a vzdelávania na prvom stupni základných škôl pri vývoji základných schopností, ktoré sa chápu ako vedomosti, schopnosti a postoje umožňujúce človeku v moderných európskych spoločnostiach úspešne žiť a pracovať, ako aj osvojovať si ďalšie vedomosti;

3. podporuje názor Komisie, že vzdelávanie je pri podpore tvorivosti dôležité a nazdáva sa, že tvorivosť sa nesmie obmedzovať na vzdelávanie v predškolských zariadeniach a na prvom stupni základných škôl. Umelecké predmety by si mali zachovať svoj význam počas celého obdobia na základných školách. Tvorivosť sa nesmie obmedzovať na tzv. „tvorivé predmety“. Schopnosť nachádzať kreatívne riešenia problémov a schopnosť inovatívneho myslenia sa musí stať súčasťou všetkých formálnych vzdelávacích procesov. V tejto súvislosti výbor osobitne vyzdvihuje význam viacjazyčnosti;

4. zdôrazňuje potrebu zabezpečiť okrem podpory špičkovosti a najlepších výkonov aj dobré vzdelanie a odbornú prípravu pre ľudí v každom regióne ako základ individuálneho a spoločenského blahobytu a inovačnej schopnosti regiónov;

5. zdôrazňuje, že v európskych mestách, regiónoch a na miestnej úrovni sú kultúra, tvorivosť a inovácia podstatným zdrojom rastu, investícií a nových pracovných miest. Rozvoj tvorivého potenciálu a schopnosti regiónu inovovať je predpokladom jeho úspechu v európskej a globálnej hospodárskej súťaži. Regionálne a miestne samosprávy sú spravidla zodpovedné za organizáciu celoživotného vzdelávania, aktívnu poli-

titiku trhu práce, rozvoj regionálnych inovatívnych stratégií a podporu inovatívnych a tvorivých hospodárskych odvetví;

6. opäť zdôrazňuje veľký význam miest a regiónov pri rozvoji inovačného prostredia. Dôležitá je miestna inovačná politika, technologické centrá, podnikateľské inkubátory, vedecké parky a podielový kapitál;

7. poukazuje na to, že to neplatí len pre tvorivé hospodárstvo a moderný priemysel založený na znalostiach. Spoločenské, ekologické a hospodárske výzvy moderných spoločností si skôr vyžadujú tvorivé riešenia na všetkých úrovniach;

8. osobitne víta, že Komisia vo svojom legislatívnom návrhu explicitne oceňuje úlohu regionálnych a miestnych samospráv, pričom sa zdôrazňuje, že

— úlohy roka tvorivosti a inovácie možno splniť len kombináciou opatrení na úrovni Spoločenstva a vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni,

— zapojenie miestnych a regionálnych samospráv umožňuje týmto orgánom realizovať ich vlastnú činnosť v rámci európskeho roka úspešnejšie a účinnejšie,

— ich zapojenie je pri realizácii plánovaných opatrení na európskej a vnútroštátnej úrovni obohatením;

9. stotožňuje sa s týmto hodnotením a zasadzuje sa za širokú účasť miestnych a regionálnych samospráv na Európskom roku tvorivosti a inovácie;

Podrobné hodnotenie iniciatív

10. podporuje ciele, ktoré sa sformulujú pre rok tvorivosti a inovácie (článok 2). Rozsiahly záber týchto cieľov umožňuje chápať rozvoj a využívanie tvorivého potenciálu Európy v celej šírke a neobmedzovať ich na umelecké a múzické aspekty. Považuje za nevyhnutné, aby sa počas roka tvorivosti a inovácie podporovali a zdôrazňovali najmä aktivity presahujúce rámec jednej oblasti a zapájajúce inštitúcie celoživotného vzdelávania, inštitúcie a subjekty z oblasti kultúry, hospodárstva, vedy a občianskej spoločnosti. Rovnako nevyhnutné je podporovať tvorivé učenie založené na vyhľadávaní a rozvoji poznatkov, na rozdiel od učenia imitovaním a memorovaním;

11. zdôrazňuje, že táto iniciatíva umožňuje vynikajúce napojenie na rok dialógu medzi kultúrami. Prepojenie tém viacerých európskych rokov prispieva k dosiahnutiu strednodobého a dlhodobého účinku aktivít. Aktivita v rámci roka dialógu medzi kultúrami sa zameriavajú na otvorenejšiu, tolerantnejšiu a flexibilnejšiu európsku spoločnosť a úzko súvisia s tvorivosťou a inováciou. Práve vzájomná výmena a kontakty s inými kultúrnymi formami a orientáciami môže stimulovať tvorivosť a umožniť nový prístup k vlastným otázkam;

12. berie na vedomie, že Komisia vo svojom návrhu odkazuje najmä na požiadavky, ktoré formuloval Európsky parlament a Rada a ktoré sa týkajú kľúčových kompetencií celoživotného vzdelávania. Poukazuje na svoje stanovisko k tomuto rozhodnutiu⁽¹⁾, v ktorom zdôraznil osobitný význam matematicko-prírodovedných schopností. VR zároveň vyzdvihol význam podpory žien v týchto oblastiach prostredníctvom nástrojov celoživotného vzdelávania. Európske spoločnosti budú v budúcnosti ešte viac odkázané na to, aby získali mladých ľudí, najmä mladé ženy, pre vedecko-technické vzdelávanie a inžiniersko-vedecké štúdium a kariéru;

13. poznamenáva, že súhra medzi pracovným životom, spoločnosťou a vyšším vzdelaním je dôležitým predpokladom inovácií a rastu na miestnej a regionálnej úrovni. Potrebná je nediskriminujúca infraštruktúra slúžiaca všetkým, ktorá by podporovala aktívne občianstvo a spoločnú zodpovednosť za sociálnu súdržnosť a trvalo udržateľný rozvoj;

14. podporuje kvalitnejšie vzdelávanie a odbornú prípravu, ktoré by zoptimalizovali hodnotu najväčšieho bohatstva Európy: jej mládeže. V rámci tohto vzdelávania by malo mať osobitné postavenie štúdium technológií s cieľom stimulovať európsky výskum, vývoj a inovácie, ale mala by sa venovať pozornosť aj získavaniu humanistického vzdelania a príslušných hodnôt a predovšetkým je potrebné, aby sa v rámci sústavy vzdelávania venovala zaslúžená pozornosť výučbe európskej kultúry a európskych dejín;

15. opakovane poukázal na osobitný význam podpory výskumu, vzdelávania mladých vedcov, mobility vedcov a podpory vedeckej spolupráce na európskej úrovni. Rozvoj prostredia priaznivo nakloneného výskumu, podpora patentov a ich účinná ochrana pomáhajú inovatívnym procesom v spoločnosti a hospodárstve;

16. zdôrazňuje nutnosť vytvorenia noriem a ochranných práv na zabezpečenie duševného vlastníctva a vypracovanie európskej charty na posudzovanie duševného vlastníctva;

(¹) CdR 31/2006 fin.

17. v tejto súvislosti zdôrazňuje podstatný význam štruktúrnych fondov, predovšetkým fondu pre regionálny rozvoj z hľadiska podpory uplatňovania vedeckých poznatkov pri inovácii výrobkov a postupov;

18. ľutuje, že táto iniciatíva bola predložená až teraz. Krátky čas na prípravu európskeho roka ohrozuje jeho úspech. Je preto veľmi dôležité, aby Komisia teraz vyvinula maximálne úsilie a zapojila do tohto procesu čo najviac partnerov;

19. vyzdvihuje osobitnú úlohu audiovizuálnych médií pri rozvoji tvorivého prostredia. Súvislosť medzi rozvíjaním talentov, vynikajúcimi vzdelávacími inštitúciami a mediálnymi subjektmi vedie v mnohých regiónoch Európy k vytváraniu úspešných hospodárskych centier. V rámci roka tvorivosti a inovácie by sa tieto trendy mali osobitne oceniť;

20. ľutuje, že návrh Komisie nezohľadňuje rôznorodé možnosti európskych programov mobility. Mobilita vo vzdelávaní a skúsenosť výmeny medzi regiónm Európy môže vo veľkej miere prispieť k tomu, aby sa uvoľnil tvorivý a inovatívny potenciál mladých ľudí;

21. okrem toho ľutuje, že návrh neobsahuje postup pri vyhodnocovaní úspechu iniciatívy a že nie sú formulované predpoklady pre dosiahnutie cieľov;

22. zastáva názor, že rok tvorivosti a inovácie môže byť úspešný len vtedy, ak sa Komisia celkovo ujme tejto úlohy a ak sa vyčerpajú možnosti všetkých generálnych riaditeľstiev. Okrem toho je potrebná výrazná podpora členských štátov, miest, regiónov a miestnych orgánov. Výbor preto žiada, aby sa do organizovania tohto roka popri politike vzdelávania aktívne zapojili aj iné politické oblasti;

23. upozorňuje na to, že podpora tvorivosti a inovácie je súčasťou mnohých regionálnych a miestnych koncepcií rozvoja. Pri realizácii európskeho roka tvorivosti a inovácie je nutné zabrániť dojmu, že tieto zdroje sa musia objaviť výlučne prostredníctvom iniciatív Komisie. Práve v tomto roku by sa mali zdôrazniť úspešné postupy v mestách, regiónoch a členských štátoch a malo by sa podporovať šírenie príkladov osvedčených postupov. Pri všetkých iniciatívach Komisie by sa mala dodržiavať zásada subsidiarity;

24. poukazuje na pestré skúsenosti miestnych a regionálnych orgánov a občianskych organizácií, ktoré sa prejavujú napríklad pri podujatiach v rámci komunálnej a regionálnej politiky

a počas Dní otvorených dverí, ktoré usporadúva VR. Tieto skúsenosti rozmanitým spôsobom poukazujú na vývoj a podporu tvorivosti a inovácií, ktorými sú naše európske regióny a mestá charakteristické;

25. berie na vedomie, že na realizáciu roka neboli v rozpočte vyhradené žiadne osobitné prostriedky. Návrh Komisie sa v prípade otázky financovania aktivít vzťahuje výslovne len na programy „Celoživotné vzdelávanie 2007 – 2013“ a „Kultúra 2007 – 2013“. Vyslovené otázky tvorivosti a inovácie však výrazne presahujú tieto programy. Témou diskusie by mala byť najmä oblasť vied, spolupráce hospodárstva a vedy, oblasť európskej mobility, otázka rozvoja vidieckych oblastí, sociálna politika, ale aj iné. Ak sa tvorivosť chápe ako zdroj rozvoja európskych spoločností, nie je správne obmedzovať ju len na

vzdelávanie a kultúru. Nové, tvorivé myšlienky vznikajú na základe myslenia prekračujúceho hranice jednotlivých disciplín;

26. v bode 4.4 svojho návrhu píše Komisia o „opätovnom zameraní činností v oblasti komunikácie na témy [európskeho] roka“. Toto opätovné zameranie sa v opatreniach bližšie neopisuje. VR považuje za nevyhnutné koordinovať tieto opatrenia medzi úrovňou Spoločenstva, národnou, regionálnou a miestnou úrovňou;

27. ponúka Komisii svoju podporu a spoluprácu pri realizácii Európskeho roka tvorivosti a inovácie. Mestá, regióny a miestne orgány sú prirodzenými partnermi tohto zámeru a miestom vzniku množstva tvorivých riešení. VR od Komisie očakáva, že bude v plnom rozsahu zapojený do aktivít a že bude včas a úplne informovaný o všetkých akciách.

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Pozmeňovací návrh 1

Článok 2 ods. 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Celkovým cieľom Európskeho roka tvorivosti a inovácie je propagovať prostredníctvom celoživotného vzdelávania úsilie členských štátov pri podnecovaní tvorivosti ako hnacej sily inovácie a ako kľúčového faktora rozvoja osobných, profesionálnych, podnikateľských a spoločenských zručností a blaha všetkých jednotlivcov v spoločnosti.	Celkovým cieľom Európskeho roka tvorivosti a inovácie je propagovať prostredníctvom celoživotného vzdelávania úsilie členských štátov, ako aj miestnych a regionálnych orgánov pri podnecovaní tvorivosti ako hnacej sily inovácie a ako kľúčového faktora rozvoja osobných, profesionálnych, podnikateľských a spoločenských zručností a blaha všetkých jednotlivcov v spoločnosti.

Zdôvodnenie

Členské štáty sú síce partnerom Komisie, no v tejto oblasti sa diskutuje o podstatných otázkach, ktoré spadajú bezprostredne do právomoci miestnych a regionálnych samospráv.

Pozmeňovací návrh 2

Článok 3 ods. 2

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Okrem činností, ktoré spolufinancuje Spoločenstvo podľa článku 6, Komisia alebo členské štáty môžu určiť iné činnosti, ktoré podľa nich prispievajú k cieľom roka, a povoliť používanie označenia tohto roka pri propagovaní týchto činností, pokiaľ prispievajú k dosiahnutiu cieľov stanovených v článku 2.	Okrem činností, ktoré spolufinancuje Spoločenstvo podľa článku 6, Komisia, ~~alebo~~ členské štáty alebo miestne a regionálne orgány môžu určiť iné činnosti, ktoré podľa nich prispievajú k cieľom roka, a povoliť používanie označenia tohto roka pri propagovaní týchto činností, pokiaľ prispievajú k dosiahnutiu cieľov stanovených v článku 2. <u>Treba motivovať ďalších neštátnych aktérov, aby sa v rámci cieľov zapojili do aktivít európskeho roka.</u>

Zdôvodnenie

Používanie názvu „európsky rok“ sa nesmie obmedzovať len na členské štáty. Je nevyhnutné, aby mnohí aktéri, ktorí sa budú v tomto rámci angažovať, naplnili európsky rok životom.

Pozmeňovací návrh 3

Článok 5

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Komisia zvoláva zasadnutia národných koordinátorov s cieľom koordinovať vykonávanie Európskeho roka tvorivosti a inovácie na európskej úrovni a vymieňať si informácie o jeho vykonávaní na vnútroštátnej úrovni.	Komisia zvoláva zasadnutia národných koordinátorov s cieľom koordinovať vykonávanie Európskeho roka tvorivosti a inovácie na európskej úrovni a vymieňať si informácie o jeho vykonávaní na vnútroštátnej úrovni. <u>Na tieto schôdze sa pozvú zástupcovia Výboru regiónov a Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru.</u>

Zdôvodnenie

Iba účasť VR a EHSV môže zabezpečiť systematické a kompetentné zohľadňovanie záujmov a príspevkov miestnych a regionálnych orgánov.

V Bruseli 19. júna 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Balík reforiem v telekomunikáciách“

(2008/C 257/10)

VÝBOR REGIÓNOV

- žiada, aby sa zabezpečilo, že nový regulačný rámec nebude v rozpore s politickými cieľmi členských štátov v oblasti kultúry a médií a že zohľadní špecifické potreby vidieckych oblastí, málo zaľudnených regiónov, najvzdialenejších regiónov a mestských aglomerácií ako aj potreby kultúrnych a etnických menšín;
- nesúhlasí s harmonizačnými opatreniami v oblasti riadenia rádiového frekvenčného spektra, ktoré navrhuje Európska komisia. Členské štáty by i naďalej mali byť zodpovedné za túto oblasť a zabezpečovať súlad s medzinárodnými dohodami. Malo by sa tiež vyhradiť dostatočne široké pásmo pre prevádzkovateľov vysielania, aby mohli ďalej plniť svoje poslanie;
- odmieta navrhované opatrenie týkajúce sa oddelenia funkcií podnikov a právo veta, ktoré môže uplatniť Komisia proti niektorým nápravným opatreniam zavádzaným vnútroštátnymi regulačnými orgánmi. Vyzýva vnútroštátne regulačné orgány, aby pri analýze a definovaní príslušných trhov prihliadali na miestne alebo regionálne kultúrne a jazykové rozdiely;
- oceňuje snahu Komisie zlepšiť ochranu spotrebiteľov a práva užívateľov okrem iného tým, že sa spotrebiteľom poskytne viac informácií o cenách a podmienkach dodávok,lepší ochrana údajov a bezpečnosť a uľahčí prístup k elektronickým komunikáciám, vrátane služieb tiesňového volania. Vyslovuje však obavy z toho, aké hospodárske a finančné dôsledky by tieto návrhy mohli mať na prevádzkovateľov miestnych a regionálnych služieb;
- domnieva sa, že vytvorenie Európskeho úradu pre trh elektronických komunikácií, ktoré by sa spájalo s podstatným presunom právomocí v oblasti regulácie trhu z jednotlivých členských štátov na Európsku komisiu, by znamenalo zjavnú nerovnováhu v rozložení právomocí medzi vnútroštátne a európske regulačné orgány. Preto sa zasadzuje za vytvorenie Zoskupenia európskych regulačných orgánov pre telekomunikácie, čo by umožnilo ukotviť dnešnú Skupinu európskych regulačných orgánov v európskom práve.

Spravodajca: Marc SCHAEFER (LU/SES), člen miestneho zastupiteľstva, Vianden

Referenčné dokumenty

„Smernica o lepšej tvorbe právnych predpisov“

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby, 2002/19/ES o prístupe k elektronickým komunikačným sieťam a príslušným zariadeniam a o ich prepojení, a 2002/20/ES o povolení na elektronické komunikačné sieťové systémy a služby

KOM(2007) 697 v konečnom znení – 2007/0247 (COD)

„Smernica o občanoch“

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2002/22/ES o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí, smernica 2002/58/ES týkajúca sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií a nariadenie (ES) č. 2006/2004 o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa

COM(2007) 698 v konečnom znení – 2007/0248 (COD)

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Európsky úrad pre trh elektronických komunikácií

KOM(2007) 699 v konečnom znení – 2007/0249 (COD)

Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „Naplno využiť výhody digitálnej dividendy v Európe: spoločný prístup k využívaniu spektra uvoľneného digitalizáciou“

KOM(2007) 700 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

zreteli, že miestne a regionálne samosprávy budú najmä v mestských aglomeráciách možno musieť investovať do rozšírenia IKT a rozvoja infraštruktúry,

VÝBOR REGIÓNOV

1. víta cieľ Komisie vo väčšej miere otvoriť trhy s telekomunikáciami hospodárskej súťaži a podporiť investície do vysokorychlostných sietí (pre všetky technológie: pevné, mobilné a satelitné), ako aj snahu zabezpečiť v rámci vnútorného trhu, a to aj v súvislosti s digitalizáciou audiovizuálnych služieb, optimálnu správu frekvenčného spektra,

2. si pokladá za povinnosť dohliadať na to, aby nový regulačný rámec neobsahoval opatrenia, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na ciele politiky v oblasti kultúry a médií v jednotlivých členských štátoch,

3. musí tiež dohliadať na to, aby pri vytváraní nových regulačných mechanizmov (najmä pokiaľ ide o správu spektra) boli zohľadnené záujmy kultúrnych a etnických menších, ako aj regionálne potreby,

4. si želá, aby navrhovaný regulačný rámec zahŕňal aj mechanizmy na podporu rozvoja prístupu k širokopásmovému internetu vo vidieckych alebo málo zaľudnených oblastiach a v najvzdialenejších regiónoch, pričom je však potrebné mať na

5. oceňuje úsilie Komisie zamerané na lepšiu ochranu spotrebiteľov, najmä pokiaľ ide o ochranu údajov a bezpečnosť, ale aj o spravodlivejší prístup k službám elektronickej komunikácie a tiesňovým službám pre všetkých užívateľov, vrátane osôb so zdravotným postihnutím, znepokojujú ho však finančné a hospodárske dôsledky, ktoré by mohli mať tieto návrhy najmä pre regionálnych a miestnych prevádzkovateľov,

6. oceňuje úsilie, ktoré Komisia vyvíja v prospech rozvoja celoeurópskych služieb, pokiaľ sa pri vytváraní týchto služieb budú zohľadňovať rozdiely medzi jednotlivými krajinami a regiónmi a technologické a hospodárske potreby slabších hospodárskych aktérov,

7. upozorňuje Komisiu na geografickú rozmanitosť vnútroštátnych, regionálnych a miestnych trhov, v dôsledku ktorej môže byť nevyhnutné použiť odlišné a rôznorodé regulačné mechanizmy a postupy, ako napríklad geografickú segmentáciu,

8. je skeptický, pokiaľ ide o predpokladaný prínos niektorých navrhovaných nových opatrení, ktoré by sa týkali všetkých členských štátov bez ohľadu na ich špecifickú situáciu a na pokroky, ktoré dosiahli na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni. Myšlienka presunúť v súvislosti s reguláciou trhov s telekomunikáciami a správou spektra väčšie právomoci na Spoločenstvo vyvoláva skutočne vo Výbore regiónov vážne obavy,

9. zastáva názor, že návrhy Komisie otvárajú cestu jednotnejšiemu uplatňovaniu predpisov EÚ s cieľom dokončiť jednotný trh s elektronickými telekomunikáciami,

„Smernica o lepšej tvorbe právnych predpisov“

10. víta odporúčanie Komisie ⁽¹⁾ podstatne znížiť počet trhov, na ktorých sú zavedené povinnosti regulácie *ex ante*, aby sa tak regulácia, tam, kde je naďalej potrebná, stala účinnejšou a jednoduchšou nielen pre prevádzkovateľov, ale aj pre vnútroštátne regulačné orgány,

11. oceňuje návrhy Komisie s cieľom vytvoriť lepšie mechanizmy, ktoré by umožnili skoordinať a zosúladiť regulačné rámce jednotlivých členských štátov, a zaviesť postupy, ktoré by pomohli skoordinať činnosť vnútroštátnych regulačných orgánov a uľahčili im vzájomnú dohodu a konzultácie,

12. súhlasí s názorom Komisie, že efektívnejšia správa rádiového frekvenčného spektra je dôležitá, pretože uľahčí prístup prevádzkovateľom a podporí inovácie a kultúrnu rozmanitosť,

13. súhlasí s názorom Komisie, že je potrebné zabezpečiť spoločné umiestňovanie a spoločné využívanie zariadení poskytovateľov elektronických komunikačných sietí, pokiaľ je to technicky uskutočniteľné a pokiaľ sa náklady na takúto operáciu dajú spravodlivo rozdeliť,

14. podporuje názor Komisie, pokiaľ ide o význam harmonizácie pri pridelovaní čísel v rámci Spoločenstva, ak to prispieva k fungovaniu vnútorného trhu alebo sa tým podporuje rozvoj celoeurópskych služieb. VR sa však nazdáva, že členské štáty sú kompetentnejšie zavádzať akékoľvek opatrenia na dosiahnutie takejto harmonizácie, ktorá by sa mohla uskutočniť v rámci súčasnej Skupiny európskych regulačných orgánov (ERG),

15. je toho názoru, že členské štáty by mali i naďalej zostať jedinou autoritou, ktorá má právomoc rozhodovať o pridelovaní spektra pre služby, čo by pomohlo zabezpečiť jazykovú a kultúrnu rozmanitosť a pluralitu médií,

16. nazdáva sa, že oddelenie funkcií by sa nemalo nastoliť ako doplňujúce opatrenie v prospech liberalizácie trhov, a zastáva názor, že hospodárska súťaž vychádzajúca z infraštruktúry je najúčinnejšia a že existujúci regulačný rámec už umožňuje zaviesť rôzne opatrenia, medzi inými aj oddelenie funkcií,

17. nazdáva sa, že by sa mali zachovať všetky zmienky o medzinárodných dohovoroch a o postupoch týkajúcich sa správy rádiového frekvenčného spektra, ktoré sa v nich uvádzajú, pretože tieto dohovory sa v súčasnosti uplatňujú a predstavujú širší regulačný rámec ako je rámec EÚ,

„Smernica o občanoch“

18. podporuje snahu Komisie posilniť a zlepšiť ochranu spotrebiteľov a práva užívateľov v odvetví elektronických komunikácií, okrem iného tým, že sa spotrebiteľom poskytne viac informácií o cenách a podmienkach dodávok, a uľahčí prístup k elektronickým komunikáciám a ich využívaniu vrátane služieb tiesňového volania pre užívateľov so zdravotným postihnutím,

19. oceňuje návrhy s cieľom zvýšiť ochranu súkromia jednotlivcov a osobných údajov v odvetví elektronických komunikácií, predovšetkým prostredníctvom posilnených opatrení súvisiacich s bezpečnosťou a zdokonalených mechanizmov na presadzovanie dodržiavania predpisov,

20. upozorňuje Komisiu na potreby spotrebiteľov v hospodársky slabších oblastiach prípadne vidieckych regiónoch, ku ktorým je z geografického hľadiska ťažký prístup, v najvzdialenejších regiónoch alebo v málo zaľudnených oblastiach,

21. upozorňuje Komisiu na skutočnosť, že niektoré opatrenia zamerané na bezpečnosť sietí a ochranu spotrebiteľov by mali byť koordinované a zavádzané skôr na medzinárodnej úrovni než na úrovni Spoločenstva,

22. upozorňuje Komisiu na skutočnosť, že niektoré opatrenia navrhované v smernici si vyžadujú značné investície do technickej infraštruktúry (napr. pokiaľ ide o prístup, jednotné číslo tiesňového volania alebo určenie polohy volajúceho), ktoré by si menší prevádzkovatelia, napríklad miestni alebo regionálni, sotva mohli dovoliť,

23. víta úsilie, ktoré Komisia vyvíja na podporu prenosnosti čísel medzi pevnými a mobilnými sieťami,

24. chcel by upriamiť pozornosť Komisie na špecifické potreby vidieckych regiónov, ktoré majú často len veľmi obmedzenú infraštruktúru s jedným tradičným prevádzkovateľom, a vyslovuje želanie, aby boli vytvorené osobitné opatrenia v prospech týchto regiónov, napr. prostredníctvom štrukturálnych fondov. Takisto by chcel poukázať na štrukturálne obmedzenia a zvýšené náklady na elektronické komunikácie, s ktorými neustále zápasia najvzdialenejšie regióny. Preto by sa malo uvažovať o konkrétnych opatreniach, aby sa pre obyvateľov týchto území vytvorili rovnaké podmienky ako v ostatných oblastiach na európskom kontinente.

25. zastáva názor, že pravidlá povinného prenosu pre vysielacie služby sa musia rozšíriť na všetky doplňujúce služby a pravidelne prehodnocovať,

⁽¹⁾ Odporúčanie Komisie C(2007) 5406, Ú. v. EÚ L 344, 28.12.2007, s. 65.

„Európsky úrad pre trh elektronických komunikácií“

26. nazdáva sa, že vytvorenie Európskeho úradu pre trh elektronických komunikácií, ktorý by bol v skutočnosti ďalším prvkom súčasného inštitucionálneho systému pokiaľ ide o reguláciu trhov s elektronickými komunikáciami, nie je v súlade so zásadou subsidiarity a proporcionality, a proces, ktorého sa tento balík návrhov týka, by sa tým mohol skôr skomplikovať ako zjednodušiť.

27. preto podporuje vytvorenie Zoskupenia európskych regulačných orgánov pre telekomunikácie. Zoskupenie by mohlo prevziať mnohé úlohy uvedené v návrhu na vytvorenie Európskeho úradu pre trh elektronických komunikácií a veľa prvkov, ktoré Komisia vo svojom návrhu pridela do právomoci tomuto úradu, a pritom by nemalo charakter agentúry, čím by sa predišlo niektorým potenciálnym problémom, ktoré by mohli vzniknúť vytvorením spomínaného európskeho úradu.

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA*Pozmeňovací návrh 1***„Smernica o lepšej tvorbe právnych predpisov“, článok 1, Zmeny a doplnenia k smernici 2002/21/ES (rámcová smernica), článok 2 (e), nové písmeno s)**

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
s) „škodlivé rušenie“ znamená rušenie, ktoré ohrozuje fungovanie rádionavigačnej služby alebo iných bezpečnostných služieb, alebo ktoré inak vážne zhoršuje, znemožňuje alebo opakovane prerušuje rádiokomunikačnú službu prevádzkovanú v súlade s platnými predpismi Spoločenstva alebo s vnútroštátnymi predpismi.	s) „škodlivé rušenie“ znamená rušenie, ktoré ohrozuje fungovanie rádionavigačnej služby alebo iných bezpečnostných služieb, alebo ktoré inak vážne zhoršuje, znemožňuje alebo opakovane prerušuje rádiokomunikačnú službu prevádzkovanú v súlade s platnými predpismi Spoločenstva alebo s vnútroštátnymi predpismi, <u>ktoré sú v súlade s medzinárodnými plánmi pridelovania frekvencií.</u>

Zdôvodnenie

Správa frekvenčného spektra sa vo veľkej miere riadi medzinárodnými dohodami a plánmi pridelovania frekvencií zavedenými na úrovni Európskej konferencie poštových a telekomunikačných administratív (CEPT) a Medzinárodnej telekomunikačnej únie (UIT). Je to veľmi dôležité najmä pre vysielacie služby (napr. GE-06). Definíciu „škodlivého rušenia“ by bolo teda potrebné doplniť.

*Pozmeňovací návrh 2***„Smernica o lepšej tvorbe právnych predpisov“, článok 1, Zmeny a doplnenia k smernici 2002/21/ES (rámcová smernica), článok 8, zmena článku 8**

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
a) V odseku 1 sa druhý pododsek nahrádza takto: „Pokiaľ článok 9 týkajúci sa rádiových frekvencií nestanovuje inak, členské štáty v najvyššej miere zohľadnia požiadavku technologickej neutrality regulácií a zabezpečia, aby vnútroštátne regulačné orgány pri plnení regulačných úloh špecifikovaných v tejto smernici a v osobitných smerniciach, najmä úloh, ktoré majú zabezpečiť účinnú hospodársku súťaž, postupovali podobne.“	a) V odseku 1 sa druhý pododsek nahrádza takto: „Pokiaľ článok 9 týkajúci sa rádiových frekvencií nestanovuje inak, členské štáty v <u>najvyššej miere</u> zohľadnia požiadavku technologickej neutrality regulácií a zabezpečia, aby vnútroštátne regulačné orgány pri plnení regulačných úloh špecifikovaných v tejto smernici a v osobitných smerniciach, najmä úloh, ktoré majú zabezpečiť účinnú hospodársku súťaž a <u>zároveň aj pluralitu médií a kultúr</u> , postupovali podobne.“

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>b) V odseku 2 sa písmená a) a b) nahrádzajú takto:</p> <p>„a) zabezpečia, aby užívatelia, vrátane zdravotne postihnutých užívateľov, starších užívateľov a užívateľov s osobitnými sociálnymi potrebami, získali maximálne výhody z hľadiska možnosti voľby, ceny a kvality;</p> <p>b) zabezpečia, aby nedošlo k skresleniu alebo obmedzeniu hospodárskej súťaže v odvetví elektronických komunikácií, najmä pri poskytovaní obsahu;“</p> <p>c) V odseku 3 sa písmeno d) nahrádza takto:</p> <p>„d) spolupracujú s Komisiou a úradom tak, aby zabezpečili rozvoj jednotnej regulačnej praxe a jednotné uplatňovanie tejto smernice a osobitných smerníc.“</p> <p>d) V odseku 4 sa písmeno e) nahrádza takto:</p> <p>„e) riešia potreby osobitných sociálnych skupín, najmä užívateľov so zdravotným postihnutím, starších užívateľov a užívateľov s osobitnými sociálnymi potrebami;“</p> <p>(...)</p>	<p>b) V odseku 2 sa písmená a) a b) nahrádzajú takto:</p> <p>„a) zabezpečia, aby užívatelia, vrátane zdravotne postihnutých užívateľov, starších užívateľov a užívateľov s osobitnými sociálnymi potrebami, získali maximálne výhody z hľadiska možnosti voľby, ceny a kvality;</p> <p>b) zabezpečia, aby nedošlo k skresleniu alebo obmedzeniu hospodárskej súťaže v odvetví elektronických komunikácií, najmä pri poskytovaní obsahu;“</p> <p>c) V odseku 3 sa písmeno d) nahrádza takto:</p> <p>„d) spolupracujú s Komisiou a ~~úradom~~ tak, aby zabezpečili rozvoj jednotnej regulačnej praxe a jednotné uplatňovanie tejto smernice a osobitných smerníc.“</p> <p>d) V odseku 4 sa písmeno e) nahrádza takto:</p> <p>„e) riešia potreby osobitných sociálnych skupín, najmä užívateľov so zdravotným postihnutím, starších užívateľov a užívateľov s osobitnými sociálnymi potrebami, <u>ako aj etnických, sociálnych a kultúrnych menšín, respektíve vidieckych alebo málo zaľudnených oblastí;</u>“</p> <p>(...)</p>

Zdôvodnenie

Je nevyhnutné zohľadniť aj pluralitu kultúr a médií a potreby jazykových, etnických, sociálnych alebo regionálnych menšín.

Vypustenie zmienky o úrade, ktorý Komisia navrhuje zriadiť v návrhu smernice KOM(2007) 699 v konečnom znení – 2007/0249 (COD), je zdôvodnené v nižšie uvedenom pozmeňovacom návrhu 20.

Pozmeňovací návrh 3

„Smernica o lepšej tvorbe právnych predpisov“, článok 1, Zmeny a doplnenia k smernici 2002/21/ES (rámcová smernica), článok 9, nové znenie článku 9

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Článok 9</p> <p>Správa rádiových frekvencií pre elektronické komunikačné služby</p> <p>1. Členské štáty zabezpečia účinnú správu rádiových frekvencií pre elektronické komunikačné služby na svojom území v súlade s článkom 8. Zabezpečia, aby sa pri priradení a pridelení takýchto rádiových frekvencií vnútroštátnymi regulačnými orgánmi vychádzalo z objektívnych, transparentných, nediskriminačných a primeraných kritérií.</p>	<p>Článok 9</p> <p>Správa rádiových frekvencií pre elektronické komunikačné služby</p> <p>1. Členské štáty zabezpečia účinnú správu rádiových frekvencií pre elektronické komunikačné služby na svojom území v súlade s článkom 8. Zabezpečia, aby sa pri priradení a pridelení takýchto rádiových frekvencií vnútroštátnymi regulačnými orgánmi vychádzalo z objektívnych, transparentných, nediskriminačných a primeraných kritérií.</p>

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>2. Členské štáty propagujú harmonizáciu používania rádiových frekvencií v celom Spoločenstve v zhode s potrebou zabezpečiť ich účinné a efektívne využívanie v súlade s rozhodnutím č. 676/2002/ES (rozhodnutie o rádiovom frekvenčnom spektre).</p> <p>3. Pokiaľ v druhom pododseku alebo v opatreniach prijatých podľa článku 9c nie je stanovené inak, členské štáty zabezpečia, aby sa všetky druhy rádiovkej siete alebo technológie bezdrôtového prístupu mohli využívať v rádiových frekvenčných pásmach otvorených pre elektronické komunikačné služby.</p> <p>Členské štáty však môžu na používaný typ technológie alebo rádiovkej siete bezdrôtového prístupu uvaliť primerané a nediskriminačné obmedzenia, ak potrebné:</p> <ol style="list-style-type: none"> zabrániť škodlivému rušeniu, chrániť zdravie ľudí pred elektromagnetickými poľami, zabezpečiť maximalizáciu spoločného využívania rádiových frekvencií, ak tieto frekvencie podliehajú všeobecnému povoleniu, alebo dodržiavať obmedzenia v súlade s ďalej uvedeným odsekom 4. <p>4. Pokiaľ v druhom pododseku alebo v opatreniach prijatých podľa článku 9c nie je stanovené inak, členské štáty zabezpečia, aby sa všetky druhy elektronických komunikačných služieb mohli poskytovať v rádiových frekvenčných pásmach otvorených pre elektronické komunikácie. Členské štáty však môžu na poskytované typy elektronických komunikačných služieb uvaliť primerané a nediskriminačné obmedzenia.</p> <p>Obmedzenia, ktorými sa požaduje, aby sa služba poskytovala v konkrétnom pásme, musia byť odôvodnené plnením cieľa všeobecného záujmu v súlade s právnymi predpismi Spoločenstva, ako je bezpečnosť života, podpora sociálnej, regionálnej alebo územnej súdržnosti, zabránenie neúčinnému využívaniu rádiových frekvencií alebo podpora kultúrnej a jazykovej rozmanitosti a plurality médií, stanovená vo vnútroštátnych právnych predpisoch v súlade s právnymi predpismi Spoločenstva.</p> <p>Obmedzenie, ktorým sa zakazuje poskytovať akúkoľvek inú službu v konkrétnom pásme, sa môže zaviesť len v prípadoch odôvodnených potrebou ochrany služieb zaisťujúcich bezpečnosť ľudských životov.</p>	<p>2. Členské štáty propagujú harmonizáciu používania rádiových frekvencií v celom Spoločenstve, <u>ktorá by mohla prispieť k úsporám z rozsahu a uľahčiť interoperabilitu služieb v prospech spotrebiteľov</u>, v zhode s potrebou zabezpečiť ich účinné a efektívne využívanie v súlade s rozhodnutím č. 676/2002/ES (rozhodnutie o rádiovom frekvenčnom spektre).</p> <p>3. Pokiaľ v druhom pododseku alebo v opatreniach prijatých ~~podľa článku 9c~~ <u>v súlade s rozhodnutím o rádiovom frekvenčnom spektre (č. 676/2002/ES)</u> nie je stanovené inak, členské štáty, <u>pokiaľ je to možné</u>, zabezpečia, aby sa všetky druhy rádiovkej siete alebo technológie bezdrôtového prístupu mohli využívať v rádiových frekvenčných pásmach otvorených pre elektronické komunikačné služby <u>podľa vnútroštátnych zoznamov pridelovania frekvencií a predpisov Medzinárodnej telekomunikačnej únie</u>.</p> <p>Členské štáty však môžu na používaný typ technológie alebo rádiovkej siete bezdrôtového prístupu uvaliť primerané a nediskriminačné obmedzenia, ak potrebné:</p> <ol style="list-style-type: none"> zabrániť škodlivému rušeniu, chrániť zdravie ľudí pred elektromagnetickými poľami, zabezpečiť maximalizáciu spoločného využívania rádiových frekvencií, ~~ak tieto frekvencie podliehajú všeobecnému povoleniu~~, alebo dodržiavať obmedzenia v súlade s ďalej uvedeným odsekom 4. <p>4. Pokiaľ v druhom pododseku alebo v opatreniach prijatých ~~podľa článku 9c~~ <u>v súlade s rozhodnutím o rádiovom frekvenčnom spektre (č. 676/2002/ES)</u> nie je stanovené inak, členské štáty, <u>pokiaľ je to možné</u>, zabezpečia, aby sa všetky druhy elektronických komunikačných služieb mohli poskytovať v rádiových frekvenčných pásmach otvorených pre elektronické komunikácie <u>podľa vnútroštátnych zoznamov pridelovania frekvencií a predpisov Medzinárodnej telekomunikačnej únie</u>. Členské štáty však môžu na poskytované typy elektronických komunikačných služieb uvaliť primerané a nediskriminačné obmedzenia.</p> <p>Obmedzenia, ktorými sa požaduje, aby sa služba poskytovala v konkrétnom pásme, musia byť odôvodnené plnením cieľa všeobecného záujmu v súlade s právnymi predpismi Spoločenstva, ako je bezpečnosť života, podpora sociálnej, regionálnej alebo územnej súdržnosti, zabránenie neúčinnému využívaniu rádiových frekvencií alebo podpora kultúrnej a jazykovej rozmanitosti a plurality médií, stanovená vo vnútroštátnych právnych predpisoch v súlade s právnymi predpismi Spoločenstva.</p> <p>Obmedzenie, ktorým sa zakazuje poskytovať akúkoľvek inú službu v konkrétnom pásme, sa môže zaviesť len v prípadoch odôvodnených potrebou ochrany služieb zaisťujúcich bezpečnosť ľudských životov alebo <u>poskytovaním služieb vo verejnom záujme (ako sú napríklad podpora jazykovej a kultúrnej rozmanitosti a plurality médií) vymedzených ustanoveniami vnútroštátnych právnych predpisov v súlade s predpismi Spoločenstva</u>,</p>

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
5. Nevyhnutnosť ukladať obmedzenia uvedené v odsekoch 3 a 4 členské štáty pravidelne preskúmajú.	5. Nevyhnutnosť ukladať obmedzenia uvedené v odsekoch 3 a 4 členské štáty pravidelne preskúmajú a <u>len oni sami môžu určiť výnimky z týchto obmedzení.</u>
6. Odseky 3 a 4 sa vzťahujú na priradovanie a pridelovanie rádiových frekvencií po 31. decembri 2009.	6. Odseky 3 a 4 sa vzťahujú na priradovanie a pridelovanie rádiových frekvencií po <u>31. decembri 2009 dátume, kedy táto smernica nadobudne účinnosť v členských štátoch.</u>

Zdôvodnenie

Už samotné opatrenia a postupy správy spektra stanovené rozhodnutím o rádiovom frekvenčnom spektre (676/2002/ES) umožňujú spravovať spektrum realisticky a spravodlivo, pričom rešpektujú neutrálnosť technológií a služieb.

Dohody, ktoré existujú na úrovni Európskej konferencie poštových a telekomunikačných administratív (CEPT) a Medzinárodnej telekomunikačnej únie (UIT) sa musia dodržiavať. Tieto dohody umožňujú už v súčasnosti účinné využívanie spektra.

Treba vyvinúť také opatrenia na ochranu a podporu služieb, ktoré by umožnili rozvíjať kultúrnu a jazykovú rozmanitosť a pluralitu médií. Ďalej treba zabezpečiť, aby mali vysielacie služby ako aj služby elektronických komunikácií prevádzkované na regionálnej a miestnej úrovni prístup k rádiovému frekvenčnému spektru.

Členské štáty musia zostať správcami spektra na vnútroštátnej úrovni a okrem iného by mali zabezpečiť dostatočne široké rozpätie spektra pre vysielacie služby a umožniť im tak plniť svoje obsahové poslanie.

Pozmeňovací návrh 4

„Smernica o lepšej tvorbe právnych predpisov“, článok 1, Zmeny a doplnenia k smernici 2002/21/ES (rámcová smernica), článok 10, nový článok 9a

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Článok 9a</p> <p>Preskúmanie obmedzení existujúcich práv</p> <p>1. Členské štáty zabezpečia na päť rokov začínajúc [1. januárom 2010] aby držiteľia práv na užívanie rádiových frekvencií, ktoré im boli udelené pred uvedeným dátumom, mohli príslušnému vnútroštátnemu regulačnému orgánu predložiť žiadosť o nové posúdenie obmedzenia ich práv v súlade s článkom 9 ods. 3 a 4.</p> <p>Pred prijatím svojho rozhodnutia informuje príslušný vnútroštátny regulačný orgán držiteľa práva o tom, že obmedzenie znovu posúdil, pričom uvedie rozsah práva po novom posúdení a poskytne mu primeranú lehotu, aby mohol svoju žiadosť stiahnuť.</p> <p>Pokiaľ držiteľ práva svoju žiadosť stiahne, zostane právo nezmenené až do skončenia jeho platnosti, alebo do uplynutia doby piatich rokov podľa toho, ktorá situácia nastane skôr.</p>	Vypustiť článok 9a

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>2. Pokiaľ je držiteľ práva, ktorý je uvedený v odseku 1, poskytovateľom služieb obsahu rozhlasového a televízneho vysielania a právo na užívanie rádiových frekvencií mu bolo udelené na účely plnenia konkrétneho cieľa všeobecného záujmu, môže sa žiadosť o nové posúdenie podať iba pre tú časť rádiových frekvencií, ktorá je na plnenie uvedeného cieľa nevyhnutná. Tá časť rádiových frekvencií, ktorá na plnenie uvedeného cieľa v dôsledku uplatnenia článku 9 ods. 3 a 4 nevyhnutná nie je, podlieha novému postupu pridelovania podľa článku 7 ods. 2 smernice o povolení.</p> <p>3. Po uplynutí päťročného obdobia uvedeného v odseku 1 členské štáty prijímajú všetky vhodné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa na všetky zostávajúce pridelenia a priradenia rádiových frekvencií, ktoré existovali ku dňu nadobudnutia účinnosti tejto smernice, uplatňoval článok 9 ods. 3 a 4.</p> <p>4. Pri uplatňovaní tohto článku členské štáty prijímajú náležité opatrenia na zaručenie spravodlivej hospodárskej súťaže.</p>	

Zdôvodnenie

Tento článok nie je v súlade so zásadou subsidiarity. Držiteľov práv na služby poskytované výlučne v jednom členskom štáte alebo dokonca regióne tohto štátu by sa rozhodnutia v oblasti správy spektra na úrovni Spoločenstva nemali týkať.

Pozmeňovací návrh 5

„Smernica o lepšej tvorbe právnych predpisov“, článok 1, Zmeny a doplnenia k smernici 2002/21/ES (rámcová smernica), článok 10, nový článok 9b

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p style="text-align: center;"><i>Článok 9b</i></p> <p style="text-align: center;">Prevod individuálnych práv na užívanie rádiových frekvencií</p> <p>1. Členské štáty zabezpečia, aby podniky mohli previesť na iné podniky alebo prenajať iným podnikom individuálne užívacie práva na rádiové frekvencie v pásmach, pre ktoré je to ustanovené vo vykonávacích opatreniach prijatých na základe článku 9c, bez predchádzajúceho súhlasu vnútroštátneho regulačného orgánu.</p> <p>Takisto v prípade iných pásiem môžu členské štáty stanoviť, aby podniky individuálne užívacie práva na rádiové frekvencie prevádzali na iné podniky alebo im ich prenajímali.</p> <p>2. Členské štáty zabezpečia, aby zámer podniku previesť užívacie práva na rádiové frekvencie bol notifikovaný vnútroštátnemu regulačnému orgánu zodpovednému za pridelovanie spektra a aby bol zverejnený. Ak bolo používanie rádiových frekvencií harmonizované uplatňovaním rozhodnutia o rádiovom frekvenčnom spektre alebo iných opatrení Spoločenstva, každý takýto prevod musí byť v súlade s týmto harmonizovaným vyžívaním.</p>	<p>Vypustiť článok 9b</p>

Zdôvodnenie

Navrhovaný systém nemá veľký prínos v porovnaní so súčasným, ktorý už umožňuje na dobrovoľnej báze previesť respektívne prenajať individuálne práva na využívanie rádiového frekvenčného spektra.

Pozmeňovací návrh 6

„Smernica o lepšej tvorbe právnych predpisov“, článok 1, Zmeny a doplnenia k smernici 2002/21/ES (rámcová smernica), článok 10, nový článok 9c

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p style="text-align: center;">Článok 9c</p> <p>Harmonizačné opatrenia v oblasti správy rádiových frekvencií</p> <p>V snahe prispieť k rozvoju vnútorného trhu a v dosiahnutí dodržiavanie zásad tohto článku Komisia môže prijať zodpovedajúce vykonávacie opatrenia, ktorých cieľom je:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) harmonizovať identifikáciu pásiem, pri ktorých si môžu podniky medzi sebou užívať práva prevádzkať alebo prenajímať; b) harmonizovať podmienky spojené s týmito právami a podmienky, postupy, limity, obmedzenia, zrušenia a prechodné pravidlá platné pre takéto prevody alebo prenájmy; c) harmonizovať osobitné opatrenia na zabezpečenie spravodlivej hospodárskej súťaže pri prevode individuálnych práv; d) stanoviť výnimku zo zásady neutrality technológie alebo neutrality služieb a harmonizovať rozsah a povahu všetkých výnimiek z týchto zásad v súlade s článkom 9 ods. 3 a 4, ktoré nie sú výnimkami zameranými na zabezpečenie podpory kultúrnej a jazykovej rozmanitosti a plurality médií. <p>Tieto opatrenia navrhnuté na zmenu a doplnenie iných než podstatných prvkov tejto smernice sa prijímajú v súlade s regulačným postupom s kontrolou, uvedeným v článku 22 ods. 3. Komisia môže v naliehavých odôvodnených prípadoch použiť skrátené konanie v súlade s článkom 22 ods. 4. Pri vykonávaní ustanovení tohto odseku môže Komisii pomáhať úrad v súlade s článkom 10 nariadenia [.../ES].</p>	<p>Vypustiť článok 9c</p>

Zdôvodnenie

VR zastáva názor, že je nesmierne dôležité zapojiť Európsku konferenciu poštových a telekomunikačných administratív (CEPT) a Medzinárodnú telekomunikačnú úniu (UIT) a Výbor pre elektronické komunikácie (ECC) do vytvárania harmonizačných opatrení v oblasti frekvenčného spektra, ako je tomu teraz.

Pozmeňovací návrh 7

„Smernica o lepšej tvorbe právnych predpisov“, článok 1, Zmeny a doplnenia k smernici 2002/21/ES (rámcová smernica), článok 11b, článok 10, nové znenie odseku 4

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Členské štáty podporujú harmonizáciu pri pridelovaní čísel v rámci Spoločenstva, ak to prispieva k fungovaniu vnútorného trhu alebo sa tým podporuje rozvoj celoeurópskych služieb. Komisia môže prijať v tejto veci zodpovedajúce technické vykonávacie opatrenia, ktoré môžu zahŕňať stanovenie zásad určovania taríf pre osobitné čísla alebo číselne rozsahy. Vykonávacími opatreniami sa úradu môžu udeliť osobitné zodpovednosti pri uplatňovaní týchto opatrení.</p> <p>Tieto opatrenia navrhnuté na zmenu a doplnenie iných než podstatných prvkov tejto smernice sa prijímajú v súlade s regulačným postupom s kontrolou, uvedeným v článku 22 ods. 3. Komisia môže v naliehavých odôvodnených prípadoch použiť skrátené konanie v súlade s článkom 22 ods. 4.</p>	<p>Členské štáty podporujú harmonizáciu pri pridelovaní čísel v rámci Spoločenstva, ak to prispieva k fungovaniu vnútorného trhu alebo sa tým podporuje rozvoj celoeurópskych služieb. ~~Komisia môže prijať v tejto veci zodpovedajúce technické vykonávacie opatrenia, ktoré môžu zahŕňať stanovenie zásad určovania taríf pre osobitné čísla alebo číselne rozsahy. Vykonávacími opatreniami sa úradu môžu udeliť osobitné zodpovednosti pri uplatňovaní týchto opatrení.~~</p> <p>~~Tieto opatrenia navrhnuté na zmenu a doplnenie iných než podstatných prvkov tejto smernice sa prijímajú v súlade s regulačným postupom s kontrolou, uvedeným v článku 22 ods. 3. Komisia môže v naliehavých odôvodnených prípadoch použiť skrátené konanie v súlade s článkom 22 ods. 4.~~</p>

Zdôvodnenie

Členské štáty sú najkompetentnejšie a najlepšie informované na to, aby mohli zaviesť všetky potrebné technické opatrenia.

Pozmeňovací návrh 8

„Smernica o lepšej tvorbe právnych predpisov“, článok 1, Zmeny a doplnenia k smernici 2002/21/ES (rámcová smernica), článok 13, nové znenie článku 12

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Článok 12</p> <p>Spoločné umiestňovanie a spoločné využívanie zariadení poskytovateľov elektronických komunikačných sietí</p> <p>1. Ak má podnik poskytujúci elektronické komunikačné siete podľa vnútroštátnych právnych predpisov právo inštalovať zariadenia na verejnom alebo súkromnom majetku, nad ním alebo pod ním, alebo môže využiť výhody postupu vyvlastnenia alebo využívania majetku, vnútroštátne regulačné orgány môžu uložiť spoločné využívanie takýchto zariadení alebo majetku, vrátane vstupu do budov, stožiarov, antén, káblovodov, kontrolných otvorov a pouličných rozvodných skríň.</p> <p>2. Členské štáty môžu požadovať, aby držiteľia práv uvedení v odseku 1 spoločne využívali zariadenia alebo majetok (vrátane fyzického spoločného umiestnenia), alebo môžu prijať opatrenia na uľahčenie koordinácie verejných prác s cieľom chrániť životné prostredie, zdravie ľudí, verejnú bezpečnosť alebo splniť ciele územného plánovania, až po uplynutí primeranej lehoty na verejnú konzultáciu, počas ktorej musia dostať všetky zainteresované strany príležitosť vyjadriť svoje stanoviská. Takéto režimy spoločného využívania alebo koordinácie môžu zahŕňať pravidlá na rozdelenie nákladov na spoločné využívanie zariadenia alebo majetku.</p>	<p>Článok 12</p> <p>Spoločné umiestňovanie a spoločné využívanie zariadení poskytovateľov elektronických komunikačných sietí</p> <p>1. Ak má podnik poskytujúci elektronické komunikačné siete podľa vnútroštátnych právnych predpisov právo inštalovať zariadenia na verejnom alebo súkromnom majetku, nad ním alebo pod ním, alebo môže využiť výhody postupu vyvlastnenia alebo využívania majetku, vnútroštátne regulačné orgány môžu uložiť spoločné využívanie takýchto zariadení alebo majetku, vrátane vstupu do budov, stožiarov, antén, káblovodov, kontrolných otvorov a pouličných rozvodných skríň, <u>pokiaľ sú takéto opatrenia technicky uskutočniteľné.</u></p> <p>2. Členské štáty môžu požadovať, aby držiteľia práv uvedení v odseku 1 spoločne využívali zariadenia alebo majetok (vrátane fyzického spoločného umiestnenia), alebo môžu prijať opatrenia na uľahčenie koordinácie verejných prác s cieľom chrániť životné prostredie, zdravie ľudí, verejnú bezpečnosť alebo splniť ciele územného plánovania, až po uplynutí primeranej lehoty na verejnú konzultáciu, počas ktorej musia dostať všetky zainteresované strany príležitosť vyjadriť svoje stanoviská. Takéto režimy spoločného využívania alebo koordinácie môžu zahŕňať pravidlá na rozdelenie nákladov na spoločné využívanie zariadenia alebo majetku.</p>

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
3. Opatrenia prijaté vnútroštátnym regulačným orgánom v súlade s odsekom 1 musia byť objektívne, transparentné a primerané.	3. Opatrenia prijaté vnútroštátnym regulačným orgánom v súlade s odsekom 1 musia byť objektívne, transparentné a primerané a <u>musia umožniť spravodlivé rozdelenie nákladov.</u>

Zdôvodnenie

Náklady na takéto opatrenia musia byť rozdelené spravodlivo. Treba sa tiež ubezpečiť, či takéto opatrenia budú technicky uskutočniteľné a pre spotrebiteľov skutočne výhodné. Napr. spoločným využívaním káblového televízneho rozvodu sa podstatne zužuje rozsah možných služieb pre spotrebiteľov.

Pozmeňovací návrh 9

„Smernica o lepšej tvorbe právnych predpisov“, článok 1, Zmeny a doplnenia k smernici 2002/21/ES (rámcová smernica), článok 16c, článok 15, nové znenie odseku 3

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
3. Vnútroštátne regulačné orgány vymedzia relevantné trhy primerane vnútroštátnym okolnostiam, najmä relevantné geografické trhy na svojom území v súlade so zásadami právnych predpisov o hospodárskej súťaži, pričom v najvyššej miere zohľadnia odporúčania a usmernenia. Vnútroštátne regulačné orgány sa pred vymedzením trhov, ktoré sa líšia od trhov identifikovaných v odporúčaní, riadia postupmi uvedenými v článkoch 6 a 7.	3. Vnútroštátne regulačné orgány vymedzia relevantné trhy primerane vnútroštátnym <u>alebo regionálnym</u> okolnostiam, najmä relevantné geografické trhy na svojom území v súlade so zásadami právnych predpisov o hospodárskej súťaži, pričom v najvyššej miere zohľadnia odporúčania a usmernenia. Vnútroštátne regulačné orgány sa pred vymedzením trhov, ktoré sa líšia od trhov identifikovaných v odporúčaní, riadia postupmi uvedenými v článkoch 6 a 7.

Zdôvodnenie

Bude treba zohľadniť skôr rozdiely medzi jednotlivými regiónmi než na úrovni štátov.

Pozmeňovací návrh 10

„Smernica o lepšej tvorbe právnych predpisov“, článok 1, Zmeny a doplnenia k smernici 2002/21/ES (rámcová smernica), článok 17a, článok 16, nové znenie odseku 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
1. Vnútroštátne regulačné orgány vypracujú analýzu relevantných trhov uvedených v odporúčaní, pričom v najvyššej miere zohľadnia usmernenia. Členské štáty zabezpečia, aby sa táto analýza v prípade potreby vykonala v spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi pre hospodársku súťaž.	1. Vnútroštátne regulačné orgány vypracujú analýzu relevantných trhov uvedených v odporúčaní, pričom v najvyššej miere zohľadnia usmernenia. Členské štáty zabezpečia, aby sa táto analýza v prípade potreby vykonala v spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi pre hospodársku súťaž. <u>Tieto štúdie musia zohľadňovať kultúrne alebo jazykové rozdiely na miestnej alebo regionálnej úrovni.</u>

Zdôvodnenie

Malo by byť možné a naplánované vypracovať štúdie na miestnej alebo regionálnej úrovni.

Pozmeňovací návrh 11

„Smernica o lepšej tvorbe právnych predpisov“, článok 1, Zmeny a doplnenia k smernici 2002/21/ES (rámcová smernica), článok 20, nové znenie článku 19

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Článok 19</p> <p>Harmonizačné postupy</p> <p>1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 9 tejto smernice a článku 6 a 8 smernice 2002/20/ES (smernica o povolení), a ak zistí Komisia, že rozdielne vykonávanie regulačných úloh uvedených v tejto smernici a v osobitných smerniciach zo strany vnútroštátnych regulačných orgánov môže vytvárať prekážku pre jednotný trh, môže Komisia vydať odporúčanie alebo rozhodnutie o harmonizovanom uplatňovaní ustanovení tejto smernice a osobitných smerníc v snahe podporiť plnenie cieľov stanovených článkom 8, pričom v najvyššej miere zohľadní prípadné stanovisko úradu.</p> <p>(...)</p>	<p>Vypustiť nové znenie článku 19</p>

Zdôvodnenie

Tento článok by sa mal úplne vypustiť alebo v podstatnej miere zmeniť. VR zastáva názor, že vytvorenie úradu, ktorý sa v tomto článku viackrát spomína, nie je v súlade so zásadou subsidiarity a proporcionality.

Pozmeňovací návrh 12

„Smernica o lepšej tvorbe právnych predpisov“, článok 2, Zmeny a doplnenia k smernici 2002/19/ES (prístupová smernica), článok 9, nový článok 13a

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Článok 13a</p> <p>Oddelenie funkcií</p> <p>1. Vnútroštátny regulačný orgán môže v súlade s ustanoveniami článku 8, a najmä druhého pododseku článku 8 ods. 3, uložiť vertikálne integrovaným podnikom povinnosť umiestniť činnosti spojené s veľkoobchodným poskytovaním prístupových produktov do nezávisle prevádzkovej obchodnej jednotky.</p> <p>(...)</p>	<p>Vypustiť článok 13a</p>

Zdôvodnenie

VR sa nazdáva, že hospodárska súťaž vychádzajúca z infraštruktúry a trhu je účinnejšia. Oddelenie funkcií by teda malo byť nastolené len ako posledné možné opatrenie v prípade, keď by sa všetky ostatné opatrenia alebo obchodné dohody ukázali ako neúčinné. Súčasný regulačný rámec už umožňuje vnútroštátnym regulačným orgánom nastoliť takéto posledné možné opatrenie.

Pozmeňovací návrh 13

„Smernica o lepšej tvorbe právnych predpisov“, článok 3, Zmeny a doplnenia k smernici 2002/20/ES (smernica o povolení), článok 3, nové znenie článku 5

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p align="center">Článok 5</p> <p align="center">Užívacie právo na rádiové frekvencie</p> <p>1. Členské štáty nepodmieňujú užívanie rádiových frekvencií udelením individuálnych práv na používanie, ale začlenia podmienky užívania takýchto rádiových frekvencií do všeobecného povolenia, pokiaľ nie je odôvodnené poskytnúť individuálne práva, aby sa:</p> <p>a) zabránilo vážnemu riziku škodlivého rušenia; alebo</p> <p>b) plnili ďalšie ciele všeobecného záujmu.</p> <p>2. Ak je potrebné poskytnúť individuálne užívacie práva na rádiové frekvencie a čísla, členské štáty poskytnú takéto práva na požiadanie akémukoľvek podniku poskytujúcemu alebo používajúcemu sieť alebo služby na základe všeobecného povolenia, so zreteľom na ustanovenia článkov 6, 6a, 7 a článku 11 ods. 1 písm. c) tejto smernice a akékoľvek iné predpisy zabezpečujúce efektívne využitie týchto zdrojov v súlade so smernicou 2002/21/ES (rámcová smernica).</p> <p>Bez toho, aby to malo vplyv na kritériá vymedzené vopred členskými štátmi, pokiaľ ide o udelenie užívacích práv na rádiové frekvencie poskytovateľom služieb s obsahom rozhlasového alebo televízneho vysielania na základe prihliadania na ciele všeobecného záujmu v zhode s právnymi predpismi Spoločenstva, takéto užívacie práva sa udeľujú s využitím postupov, ktoré sú objektívne, transparentné, nediskriminačné a primerané a v prípade rádiových frekvencií v súlade s ustanoveniami článku 9 smernice 2002/21/ES (rámcové smernice). Tieto postupy sú takisto otvorené, s výnimkou prípadov, keď možno preukázať, že udelenie individuálnych užívacích práv na rádiové frekvencie poskytovateľom služieb obsahu rozhlasového alebo televízneho vysielania môže byť veľmi dôležité pre splnenie konkrétnej povinnosti, ktorú členský štát vopred vymedzil ako nevyhnutnú na dosiahnutie cieľov všeobecného záujmu v zhode s právnymi predpismi Spoločenstva.</p> <p>Pri poskytovaní užívacích práv členské štáty určia, či držiteľ týchto práv ich môže preniesť a za akých podmienok. V prípade rádiových frekvencií takého ustanovenia musia byť v súlade s článkom 9b smernice 2002/21/ES (rámcová smernica).</p>	<p align="center">Článok 5</p> <p align="center">Užívacie právo na rádiové frekvencie</p> <p>1. Členské štáty nepodmieňujú užívanie rádiových frekvencií udelením individuálnych práv na používanie, ale začlenia podmienky užívania takýchto rádiových frekvencií do všeobecného povolenia, pokiaľ nie je odôvodnené poskytnúť individuálne práva, aby sa:</p> <p>a) zabránilo vážnemu riziku škodlivého rušenia; alebo</p> <p>b) plnili ďalšie ciele všeobecného záujmu.</p> <p>2. Ak je potrebné poskytnúť individuálne užívacie práva na rádiové frekvencie a čísla, členské štáty poskytnú takéto práva na požiadanie akémukoľvek podniku poskytujúcemu alebo používajúcemu sieť alebo služby na základe všeobecného povolenia, so zreteľom na ustanovenia článkov 6-6a, 7 a článku 11 ods. 1 písm. c) tejto smernice a akékoľvek iné predpisy zabezpečujúce efektívne využitie týchto zdrojov v súlade so smernicou 2002/21/ES (rámcová smernica).</p> <p>Bez toho, aby to malo vplyv na kritériá vymedzené vopred členskými štátmi, pokiaľ ide o udelenie užívacích práv na rádiové frekvencie poskytovateľom služieb s obsahom rozhlasového alebo televízneho vysielania na základe prihliadania na ciele všeobecného záujmu v zhode s právnymi predpismi Spoločenstva, takéto užívacie práva sa udeľujú s využitím postupov, ktoré sú objektívne, transparentné, nediskriminačné a primerané a v prípade rádiových frekvencií v súlade s ustanoveniami článku 9 smernice 2002/21/ES (rámcové smernice). Tieto postupy sú takisto otvorené, s výnimkou prípadov, keď možno preukázať, že udelenie individuálnych užívacích práv na rádiové frekvencie poskytovateľom služieb obsahu rozhlasového alebo televízneho vysielania môže byť veľmi dôležité pre splnenie konkrétnej povinnosti, ktorú členský štát vopred vymedzil ako nevyhnutnú na dosiahnutie cieľov všeobecného záujmu v zhode s právnymi predpismi Spoločenstva.</p> <p>Pri poskytovaní užívacích práv členské štáty určia, či držiteľ týchto práv ich môže preniesť a za akých podmienok. V prípade rádiových frekvencií takého ustanovenia musia byť v súlade s článkom 9b smernice 2002/21/ES (rámcová smernica).</p>

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Ak členský štát užívacie práva udelí na obmedzený čas, dĺžka trvania musí byť úmerná príslušnej službe so zreteľom na vopred vymedzený sledovaný cieľ.</p>	<p>Ak členský štát užívacie práva udelí na obmedzený čas, dĺžka trvania musí byť úmerná príslušnej službe ~~so zreteľom na vopred vymedzený sledovaný cieľ.~~</p>
<p>Akékoľvek individuálne užívacie právo na rádiové frekvencie, ktoré sa udelí na desať alebo viac rokov a ktoré sa nemôže prenášať alebo prenajímať medzi podnikmi, ako to umožňuje článok 9b rámcovej smernice, podlieha každých päť rokov a prvý raz päť rokov po jeho vydaní preskúmaniu na základe kritérií uvedených v odseku 1. Ak kritériá na udeľovanie individuálnych užívateľských práv už viac nie sú uplatniteľné, individuálne užívacie právo sa zmení na všeobecné povolenie používať rádiové frekvencie, podliehajúce predbežnému vyrozumeniu najviac päť rokov od skončenia preskúmania, alebo sa stane voľne prenášateľným alebo prenajímateľným medzi podnikmi.</p>	<p>~~Akékoľvek individuálne užívacie právo na rádiové frekvencie, ktoré sa udelí na desať alebo viac rokov a ktoré sa nemôže prenášať alebo prenajímať medzi podnikmi, ako to umožňuje článok 9b rámcovej smernice, podlieha každých päť rokov a prvý raz päť rokov po jeho vydaní preskúmaniu na základe kritérií uvedených v odseku 1. Ak kritériá na udeľovanie individuálnych užívateľských práv už viac nie sú uplatniteľné, individuálne užívacie právo sa zmení na všeobecné povolenie používať rádiové frekvencie, podliehajúce predbežnému vyrozumeniu najviac päť rokov od skončenia preskúmania, alebo sa stane voľne prenášateľným alebo prenajímateľným medzi podnikmi.~~</p>
<p>3. Rozhodnutia o užívateľských právach sa prijímú, oznámia a zverejnia čo najskôr po prevzatí vyplnenej žiadosti vnútroštátnym regulačným orgánom, a to do troch týždňov v prípade čísel, ktoré boli pridelené na osobitné účely v rámci vnútroštátneho číslovacieho plánu a do šiestich týždňov v prípade rádiových frekvencií, ktoré boli pridelené na osobitné účely v rámci vnútroštátneho plánu pridelenia frekvencií. Touto druhou lehotou nie sú dotknuté akékoľvek platné medzinárodné dohody vzťahujúce sa na používanie rádiových frekvencií alebo orbitálnych pozícií.</p>	<p>3. Rozhodnutia o užívateľských právach sa prijímú, oznámia a zverejnia čo najskôr po prevzatí vyplnenej žiadosti vnútroštátnym regulačným orgánom, a to do troch týždňov v prípade čísel, ktoré boli pridelené na osobitné účely v rámci vnútroštátneho číslovacieho plánu a do šiestich týždňov v prípade rádiových frekvencií, ktoré boli pridelené ~~na osobitné účely~~ v rámci vnútroštátneho plánu pridelenia frekvencií. Touto druhou lehotou nie sú dotknuté akékoľvek platné medzinárodné dohody vzťahujúce sa na používanie rádiových frekvencií alebo orbitálnych pozícií.</p>
<p>4. Ak sa po konzultáciách so zúčastnenými stranami rozhodlo v súlade s článkom 6 smernice 2002/21/ES (rámcová smernica), že užívacie práva na čísla mimo-riadnej ekonomickej hodnoty sa majú poskytovať prostredníctvom súťažných alebo porovnávacích výberových konaní, členské štáty môžu predĺžiť maximálne obdobie troch týždňov až o tri týždne.</p>	<p>4. Ak sa po konzultáciách so zúčastnenými stranami rozhodlo v súlade s článkom 6 smernice 2002/21/ES (rámcová smernica), že užívacie práva na čísla mimo-riadnej ekonomickej hodnoty sa majú poskytovať prostredníctvom súťažných alebo porovnávacích výberových konaní, členské štáty môžu predĺžiť maximálne obdobie troch týždňov až o tri týždne.</p>
<p>Pokiaľ ide o súťažné alebo porovnávacie výberové konania pre rádiové frekvencie, uplatňuje sa článok 7.</p>	<p>Pokiaľ ide o súťažné alebo porovnávacie výberové konania pre rádiové frekvencie, uplatňuje sa článok 7.</p>
<p>5. Členské štáty neobmedzia počet užívateľských práv, ktoré sa majú poskytnúť, s výnimkou prípadov, keď je to potrebné na zabezpečenie efektívneho využívania rádiových frekvencií v súlade s článkom 7.</p>	<p>5. Členské štáty neobmedzia počet užívateľských práv, ktoré sa majú poskytnúť, s výnimkou prípadov, keď je to potrebné na zabezpečenie efektívneho využívania rádiových frekvencií v súlade s článkom 7.</p>
<p>6. Vnútroštátne regulačné orgány zabezpečia účinné a efektívne využívanie rádiových frekvencií v súlade s článkom 9 ods. 2 smernice 2002/21/ES (rámcová smernica). Zabezpečia tiež, že hospodárska súťaž nebude skreslená v dôsledku akéhokoľvek prevodu alebo hromadenia užívateľských práv na rádiové frekvencie. Na takéto účely členské štáty môžu prijať náležité opatrenia, ako je zníženie, zrušenie alebo donútenie na predaj užívateľských práv na rádiové frekvencie.</p>	<p>~~6. Vnútroštátne regulačné orgány zabezpečia účinné a efektívne využívanie rádiových frekvencií v súlade s článkom 9 ods. 2 smernice 2002/21/ES (rámcová smernica). Zabezpečia tiež, že hospodárska súťaž nebude skreslená v dôsledku akéhokoľvek prevodu alebo hromadenia užívateľských práv na rádiové frekvencie. Na takéto účely členské štáty môžu prijať náležité opatrenia, ako je zníženie, zrušenie alebo donútenie na predaj užívateľských práv na rádiové frekvencie.~~</p>

Zdôvodnenie

Zdá sa, že súčasný systém, ktorý určuje pravidlá a spôsob udeľovania všeobecných povolení ako aj povinnosti súvisiace s individuálnymi licenciami, funguje dobre. Nové návrhy vyzerajú pomerne zložito a nejasne.

Pozmeňovací návrh 14

„Smernica o lepšej tvorbe právnych predpisov“, článok 3, Zmeny a doplnenia k smernici 2002/20/ES (smernica o povolení), článok 5, nový článok 6b

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p align="center">Článok 6b</p> <p>Spoločné výberové konanie pre udeľovanie práv</p> <p>1. Technické vykonávacie opatrenie uvedené v článku 6a ods. 1 písm. f) môže úradu umožniť, aby navrhol výber podniku(-ov), ktorému(-ým) možno udeliť užívacie právo na rádiové frekvencie alebo čísla v súlade s článkom 12 nariadenia [...].</p> <p>V takých prípadoch opatrenie presne uvedie lehotu v rámci ktorej úrad dokončí výber, postup, pravidlá a podmienky uplatniteľné na výber a údaje o všetkých poplatkoch, ktoré sa majú uložiť držiteľovi užívacích práv na rádiové frekvencie a/alebo čísla, aby sa zabezpečilo optimálne využívanie spektra a zdrojov číslovania. Výberové konanie musí byť otvorené, transparentné, nediskriminačné a objektívne.</p> <p>2. Komisia prijme opatrenie na výber podniku(-ov), ktorému (-ým) pre ktoré sa vydajú individuálne užívacie práva rádiové frekvencie alebo čísla, pričom v najvyššej miere zohľadní stanovisko úradu. V opatrení sa presne uvedie čas, v rámci ktorého vnútroštátne regulačné orgány udelia tieto užívacie práva. Komisia pritom koná v súlade s postupom uvedeným v článku 14a ods. 2.</p>	<p align="center">Článok 6b</p> <p>Spoločné výberové konanie pre udeľovanie práv</p> <p>1. <u>Bez toho, aby boli dotknuté právomoci členských štátov pokiaľ ide o podporu politiky v oblasti kultúry a médií, kultúrnej a jazykovej rozmanitosti a plurality médií,</u> Technické vykonávacie opatrenie uvedené v článku 6a ods. 1 písm. f) môže ~~úradu~~ Zoskupeniu európskych regulačných orgánov pre telekomunikácie umožniť, aby navrhla výber podniku(-ov) <u>poskytujúceho(-cich) celoeurópske služby alebo služby elektronickej komunikácie, ktorému(-ým) možno udeliť užívacie právo na rádiové frekvencie alebo čísla v súlade s článkom 12 nariadenia [...].</u></p> <p>V takých prípadoch opatrenie presne uvedie lehotu v rámci ktorej ~~úrad~~ <u>Zoskupenie európskych regulačných orgánov</u> pre telekomunikácie dokončí výber, postup, pravidlá a podmienky uplatniteľné na výber a údaje o všetkých poplatkoch, ktoré sa majú uložiť držiteľovi užívacích práv na rádiové frekvencie a/alebo čísla, aby sa zabezpečilo optimálne využívanie spektra a zdrojov číslovania. Výberové konanie musí byť otvorené, transparentné, nediskriminačné a objektívne.</p> <p>2. Komisia prijme opatrenie na výber podniku (-ov), <u>poskytujúceho(-cich) celoeurópske služby alebo služby elektronickej komunikácie, ktorému (-ým) pre ktoré sa vydajú individuálne užívacie práva rádiové frekvencie alebo čísla, pričom v najvyššej miere zohľadní stanovisko úradu,</u> pričom zohľadní stanovisko Zoskupenia európskych regulačných orgánov pre telekomunikácie. V opatrení sa presne uvedie čas, v rámci ktorého vnútroštátne regulačné orgány udelia tieto užívacie práva. Komisia pritom koná v súlade s postupom uvedeným v článku 14a ods. 2.</p>

Zdôvodnenie

Je nevyhnutné, aby zodpovednosť za politiku v oblasti kultúry a médií, a najmä pri pridelovaní frekvenčného spektra na vysielanie ako aj pri udeľovaní individuálnych licencií prevádzkovateľom takýchto služieb, prislúchala i naďalej výlučne členským štátom.

Vypustenie zmienky o úrade, ktorý Komisia navrhuje zriadiť v návrhu smernice KOM(2007) 699 v konečnom znení – 2007/0249 (COD), je zdôvodnené v nižšie uvedenom pozmeňovacom návrhu 20.

Pozmeňovací návrh 15

„Smernica o lepšej tvorbe právnych predpisov“, článok 3, Zmeny a doplnenia k smernici 2002/20/ES (smernica o povolení), článok 7, vypustenie článku 8

Text navrhnutý Komisiou	Amendement du CdR
(7) Článok 8 sa vypúšťa.	(7) Článok 8 sa vypúšťa.

Zdôvodnenie

Článok 8 súčasnej smernice, ktorý sa vzťahuje na v súčasnosti platné medzinárodné dohody sa nesmie vypustiť, ale musí zostať zachovaný v úplnom znení a bez zmien.

Pozmeňovací návrh 16

„Smernica o lepšej tvorbe právnych predpisov“, príloha II, nová príloha II k smernici 2002/20/ES (smernica o povolení)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Podmienky, ktoré môžu byť harmonizované v súlade s písmenom d) článku 6a ods.1	Vypustiť prílohu II
(1) Podmienky pripojené k užívacím právam na rádiové frekvencie:	
a) dĺžka trvania užívacích práv na rádiové frekvencie;	
b) územná pôsobnosť práv;	
c) možnosť previesť právo na iných užívateľov rádiových frekvencií, ako aj podmienky a postupy, ktoré s tým súvisia;	
d) metóda stanovenia užívacích poplatkov za užívacie právo na rádiové frekvencie;	
e) počet užívacích práv, ktoré sa majú udeliť každému podniku;	
f) podmienky uvedené v časti B prílohy I.	
(...)	

Zdôvodnenie

Táto príloha v podstatnej miere obmedzuje právomoci členských štátov v oblasti správy spektra a ignoruje v súčasnosti platný medzinárodný právny rámec (Medzinárodná telekomunikačná únia).

Pozmeňovací návrh 17

„Smernica o občanoch“, článok 1, Zmeny a doplnenia smernice 2002/22/ES (smernica o univerzálnej službe), článok 7, článok 9, nové znenie odsekov 2 a 3

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>2. Členské štáty môžu s prihliadnutím na vnútroštátne podmienky požadovať od určených podnikov, aby spotrebiteľom poskytovali možnosť voľby taríf alebo súbory taríf odlišné od tých, ktoré sa poskytujú za bežných obchodných podmienok, najmä preto, aby sa osobám s nízkym príjmom alebo osobitnými sociálnymi potrebami nebránilo v prístupe alebo vo využívaní prístupu do siete podľa článku 4 ods. 1 alebo služieb označených v článku 4 ods. 3 a v článkoch 5, 6 a 7 za spadajúce pod povinnosť univerzálnej služby, ktoré poskytujú určené podniky.</p> <p>3. Popri ustanoveniach, aby určené podniky ponúkali osobitné možnosti voľby taríf alebo dodržiavali horný cenový rozsah, alebo geografické spriemerovanie alebo iné podobné systémy, môžu členské štáty zabezpečiť poskytovanie podpory spotrebiteľom, ktorí boli identifikovaní ako osoby s nízkym príjmom, zdravotným postihnutím alebo osobitnými sociálnymi potrebami.</p>	<p>2. Členské štáty môžu s prihliadnutím na vnútroštátne, <u>regionálne alebo miestne</u> podmienky požadovať od určených podnikov, aby spotrebiteľom poskytovali možnosť voľby taríf alebo súbory taríf odlišné od tých, ktoré sa poskytujú za bežných obchodných podmienok, najmä preto, aby sa osobám s nízkym príjmom alebo osobitnými sociálnymi potrebami nebránilo v prístupe alebo vo využívaní prístupu do siete podľa článku 4 ods. 1 alebo služieb označených v článku 4 ods. 3 a v článkoch 5, 6 a 7 za spadajúce pod povinnosť univerzálnej služby, ktoré poskytujú určené podniky.</p> <p>3. Popri ustanoveniach, aby určené podniky ponúkali osobitné možnosti voľby taríf alebo dodržiavali horný cenový rozsah, alebo geografické spriemerovanie alebo iné podobné systémy, môžu členské štáty zabezpečiť poskytovanie podpory spotrebiteľom, ktorí boli identifikovaní ako osoby s nízkym príjmom, zdravotným postihnutím alebo osobitnými sociálnymi potrebami, <u>alebo žijú v regiónoch, ku ktorým je ťažký prístup.</u></p>

Zdôvodnenie

VR by chcel upriamiť pozornosť na potreby spotrebiteľov žijúcich v málo zaľudnených alebo vidieckych regiónoch.

Pozmeňovací návrh 18

„Smernica o občanoch“, článok 1, Zmeny a doplnenia smernice 2002/22/ES (smernica o univerzálnej službe), článok 16, nové znenie článku 26

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Článok 26</p> <p>Tiesňové služby a jednotné európske číslo tiesňového volania</p>	<p>Článok 26</p> <p>Tiesňové služby a jednotné európske číslo tiesňového volania</p>
<p>1. Členské štáty zabezpečia, aby všetci koncoví užívatelia služieb uvedených v odseku 2, vrátane užívateľov verejných telefónnych automatov, mohli popri všetkých ostatných národných číslach tiesňového volania určených vnútroštátnymi regulačnými orgánmi volať služby tiesňového volania s použitím jednotného európskeho čísla tiesňového volania „112“, a to bezplatne a bez nutnosti použiť akékoľvek platobné prostriedky.</p> <p>2. Členské štáty zaistia, aby podniky poskytujúce služby na vytvorenie vnútroštátnych a/alebo medzinárodných volaní prostredníctvom čísla alebo čísel vo vnútroštátnom alebo medzinárodnom telefónnom pláne poskytovali prístup k službám tiesňového volania.</p> <p>(...)</p>	<p>1. Členské štáty zabezpečia, aby všetci koncoví užívatelia služieb uvedených v odseku 2, vrátane užívateľov verejných telefónnych automatov, mohli popri všetkých ostatných národných číslach tiesňového volania určených vnútroštátnymi regulačnými orgánmi volať služby tiesňového volania s použitím jednotného európskeho čísla tiesňového volania „112“, a to bezplatne a bez nutnosti použiť akékoľvek platobné prostriedky.</p> <p>2. Členské štáty zaistia, aby <u>národné alebo celoeurópske</u> podniky poskytujúce služby na vytvorenie vnútroštátnych a/alebo medzinárodných volaní prostredníctvom čísla alebo čísel vo vnútroštátnom alebo medzinárodnom telefónnom pláne poskytovali prístup k službám tiesňového volania.</p> <p>(...)</p>

Zdôvodnenie

Tento bod prináša veľké technické požiadavky a v dôsledku toho aj značné investície, ktoré si miestni a regionálni prevádzkovatelia nebudú môcť dovoliť.

Pozmeňovací návrh 19

„Smernica o občanoch“, článok 1, Zmeny a doplnenia smernice 2002/22/ES (smernica o univerzálnej službe), článok 19, článok 31, nové znenie odseku 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>1. Členské štáty môžu podnikom podliehajúcim ich jurisdikcii uložiť primerané povinnosti „povinného prenosu“ týkajúce sa prenosu špecifikovaných rozhlasových a televíznych vysielacích kanálov a prístupnosti služieb a poskytujúcim elektronické komunikačné siete používané na šírenie rozhlasového alebo televízneho vysielania pre verejnosť, ak významný počet koncových užívateľov využíva tieto siete ako hlavný prostriedok na príjem rozhlasového a televízneho vysielania. Také povinnosti sa ukladajú len vtedy, keď je to potrebné na splnenie cieľov všeobecného záujmu jasne a konkrétne vymedzených jednotlivými členskými štátmi v ich vnútroštátnych právnych poriadkoch, a musia byť proporcionálne a transparentné.</p> <p>Povinnosti uvedené v prvom pododseku členské štáty preskúmajú najneskôr do jedného roka odo dňa uvedenia v článku <lehota na vykonanie transpozície>, s výnimkou prípadov, keď členské štáty vykonali takéto preskúmanie v priebehu predchádzajúcich dvoch rokov.</p> <p>Členské štáty podrobia povinnosti, ktoré sa týkajú „povinného prenosu“, preskúmaniu aspoň raz za tri roky.</p>	<p>1. Členské štáty môžu podnikom <u>poskytujúcim elektronické komunikačné siete používané na šírenie rozhlasového alebo televízneho vysielania pre verejnosť</u> podliehajúcim ich jurisdikcii uložiť primerané povinnosti „povinného prenosu“ týkajúce sa prenosu <u>špecifikovaných rozhlasových a televíznych vysielacích kanálov a služieb audiovizuálnych médií ako aj všetkých doplnkových služieb a prístupnosti služieb a poskytujúcim elektronické komunikačné siete používané na šírenie rozhlasového alebo televízneho vysielania pre verejnosť</u>, ak významný počet koncových užívateľov využíva tieto siete ako hlavný prostriedok na príjem rozhlasového a televízneho vysielania. <u>Také povinnosti sa ukladajú len vtedy, keď je to potrebné na splnenie cieľov všeobecného záujmu jasne a konkrétne vymedzených jednotlivými členskými štátmi v ich vnútroštátnych právnych poriadkoch, a musia byť proporcionálne a transparentné.</u></p> <p><u>Povinnosti uvedené v prvom pododseku členské štáty preskúmajú najneskôr do jedného roka odo dňa uvedenia v článku <lehota na vykonanie transpozície>, s výnimkou prípadov, keď členské štáty vykonali takéto preskúmanie v priebehu predchádzajúcich dvoch rokov.</u></p> <p>Členské štáty podrobia povinnosti, ktoré sa týkajú „povinného prenosu“, <u>pravidelnému preskúmaniu aspoň raz za tri roky.</u></p>

Zdôvodnenie

Pravidlá „povinného prenosu“ je nevyhnutné rozšíriť na ďalšie služby spojené s vysielacími službami, napr. program vysielania, služby RDS a informácie o cestnej premávke.

Pozmeňovací návrh 20

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Európsky úrad pre trh elektronických komunikácií

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>KOM(2007) 699 v konečnom znení – 2007/0249 (COD)</p>	<p>Výbor regiónov podporuje vytvorenie Zoskupenia európskych regulačných orgánov pre telekomunikácie. Výbor žiada Komisiu, aby s týmto zámerom pozmenila návrh na vytvorenie Európskeho úradu pre trh elektronických komunikácií, pričom je potrebné zohľadniť tieto pripomienky:</p> <p>Výbor požaduje, aby zoskupenie prispelo k účinnosti regulačného systému, pretože na rozdiel od toho, ako je to v prípade Skupiny európskych regulačných orgánov, Komisia by mala výslovnú povinnosť konzultovať a v najvyššej miere zohľadniť stanovisko Zoskupenia európskych regulačných orgánov pre telekomunikácie.</p> <p>Zoskupenie by bolo naďalej zložené z predstaviteľov vnútroštátnych regulačných orgánov členských štátov (tak ako je to dnes v prípade Skupiny regulačných orgánov). Vnútroštátne regulačné orgány krajín, ktoré nie sú členmi EÚ, by mali štátu pozorovateľa (tak ako je to dnes v prípade Skupiny regulačných orgánov).</p>

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
	Zoskupenie európskych regulačných orgánov pre telekomunikácie by bolo transparentné a v plnej miere by sa zodpovedalo príslušným inštitúciám EÚ. Parlament a jeho výbory by sa mohli obracať na predsedu a správnu radu zoskupenia. Aby sa zaručila transparentnosť, výkonný riaditeľ a všetci členovia správnej rady by mali každoročne predložiť vyhlásenie o konflikte záujmov.

Zdôvodnenie

Komisia navrhuje nahradiť súčasnú Skupinu európskych regulačných orgánov novým orgánom, ktorý označuje ako „úrad“ a ktorý by mal mať právnu subjektivitu. Tento úrad by mal za úlohu predovšetkým pomáhať Komisii a vnútroštátnym regulačným orgánom pri plnení ich úloh pomocou stanovísk expertov a určovať hlavné usmernenia, najmä pokiaľ ide o definovanie a analýzu vnútorných trhov a opatrení *ex ante*, ktoré treba zaviesť. Nový úrad by tiež významnou mierou pomáhal Komisii pri vypracúvaní politiky v oblasti správy spektra a jej uskutočňovaní v EÚ. Rozhodnutia tohto úradu by boli prijímané jednoduchou väčšinou hlasov. Táto inštitucionálna reforma by sa teda spájala s podstatným presunom právomocí v oblasti regulácie trhu z jednotlivých členských štátov na Európsku komisiu, čo by znamenalo zjavnú nerovnováhu v rozložení právomocí medzi vnútroštátne a európske regulačné orgány. Tento model má teda za cieľ nastoliť fakticky „jediný európsky regulačný orgán“ v oblasti telekomunikácií, podľa vzoru *Federal Communications Commission (FCC)* v Spojených štátoch amerických.

Zriadenie Zoskupenia európskych regulačných orgánov pre telekomunikácie na základe článku 95 Zmluvy o ES by umožnilo ukotviť dnešnú Skupinu európskych regulačných orgánov v európskom práve, pretože by bol oficiálne vytvorený poradný orgán, ktorého funkcie a zodpovednosť by boli výslovne stanovené v nariadení. Zoskupenie európskych regulačných orgánov pre telekomunikácie by tak malo väčšiu účinnosť a legitimitu ako má dnes Skupina európskych regulačných orgánov. Postavenie tohto nového orgánu by sa zlepšilo a upevnilo vďaka tomu, že jeho úlohy a povinnosti by boli jasne stanovené v nariadení, pričom by však toto zoskupenie mohlo ďalej využívať výhody vyplývajúce z toho, že koná ako skutočná sieť vnútroštátnych regulačných orgánov, ktoré vzájomne spolupracujú. V minulosti už boli vytvorené alebo uznané prostredníctvom nariadení viaceré poradné orgány. Napríklad nariadením (ES) 1/2003 bol vytvorený poradný výbor vnútroštátnych orgánov pre hospodársku súťaž a v Európskom parlamente sa nedávno uskutočnilo prvé čítanie nariadenia, ktoré uznáva vytvorenie koordinačného orgánu pre vnútroštátne akreditačné orgány [COD 2007/0029]. Zoskupenie európskych regulačných orgánov pre telekomunikácie by bolo nezávislým expertným poradcom Komisie a bolo by naďalej nezávislé od vlád jednotlivých európskych štátov. Aby sa zaručila jeho nezávislosť, nariadenie by malo zabezpečiť, aby boli vnútroštátne regulačné orgány primerane dotované členskými štátmi a nepodliehali politickým obmedzeniam.

Bolo by takisto potrebné zmeniť „Smernicu o lepšej tvorbe právnych predpisov“ (KOM(2007) 697 v konečnom znení – 2007/0247) a „Smernicu o občanoch“ (KOM(2007) 698 v konečnom znení – 2007/0248(COD)) a názov úradu, ktorý navrhla Komisia, nahradiť v texte názvom Zoskupenie európskych regulačných orgánov pre telekomunikácie.

V Bruseli 19. júna 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Akčný plán pre vzdelávanie dospelých. Vždy je čas začať sa učiť“

(2008/C 257/11)

VÝBOR REGIÓNOV,

- pripomína, že v mnohých členských štátoch sú za vzdelávanie dospelých zodpovedné miestne a regionálne orgány, a že rovnako aj rozhodnutia týkajúce sa vzdelávania a odbornej prípravy sa prijímajú a uvádzajú do praxe na miestnej a regionálnej úrovni. Aktivity navrhované v akčnom pláne by sa preto mali podľa potreby realizovať taktiež na regionálnej a miestnej úrovni;
- konštatuje, že práve vzdelávanie dospelých prostredníctvom podpory získavania kľúčových zručností pre všetkých prispieva zásadným spôsobom k zvýšeniu zamestnateľnosti, mobility a sociálneho začlenenia;
- uznáva, že vzdelávanie dospelých kladne ovplyvňuje, potvrdzuje a uvoľňuje osobnostný potenciál, čo je nesmierne prínosné z hľadiska mnohých iných aspektov spoločenského, profesijného, občianskeho, kultúrneho a hospodárskeho života zúčastnených. Programy vzdelávania dospelých, ktoré sú založené na zásadách a procesoch spolupráce sú jedným z hlavných zdrojov rozvoja jednotlivca i komunity;
- podporuje a bude sa aktívne snažiť o nájdenie možností na zabezpečenie potrebných finančných, ľudských, administratívnych a iných zdrojov, aby sa zvýšenie a zintenzívnenie účasti európskych občanov na vzdelávaní dospelých stalo skutočnosťou;
- žela si, aby bola zabezpečená účasť miestnych a regionálnych aktérov a zainteresovaných strán v postavení partnerov na všetkých úrovniach, a najmä pri vypracovávaní opatrení, v riadiacích štruktúrach a systémoch realizácie;
- vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že hoci Európska komisia žiada o zabezpečenie zodpovedajúcej úrovne investícií do odvetvia vzdelávania dospelých a jeho lepšiu kontrolu, ani verejný ani súkromný sektor v súčasnosti neinvestujú do tohto odvetvia dostatočný objem prostriedkov;

Spravodajkyňa: Mary SHIELDS (IE/ÚEN-EA), členka mestskej rady mesta Cork

Referenčný dokument

„Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Akčný plán pre vzdelávanie dospelých. Vždy je čas začať sa učiť“

KOM(2007) 558 v konečnom znení

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

VŠEOBECNÉ PRIPOMIENKY

1. víta široké poňatie problematiky vzdelávania dospelých, ako aj jeho procesu v oznámení Komisie „Akčný plán pre vzdelávanie dospelých. Vždy je čas začať sa učiť“ a súhlasí s ústredným zameraním sa na vzdelávajúcich sa dospelých;

2. pripomína, že vzdelávanie a odborná príprava sú dôležitými faktormi rastu a rozvoja na miestnej a regionálnej úrovni, ako aj na dosiahnutie cieľov Lisabonskej stratégie. Práve vzdelávanie dospelých prostredníctvom podpory získavania kľúčových zručností pre všetkých prispieva zásadným spôsobom k zvýšeniu zamestnateľnosti, mobility, sociálneho začlenenia a k rozvoju osobnosti;

3. vzdelávanie dospelých má pre budúcnosť Európy nesmierny význam. Podľa koncepcie flexiistoty je tradičné ponímanie „jedného zamestnania na celý život“ prekonané. Technológia sa navyše vyvíja čoraz rýchlejšie, čo si v snahe vyhovieť kvalifikačným požiadavkám vyžaduje sústavnú „obnovu vzdelania“ v každom veku. Okrem toho sa zvýši aj priemerná dĺžka života. V takejto situácii bude mať vzdelávanie dospelých zásadný význam ako pre osobný rast jednotlivca, tak aj pre hospodársky úspech a sociálnu súdržnosť Európy.

4. poukazuje na hlavné úlohy vzdelávania dospelých, ako ich stanovila OECD, t. j. zlepšiť kompetencie, podporovať seberealizáciu a lepšiu súdržnosť v spoločnosti a rozširovať spoločenské aktivity (spoločenstvo);

5. schvaľuje prínos vzdelávania dospelých pre blaho európskych občanov; rozvoj spoločenstiev, hospodársku prosperitu a konkurencieschopnosť, podporu sociálneho začlenenia, posilnenie postavenia jednotlivca, podporu spoločensko-občianskej integrácie ako neoddeliteľnej súčasti osobnostného rozvoja, a víta stanovenie troch kľúčových prvkov nevyhnutných pre efektívne a výkonné odvetvie vzdelávania dospelých: politiky, správa a riadenie a systémy realizácie;

6. pozitívne hodnotí návrh, aby sa vzdelávanie dospelých začleňovalo do rámca celoživotného vzdelávania, a to tak, aby politiky plánované v tejto oblasti boli v súlade so stratégiami pre celoživotné vzdelávanie;

7. súhlasí so stanovením piatich kľúčových oblastí, na ktoré majú byť zamerané aktivity, ktoré sa majú realizovať v rámci

v navrhovaného akčného plánu, ako aj so stanovením časového harmonogramu na ich realizáciu;

8. domnieva sa, že navrhovaný akčný plán v sebe nesie potenciál na zjednotenie a pozdvihnutie vzdelávania dospelých v konkrétnych cieľových skupinách, dôsledkov týkajúcich sa financií a rozdeľovania zdrojov, ako aj výskumu a profesionálneho rozvoja a riadenia rôznorodých tradícií v oblasti vzdelávania v Európe;

9. schvaľuje, že zjednotenie týchto aspektov (bod 4) a príslušný akčný plán prisudzujú vzdelávaniu dospelých v Európe miesto v proaktívnej a reflexívnej fáze širšieho rozvoja, ktorá je iniciovaná zo strany študenta a vychádza z politických zámerov;

10. pripomína, že v mnohých členských štátoch sú za vzdelávanie dospelých zodpovedné miestne a regionálne orgány, a že rovnako aj rozhodnutia týkajúce sa vzdelávania a odbornej prípravy sa prijímajú a uvádzajú do praxe na miestnej a regionálnej úrovni. Aktivity navrhované v akčnom pláne by sa preto mali podľa potreby realizovať taktiež na regionálnej a miestnej úrovni;

11. s uspokojením si všíma systematické používanie pojmu „vzdelávanie dospelých“ v predmetnom dokumente. Zo samotnej rozsiahlej a otvorenej koncepcie „vzdelávania dospelých“ vyplýva hodnota osobného angažovania sa v procese učenia, nescíselné množstvo udalostí v ľudskom živote, počas ktorých sa vzdelávame formálne aj informálne (t. j. neinštitucionálne); táto koncepcia tiež zdôrazňuje výhody, ktoré pre celkový rozvoj prináša rozhodné angažovanie sa v rámci našej meniacej sa Európy a pružné prispôbovanie sa rozličným okolnostiam;

12. nazdáva sa, že rozvoj rozličných foriem vzdelávania dospelých bude efektívnejší a účinnejší, ak sa budú vzdelávajúce sa osoby považovať za nadobúdateľov, sprostredkovateľov a tvorcov „vedomostí“ a zároveň uznáva, že navrhovaný akčný plán sa snaží uviesť túto koncepciu do praxe koherentným spôsobom;

13. domnieva sa, že vzdelávanie dospelých zahŕňa viaceré vzájomne prepojené zložky: spôsobilosti a postoje v súvislosti s nadobúdaním vedomostí, formy vnímania, porozumenie, atď. Dospelí majú množstvo rozličných životných skúseností a ich proces učenia je viac obohacujúci, keď sú v ňom angažovaní, prejavujú v tomto smere osobnú zodpovednosť a cítia sa akceptovaní, zúčastnení a podporovaní v edukačnom prostredí,

kde vládne vzájomná úcta. Sociálne vzťahy medzi účastníkmi celého procesu (študenti, učitelia, sprostredkovatelia, administrátori, atď.) zohrávajú veľmi dôležitú úlohu pri posilnení osobnej kapacity dospelých v súvislosti s efektívnym plnením záväzkov v oblasti vzdelávania;

14. uznáva, že vzdelávanie dospelých kladne ovplyvňuje, potvrdzuje a uvoľňuje osobnostný potenciál, čo je nesmierne prínosné z hľadiska mnohých iných aspektov spoločenského, profesijného, občianskeho, kultúrneho a hospodárskeho života zúčastnených a tiež z hľadiska rozvíjania vzťahov v rámci jednotlivých generácií ako aj medzi nimi navzájom. Programy vzdelávania dospelých, ktoré sú založené na zásadách a procesoch spolupráce sú jedným z hlavných zdrojov rozvoja jednotlivca i komunity;

15. pripomína, že VR považuje za veľmi dôležité, aby všetci európski občania získavali kľúčové zručnosti, predovšetkým pre samostatný život a kvôli pocitu vlastnej hodnoty. Na rozvoj takýchto zručností ponúkajú kľúčové zručnosti EÚ vynikajúci referenčný rámec, v neposlednom rade pre rozvoj na regionálnej a miestnej úrovni. Dospelí musia byť schopní obnovovať si kľúčové zručnosti počas celého života a osobitnú pozornosť je potrebné venovať cieľovým skupinám považovaným za prioritné vo vnútroštátnom, regionálnom či miestnom kontexte. Miestne a regionálne iniciatívy zamerané na informovanie, zapájanie a motivovanie týchto skupín budú v tejto súvislosti skutočne prínosné, a to aj na poskytovanie takeého vzdelávania, ktoré bude prispôsobené potrebám osôb v ich okolí;

16. podporuje rôznorodosť a hĺbku aktivít v oblasti vzdelávania dospelých (formálneho aj informálneho) uvedených v navrhovanom akčnom pláne, rozsah aspektu vzdelávania a edukačné koncepcie na hodnotenie výsledkov v učení, ktoré odrážajú vytváranie a procesy viacnásobných inteligencií (Multiple Intelligences, MI);

17. podporuje a bude sa aktívne snažiť o nájdenie možností na zabezpečenie potrebných finančných, ľudských, administratívnych a iných zdrojov, aby sa zvýšenie a zintenzívnenie účasti európskych občanov na vzdelávaní dospelých stalo skutočnosťou;

Partnerstvo v oblasti vzdelávania

18. konštatuje, že pri správnej organizácii môže vzdelávanie dospelých aktívne prispieť k integrácii. Je to spôsob integrácie prisťahovalcov v ich novej krajine a ponúka domácemu obyvateľstvu možnosť spoznať nové kultúry a jazyky;

19. víta, že sa v celom dokumente zdôrazňuje význam „partnerstva“ ako základného princípu, ktorý podnecuje a rozvíja aspekt sociálneho a osobného angažovania sa v oblasti vzdelávania dospelých. Partnerstvá v oblasti vzdelávania sú symbiotické procesy, ktoré sa už odzrkadlili v celom spektre opatrení

edukačného charakteru týkajúcich sa vzdelávania dospelých v celej Európe;

20. podčiarkuje, že partnerský prístup ku vzdelávaniu:

- má nesmiernu motivačnú hodnotu pre vzdelávajúcich sa jednotlivcov i celé skupiny,
- poskytuje pevný základ pre rovnaké zohľadňovanie všetkých zúčastnených strán,
- umožňuje obojstrannú komunikáciu a vytvára vzájomnú úctu,
- prispieva k profesionalite procesu vzdelávania dospelých a
- je kľúčovým faktorom na zvýšenie a zintenzívnenie účasti celej škály „vylúčených“ osôb a skupín;

21. podporuje veľmi cenný prínos partnerstva v oblasti vzdelávania pre budúci rozvoj vzdelávania dospelých v Európe a navrhuje Komisii, aby sa „plánovanie činnosti“ opieralo o stanovenie vhodných zásad a cieľov, vyselektovanie osvedčených postupov v súvislosti s partnerstvom spomedzi súčasných systémov vzdelávania dospelých v Európe, začlenenie týchto výsledkov do učebných osnov a spoločné navrhnutie a vypracovanie vhodných kvalitatívnych a kvantitatívnych postupov hodnotenia;

22. domnieva sa, že tento „stupňovitý proces“ posilnenia postavenia by mohol byť trvalým aspektom vzdelávania dospelých v Európe. Je to v súlade s východiskovými cieľmi EÚ a podporuje úlohu a prínos miestnych a regionálnych zainteresovaných strán v integrovanom procese;

Účasť alebo neúčasť vo vzdelávaní dospelých

23. víta význam, aký sa v oznámení pripisuje rozšíreniu a prehĺbeniu účasti všetkých európskych občanov v celom rade aktivít celoživotného vzdelávania, a to najmä cieľových skupín či jednotlivcov, ktorých účasť je nízka alebo žiadna alebo sú vylúčení, ako sú napr. osoby s nižšou gramotnosťou, starší ľudia, sociálne vylúčené skupiny, zdravotne postihnutí, osoby s neukončenou školskou dochádzkou, pracovníci s nízkou kvalifikáciou, starší pracovníci, migrujúci pracovníci, atď.;

24. v tejto súvislosti uznáva, že vylúčenie z procesu vzdelávania a neúčasť v ňom znamená prvý rozhodujúci krok smerom k budúcej marginalizácii, po ktorom často nasleduje zvyčajné vylúčenie z pracovného, spoločensko-občianskeho a kultúrneho života;

25. súhlasí s názorom, že je potrebný integrovaný prístup, ktorý by bol zameraný na nápravu paradigmy nedostatočného zastúpenia širokého spektra jednotlivcov a skupín vo vzdelávaní dospelých a na vytvorenie kultúry neustáleho vzdelávania pre všetkých občanov;

26. navyše sa domnieva, že nejde o výzvu, ktorej riešenie bude jednoduché, lacné či rýchle. Treba ju skôr chápať ako formu osobnej a spoločensko-vzdelávacej investície a záväzok, ktorý sa musí prijať na osobnej, profesionálnej, miestnej, regionálnej a celoštátnej úrovni;

27. žela si, aby bola zabezpečená účasť miestnych a regionálnych aktérov a zainteresovaných strán v postavení partnerov na všetkých úrovniach, a najmä pri vypracovávaní opatrení, v riadiacich štruktúrach a systémoch realizácie, pretože organizáciu vzdelávania dospelých majú v mnohých členských štátoch na starosti miestne a regionálne orgány, ktoré si skutočne plnia svoje záväzky týkajúce sa rozvoja zručností na pracovisku, začlenenia sa v komunite, občianskeho povedomia, kultúrnej integrácie a prispôsobenia sa okolnostiam sociálneho a personálneho charakteru;

28. vyzýva sociálnych partnerov, aby zaistili zohľadnenie vzdelávacích potrieb dospelých v kolektívnych zmluvách;

29. upozorňuje, že pri tvorbe vzdelávacích programov pre dospelých je potrebné zohľadňovať rovnosť mužov a žien. Kým v niektorých regiónoch sa treba zamerať na ženy, v mnohých krajinách sú to práve muži, ktorí sa menej zúčastňujú na vzdelávaní dospelých, a to hlavne v typoch programov Spoločenstva zameraných na rozvoj;

Efektívne odvetvie vzdelávania dospelých – politika

30. súhlasí s názorom Európskej komisie, že je skutočné nevyhnutné, aby sa miestne a regionálne orgány spolu s ďalšími zainteresovanými stranami angažovali v presadzovaní konštruktívnych a symbiotických opatrení v oblasti vzdelávania dospelých s cieľom vytvoriť možnosti na vzdelávanie pre „ohrozené“ osoby a skupiny, ktoré by sa na vytváraní týchto možností podieľali;

31. zdôrazňuje, že vzdelávanie dospelých je dôležitým nástrojom na spájanie rozličných politických oblastí na miestnej a regionálnej úrovni, napríklad na spájanie aspektov vzdelávania, pracovného trhu, rastu a integrácie a sociálnych aspektov;

32. súhlasí s názorom, že vzdelávanie na pracovisku poskytuje veľmi priaznivý a „vopred pripravený“ rámec pre tento typ opatrení, ktorý môže zlepšiť proces rozvoja osobnosti a organizačných schopností, rozvíjať zručnosti, podporovať vznik vzdelávacích ustanovizní a atmosféru neustáleho vzdelávania a zároveň na rozličných úrovniach viesť k vypracovaniu a uplatňovaniu účinných stratégií na zvládanie zmien;

33. taktiež sa domnieva, že pracovisko funguje ako hodnotné fórum, v rámci ktorého sa potenciálni účastníci vzdelávania

dospelých nachádzajú *in situ*, a že pohnútky, ktoré sú nevyhnutné na podnietenie účasti na vzdelávaní sa na pracovisku ovplyvňuje celá škála faktorov⁽¹⁾;

Efektívne odvetvie vzdelávania dospelých – výskum

34. súhlasí s vyhlásením z konzultačného procesu k akčnému plánu, podľa ktorého „prínosy a výhody v odvetví vzdelávania dospelých nie sú v porovnaní s inými oblasťami vzdelávania dostatočne preskúmané, prediskutované ani spropagované“ a domnieva sa, že integrovaný a cieleň výskum by mohol viesť k dosiahnutiu piatich kľúčových cieľov uvedených v oznámení o vzdelávaní dospelých;

35. víta výhody, ktorými prispeje kvalitný a cieleň výskum k realizácii cieľov akčného plánu, pretože sa domnieva, že cyklus spätnej väzby učenia, pochopenia a materiálov pre všetky zainteresované strany by posilnil bázu pre efektívne a účinné poskytovanie vzdelávania dospelých;

36. taktiež sa domnieva, že dôkladnejší európsky výskum zameraný na účastníkov by mohol ukončiť závislosť na porovnávacích údajoch a analýzach z iných systémov, najmä z USA, a mohol by tak usmerňovať vypracovávanie adekvátnych opatrení týkajúcich sa riešenia účasti v Európskej únii;

37. navrhuje, aby sa v záujme usmerňovania rôznych prvkov akčného plánu uskutočnil výskum v oblasti cyklu spätnej väzby zameraný na otázky ako napr.: stanovenie možných faktorov ovplyvňujúcich účasť resp. neúčasť na vzdelávaní dospelých v Európe a ich úloha, vrátane všeobecných kontextových faktorov a faktorov sociálneho prostredia, súvisiacich faktorov behaviorálneho a situačného charakteru, ako aj súvisiacich osobných postojov a osobnostných tendencií, motivačných faktorov vzdelávajúcich sa osôb v Európe, štýlov učenia a postojov k vzdelávaniu dospelých, návratnosti investícií (finančných, osobných, komunitných, regionálnych, odborných, atď.) v prípade zapojenia sa do vzdelávania dospelých, ako aj spôsoby vnímania, postoje a kognitívna štruktúra cieľových skupín, ktoré sa do vzdelávania dospelých v Európe zapájajú v nízkej miere, profil vyučujúcich, ktorí sa zúčastňujú na procesoch formálneho vzdelávania dospelých, počiatočné a neustále vzdelávanie týchto pedagógov;

Efektívne odvetvie vzdelávania dospelých – správa a riadenie

38. konštatuje, že z výsledkov konzultačného procesu k oznámeniu vyplýva, že pre dobrú správu a riadenie vzdelávania dospelých je okrem iného charakteristické: zameranie na

(1) Medzi tieto faktory patrí: 1. predchádzajúca skúsenosť cieľových skupín v oblasti vzdelávania a ich dojmy, 2. motivácia účastníkov a ich štýl učenia, 3. rozsah a typ partnerstva vo vzdelávacích fórach, 4. rôznorodosť a kvalita systémov pomoci dospelým, poradenstvo, učenie sa s rovesníkmi, 5. uznávanie formálneho a neformálneho vzdelávania dospelých na pracovisku, 6. vzťah medzi vzdelávaním dospelých a sociálnymi a osobnostnými potrebami účastníkov a 7. uplatňovanie rôznych inovatívnych vzdelávacích prístupov, najmä prvkov ako je vzájomné učenie a podpora, priaznivé psychické a sociálne podmienky na vzdelávanie, atď.

dospelé osoby, inovačný prístup ku vzdelávaniu, efektívna analýza potrieb (plánovanie na miestnej a regionálnej úrovni) a potreba plánovaného a systematického prístupu na všetkých úrovniach a v rámci všetkých súčastí vzdelávania, formálneho aj informálneho;

39. víta ústredné postavenie dospelaj vzdelávajúcej sa osoby v časti týkajúcej sa správy a riadenia, a schvaľuje význam, ktorý sa prisudzuje prínosu miestnej a regionálnej úrovne v rámci partnerstva v oblasti vzdelávania dospelých;

Efektívne odvetvie vzdelávania dospelých – realizácia

40. súhlasí, že výzvou vzdelávania dospelých v rozšírenej Európe 27 členských štátov je „poskytovať služby“, ktoré by zohľadňovali motiváciu, záujmy a potreby dospelých vzdelávajúcich sa osôb, ako aj zmenené alebo meniace sa požiadavky trhu práce a sociálne požiadavky a ktoré sa by sa v rámci súvisiacich činností usilovali o prekonanie viacrozmerných prekážok brániacich účasti;

41. pripomína, že vytváranie účinných sietí so strednými školami znamená nielen nákladovo efektívne vzdelávanie, ale zároveň zoznamuje mladých ľudí so vzdelávaním dospelých. Mladí ľudia sa takto už v ranom veku oboznamujú s centrami vzdelávania dospelých a keď príde ich čas, dokážu sami efektívne využiť tieto centrá podľa vlastných potrieb;

42. je presvedčený, že spojením zdrojov určených na vzdelávanie a odbornú prípravu mladých ľudí a dospelých bude možné komplexne a flexibilne reagovať na meniace sa požiadavky trhu práce na pracovné sily, na špecifické potreby vzdelávania dospelých a dopyt po kvalifikovaných učiteľoch a taktiež zlepšiť cenovú efektívnosť vzdelávacieho systému;

43. víta sériu opatrení načrtnutých počas konzultačného procesu, ktoré sa týkajú účasti na vzdelávaní dospelých, pretože odrážajú osvedčené medzinárodné postupy, a navrhuje:

- iniciatívu zameranú na základné zručnosti dospelých v spoločenstve a na pracovisku s cieľom lepšie využiť komunitné a pracovné prostredie na vzdelávanie dospelých,
- podporu európskej siete regionálnych a miestnych poskytovateľov vzdelávania dospelých, ako aj sprostredkovateľov a poradcov,
- rozšírenie prístupu k vyššiemu vzdelaniu tým, že sa uľahčí získavanie kvalifikácie na vyššom stupni v rámci inovačných opatrení, ktorých cieľom je uľahčiť vzdelávajúcim sa nepretržitú účasť v rámci riadneho denného či kombinovaného štúdia;

44. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že hoci Európska komisia žiada o zabezpečenie zodpovedajúcej úrovne investícií do odvetvia vzdelávania dospelých a jeho lepšiu kontrolu, ani verejný ani súkromný sektor v súčasnosti neinvestujú do tohto odvetvia dostatočný objem prostriedkov;

45. žiada o zvýšenie financovania súčasných a budúcich programov s cieľom udržať ich potenciálny dosah v odvetví vzdelávania dospelých;

AKČNÝ PLÁN

Analýza vplyvu reforiem vo všetkých odvetviach vzdelávania a odbornej prípravy v členských štátoch na oblasť vzdelávania dospelých

46. konštatuje, že vzdelávanie dospelých je tesne prepojené s inými (rozvinutými) odvetviami vzdelávacieho procesu a že zapojenie sa do formálneho či informálneho vzdelávania dospelých v živote občanov neznamená, že začínajú úplne od nuly, ale vytvára podmienky na to, aby sa sami ďalej rozvíjali a v dôsledku toho boli väčším prínosom pre spoločnosť;

47. víta vypracovanie národných kvalifikačných rámcov a presadzovanie vzdelávania dospelých a je presvedčený, že cieľná analýza týchto trendov v akčnom pláne prinesie vzdelávaniu dospelých v Európe súdržnosť a lepší status;

Zlepšenie kvality poskytovaných služieb v odvetví vzdelávania dospelých

48. uznáva, že je dôležité zvyšovať profesionalitu pracovníkov v odvetví vzdelávania dospelých a poskytovať im ďalšiu odbornú prípravu špecificky zameranú na vzdelávanie dospelých. Títo pracovníci majú so vzdelávajúcimi sa dospelými bezprostredný kontakt. Sú pre nich hlavným zdrojom pri nadobúdaní vedomostí a kvalita ich výuky, služieb a učebných metód je nesmierne dôležitá pre efektívne pretavenie rétoriky európskej politiky o zvýšení a zintenzívnení účasti na vzdelávaní dospelých do skutočného rastu v tomto odvetví;

49. považuje za potrebné zabezpečiť, prostredníctvom vzájomnej a flexibilnej spolupráce s trhom práce, aby mali učители potrebné vedomosti o pracovnom prostredí;

50. so záujmom očakáva stanovenie európskych osvedčených postupov v pripravovanej štúdii Povolania v oblasti vzdelávania dospelých v Európe, ktorá bude slúžiť ako ucelený základ pre odborný rozvoj. V tejto súvislosti je vítaný obsažný charakter zoznamu zúčastnených strán a prispievateľov v oblasti vzdelávania dospelých;

Zvýšenie možnosti pre dospelých postúpiť o „jeden krok vyššie“ a dosiahnuť aspoň o jeden stupeň vyššiu kvalifikáciu

51. je presvedčený o tom, že opatrenie umožňujúce zlepšenie kvalifikácie o jeden stupeň by mohlo mať skutočne kladný vplyv na motiváciu dospelých a na nepretržitú účasť vzdelávajúcich sa v celoživotnom procese. Uvedené opatrenie okrem iného zohľadňuje aj meniacu sa demografickú situáciu v Európe, počíta s aktívnym načúvaním „hlasu samotných vzdelávajúcich sa“, ako aj s kvalitnými informáciami, poradenskými službami a zdrojmi v oblasti vzdelávania dospelých. Pre mnohých vzdelávajúcich sa dospelých je dôležitým prvkom osobný pocit seba-potvrdenia a celkovej pohody spojenej s „úspechom“ v učení (formálnom či informálnom);

52. domnieva sa, že akčný plán by mohol kladne prispieť k vypracovaniu projektov uplatňujúcich osvedčené postupy, ktoré by boli zamerané na oslovenie cieľových skupín, a prisúdiť väčšiu hodnotu výsledkom projektov ako je napr. akcia Grundtvig. Zároveň navrhuje, aby sa efektívnejšie využívali médiá pri propagovaní dostupných a primeraných vzdelávacích programov pre dospelých, a to najmä u ťažko dosiahnuteľných skupín;

Urýchlenie procesu posudzovania a uznávania neformálneho a informálneho vzdelávania pre znevýhodnené skupiny

53. zdôrazňuje, že zvyšovanie počtu vzdelávajúcich sa dospelých samo osebe začleňujúcim a dynamickým spôsobom uznáva a podporuje rôznorodé schopnosti, inteligencie, zručnosti, sociálno-osobnostné spôsobilosti, skúsenosti atď. všetkých európskych občanov. Sú to hodnotné príspevky, ktoré vzdelávajúci sa dospelí vnášajú do procesu vzdelávania. Dôležité je ponúknuť príležitosti na celoživotné vzdelávanie zamerané na získavanie nových poznatkov, zručností a postojov, ktoré by študujúci mohol podľa možnosti uplatniť vo svojom okolí a ktorých forma je šitá na mieru pre jednotlivcov;

54. víta návrhy akčného plánu, ako je stanovenie osvedčených postupov uznávania a validácie neformálneho a informálneho vzdelávania, dôraz na vzájomné učenie sa či spoločné vytváranie všeobecných učebných materiálov, pretože toto uznávanie a legitimizácia bude mať pre dané odvetvie pozitívnu motivačnú hodnotu, a najmä pre samotných vzdelávajúcich sa dospelých. Validácia preto musí úspešne prebiehať na miestnej a regionálnej úrovni a rozličné oblasti sveta práce je potrebné začleniť s ohľadom na potrebu zručností a validáciu;

55. uznáva, že všeobecné uznávanie predchádzajúceho „vzdelávania“ by malo mať osobitný význam pre nárast a prehĺbovanie účasti starších Európanov. Podľa výsledkov výskumu nie sú starší ľudia viditeľnou štatistickou skupinou v európskych vzdelávacích systémoch, a demografický vývoj jasne ukazuje, že je naliehavo potrebné zamerať sa cielene na túto skupinu;

56. domnieva sa, že nezapojenie či slabé zapojenie tejto skupiny má závažný dosah na samotnú skupinu, avšak aj v súvislosti s aspektmi zdravotného, spoločensko-občianskeho, hospodárskeho, kultúrneho a medzigeneračného charakteru či vzhľadom na európsku súdržnosť. Osvedčené postupy a prax pri vzdelávaní starších osôb musia byť zamerané na vytvorenie efektívnych partnerstiev s touto skupinou v oblasti vzdelávania dospelých, uznať a potvrdiť v tejto súvislosti ich potreby, ambície, úspechy, skúsenosti, motiváciu, štýl učenia, očakávania,

atď. a odmietnuť mýty a stereotypy týkajúce sa vzdelávania starších dospelých;

57. žiada, aby sa v rámci spoločného úsilia zabezpečili patrične financované a kvalitné príležitosti na vzdelávanie s cieľom náležite zohľadniť kognitívne, fyzické, motivačné, dispozičné, postoje a iné aspekty vzdelávania tejto čoraz dôležitejšej skupiny vzdelávajúcich sa dospelých v Európe;

58. prihovára sa za to, aby z využívania a vplyvu informačných a komunikačných technológií (IKT) v oblasti vzdelávania dospelých malo prospech viac ľudí;

59. upozorňuje na množstvo dôkazov o tom, že rýchle rozširovanie elektronického vzdelávania (*e-learning*) v Európe môže znamenať riziko vytvorenia nového druhu sociálnej nerovnosti, t. j. „digitálne vylúčenie“. Z výsledkov výskumu vyplýva, že hoci počet ľudí s prístupom k internetu a jeho pravidelnému využívaniu (na potreby vzdelávania) v európskej spoločnosti celkovo rastie, medzi rôznymi ohrozenými skupinami je však pomerne nízky;

60. upozorňuje, že nerovnosti v prístupe k IKT situáciu nezlepšujú, ale práve naopak zväčšujú prekážky brániace účasti dospelých na vzdelávaní. Pojmom „digitálna priepasť“ sa označujú výrazné rozdiely a podstatná nerovnováha v prístupe k IKT a ich využívaní vzhľadom na generačné, rodové, sociálno-hospodárske a geografické aspekty. „Zmiešané“ metódy, kvalita skúseností s elektronickým vzdelávaním, prekážky účasti na elektronickom vzdelávaní, a pod. sú dôležitými aspektmi účinného a efektívneho vzdelávania dospelých v Európe. Skutočným zámerom je využívať príležitosti, ktoré ponúkajú nové technológie a používať miestne a regionálne školiace strediská tak, aby z nich malo prospech viac ľudí;

Zlepšenie kontroly odvetvia vzdelávania dospelých

61. pripúšťa, že neschopnosť preukázať výhody vzdelávania dospelých je v tejto oblasti výraznou slabinou a má značný dosah osobného, sociálneho, hospodárskeho, politického a štrukturálneho charakteru, ako aj dosah z hľadiska zdrojov;

62. domnieva sa, že postavenie a hodnotu vzdelávania dospelých ako takého v osobných, miestnych, regionálnych a národných paradigmách a činnostiach je možné zlepšiť kvalitatívnu a „komunikatívnu“ účasťou na základe výskumu, a nie procesom „čiernej skrinky“ s kvantitatívnym tokom vstupných a výstupných údajov a zistení. V tejto oblasti pomôže hľadanie spoločného porozumenia, „základných zásad“ a pod. a z tohto hľadiska je vítaná činnosť uvedená v oznámení.

V Bruseli 19. júna 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko výboru regiónov „Klastre a politika klastrov“

(2008/C 257/12)

ODPORÚČANIA VÝBORU REGIÓNOV:

- vyzýva Komisiu, aby vypracovala rámcový program, ktorý by uľahčil spoluprácu a prepojenie medzi zapojenými administratívami a upevnil usmernenia pre vytvorenie klastrov, ich prepojenie a nadnárodný charakter. Spolupráca medzi klastrami sa vníma ako sľubný prostriedok na posilnenie inovatívnej kapacity v Európe a na prítiahnutie pozornosti investorov a iniciátorov inovácie na celosvetovej úrovni, a preto by sa nadnárodná spolupráca organizácií klastrov nemala obmedzovať len na oblasť Európy ale mala by mať celosvetový charakter, aby jej konečným cieľom bolo vytvorenie tzv. „*world level clusters*“ (klastrov na svetovej úrovni),
- nazdáva sa, že je potrebný celkový strategický rámec, v ktorom budú zhrnuté rôzne predstavy zúčastnených aktérov (administratívy, univerzity, výskumné strediská a podniky) a umožní koordinovane riadiť tieto tri procesy:
  - umožniť vytváranie podmienok a stimulovať zakladanie klastrov,
  - podporovať uplatňovanie iniciatív navrhovaných klastrami,
  - dospieť k prepojeniu klastrov na národnej aj na nadnárodnej úrovni, s cieľom vymieňať si skúsenosti a spolupracovať;
- v tomto zmysle, ako prvý krok v rozvoji strategického rámca navrhuje vytvorenie skupiny expertov na vysokej úrovni, ktorí by sa danou problematikou zaoberali a Európskej rade a Komisii by stanovili usmernenia na integráciu a harmonizáciu kritérií.

Spravodajca: pán Antonio González TEROL (ES/EES), generálny riaditeľ pre európske záležitosti, autonómna oblasť Madrid

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

keďže na zasadnutí Rady pre konkurencieschopnosť 4. decembra 2006 sa zoskupenia („klastre“) označili za jednu z deviatich prioritných činností pre posilnenie inovácie v Európe;

keďže slovinské predsedníctvo Rady EÚ požiadalo výbor, aby do konca prvého polroku vypracoval stanovisko, aby ho bolo možné zohľadniť pri vypracovávaní oznámenia Európskej komisie o politike klastrov (júl 2008);

keďže závery zasadnutia predsedníctva Európskej rady v Bruseli z 13. – 14. marca 2008 poukázali na jednej strane na potrebu lepšie koordinovať snahy o zlepšenie rámcových podmienok pre inováciu aj prostredníctvom zlepšenia prepojenia medzi vedou, priemyslom, svetovými inovačnými klastrami i regionálnymi klastrami a sieťami, a na druhej strane umožniť väčšiu účasť inovatívnych MSP na klastroch podnikov a na verejnom obstarávaní;

Všeobecné pripomienky

1. vyzýva nasledujúce predsedníctvo (francúzske), aby naďalej podporovalo vypracovávanie správ a štúdií o klastroch, ako aj organizovanie politických diskusií a aby preskúmalo nové opatrenia, ktoré sa môžu vypracovať v rámci stratégie pre politiku klastrov, ktorú pripravuje Komisia;

2. definuje „klastre“ ako geografické koncentrácie podnikov špecializovaných v istej oblasti, prepojených s istými dodávateľmi a s ostatnými podnikmi v príbuzných odvetviach, ktoré si navzájom konkurujú a pritom spolupracujú. Tento sektor zahŕňa viacero odvetví, ako aj vzájomné obohacovanie oblastí vedomostí a činností. Klastre teda naplno rozvinú svoj potenciál, pokiaľ sú schopné vyťažiť zo vzájomnej závislosti, aby sa mohli pustiť do doplnujúcich činností, čím vytvoria synergie, ktoré majú za následok spoločný rast celého odvetvia, z čoho majú osoh všetci účastníci klastra. Hovorí sa aj o „coopetition“, čo je definícia podnikovej stratégie na polceste medzi spolupracou a hospodárskou súťažou, ktorá je vlastná klastrom a vedie k najvyššej úrovni hospodárskej súťaže. Účastníci klastra si musia navzájom dôverovať a zdieľať tie isté ciele a priority, aby mohli dospieť k celkovej koordinácii v zložitom kontexte na viacerých úrovniach;

3. uznáva, že EÚ len ťažko pretvára myšlienky na nové produkty a služby a že je potrebné prijať nové verejné politiky, ktoré by uľahčili prepojenie rôznych aktérov zapojených do vytvárania, prenosu a uplatňovania vedomostí. Je potrebné konečne rozvinúť nové prepojenia medzi orgánmi verejnej správy, univerzitami, výskumnými centrami a podnikmi;

4. nazdáva sa, že investície do výskumu a vývoja sú potrebné, ale doteraz boli nedostatočné. Na posilnenie inovácie v Európe je potrebné spojiť sily a nasmerovať najmä investície vo výskume na strategické odvetvia;

5. upozornil, že samotná územná koncentrácia podnikov nezaručuje rozvoj klastrov, a v konečnom dôsledku ani sieťového hospodárstva, synergií alebo konkurencieschopnosti. Je potrebné dosiahnuť kritické množstvo, dostatočnú kvantitu produkcie, pod hranicou ktorého už nie je možné hovoriť o „klastroch“. Pre uskutočnenie spoločných činností a ich trvalú udržateľnosť je takisto potrebné prikladať pozornosť kvalitatívnym aspektom a vonkajším podmienkam, hlavne z hľadiska vzájomnej dôvery a trvanlivosti vzťahov medzi podnikmi;

6. nazdáva sa, že štatistické údaje sú na ohodnotenie týchto dvoch aspektov nedostatočné a navrhuje, aby Európske stredisko pre monitorovanie klastrov vypracovalo štúdiu o podmienkach požadovaných pre zohľadnenie týchto dvoch aspektov, ktoré určujú existenciu jedného klastra a ponúka svoju pomoc, keďže môže využiť svoje skúsenosti a blízkosť k regiónom;

7. zastáva názor, že klastre sú dôležitými katalyzátormi inovácie, prispievajú ku konkurencieschopnosti a trvalo udržateľného rozvoju priemyslu a služieb a posilňujú hospodársky rozvoj regiónov vďaka vytváraniu bohatstva a pracovných miest. Prispievajú teda aj k územnej súdržnosti, jednému z cieľov, o ktoré sa usiluje EÚ v Lisabonskej zmluve;

8. nazdáva sa, že pri stimulovaní vytvárania klastrov a na podporu toho, aby sa udržali na vrchole príslušných odvetví je veľmi často potrebná účasť štátnej správy a verejných orgánov;

9. verejný sektor môže tiež zohrať významnú úlohu pri reakcii na výzvy, ktorým čelia iniciatívy v oblasti klastrov, a to prostredníctvom:

— pomoci pri objektívnom stanovení a monitorovaní výkonu;

- uľahčenia procesu iniciatívy v oblasti klastrov v priebehu ich vzniku a vývoja (pozri ďalší bod);
- začlenenia iniciatívy klastrov do širšieho politického programu;

10. nazdáva sa takisto, že úlohou verejného sektora musí byť vytváranie podmienok nevyhnutných pre rozvoj klastrov, a to:

- zaručiť existenciu vysoko kvalifikovaného ľudského kapitálu;
- uľahčiť administratívne postupy pre vytváranie a rozvoj klastrov;
- podporiť vytváranie informačných centier a integrovaných centier služieb;
- podporovať spoluprácu medzi vzdelávacími inštitúciami a klastrami, hlavne prostredníctvom vytvárania spoločných centier pre odborné vzdelávanie. Bolo by vhodné, keby každý členský štát mal aspoň jedno vzdelávacie a prípravné centrum špecializované na klastre;
- zaručiť dostupnosť primeraných finančných nástrojov, ktoré môžu pokryť potreby klastrov, ako aj vzťah medzi predstaviteľmi podnikov, inovačnými centrami, investormi a zdrojmi financovania;
- uľahčiť spôsoby koordinácie v rámci klastrov a medzi nimi, ako aj vzťahy klastrov s verejnou správou;
- podporiť rozvoj príležitostí klastrov v zahraničí, ako aj ich činnosť na medzinárodnej úrovni a vytváranie nadnárodných sietí. vhodná verejná politika môže uľahčiť vytvorenie imidžu regiónu (a klastru), čo znásobí jeho možnosti rastu v zahraničí;
- podporiť výskum, vývoj a inovácie (VVI) v jednotlivých oblastiach činnosti, pričom by sa malo venovať hlavne kritickým faktorom pre uvedenie do činnosti a rozvoj inovatívnych činností, čo môže okrem iného vytvoriť pákový efekt pre súkromný sektor;
- podporovať a urýchľovať súkromné iniciatívy bez toho, aby sa opomenulo, že tri úrovne administratívy (Spoločenstva, vnútroštátna, regionálna) musia byť prepojené, pričom regionálna úroveň zohráva kľúčovú úlohu pri definovaní a uplatňovaní podporných politík klastrov;

Výbor však upozorňuje, že verejná správa sa musí vyhýbať dvom hlavným úskaliam:

- nemali by vytvárať klastre z ničoho. Klastre sú obyčajne ovocím historického vývoja a akékoľvek umelé vytváranie vedie vo všeobecnosti k neúspechu;
- z tých istých dôvodov by sa mali vyhnúť umelému predĺžovaniu životnosti klastrov, pokiaľ ich trh a technológia odsunuli bokom;

11. potvrdzuje, že na to, aby boli klastre konkurencieschopné na svetovom trhu, musia vytvoriť úzke väzby medzi podnikmi,

univerzitami a verejnou správou a zriadiť stály inovačný proces, ktorý im umožní kedykoľvek doceliť nové synergie. Iba tak sa môže v budúcnosti zaručiť životaschopnosť klastra. Je potrebné vopred uviesť, že aj keď sú klastre charakteristické jedinečnosťou, treba vziať do úvahy skutočnosť, že všetky klastre nemôžu dosiahnuť tú istú úroveň vývoja, ani ten istý medzinárodný rozmer. Jedinečnosť v tejto oblasti sa dosahuje časom a vyžaduje si trpezlivosť, finančné zdroje, správne riadenie a štrukturálne reformy zamerané na trh, umožňujúce potrebnú premenlivosť faktorov (rizikový kapitál a výskumní pracovníci);

12. nazdáva sa, že pri súčasnej globalizácii trhu je pre zlepšenie koordinácie medzi podnikmi a v konečnom dôsledku spoločnej úrovne konkurencieschopnosti nevyhnutné vytvorenie „celosvetových hodnotových reťazcov“ prostredníctvom klastrov. Hoci je inovácia podstatnou charakteristikou všetkých klastrov, je nevyhnutné zdôrazniť, že klastre sa nevytvárajú len v odvetviach s vysokou technologickou úrovňou, ale aj v odvetviach so stredne vysokou a nízkou technologickou úrovňou;

13. zdôrazňuje, že klastre sú osobitne zaujímavé pre malé a stredné podniky, ktoré v nich vidia prostredie, ktoré podporuje ich vzťahy s univerzitami a veľkými podnikmi, pretože im to umožňuje vstúpiť do medzinárodných obchodných sietí;

14. upresňuje však, že v niektorých krajinách a regiónoch sa niekedy zameriava príliš na malé a stredné podniky, pričom sa zabúda, že slabé zastúpenie veľkých podnikov môže obmedziť hospodársky vplyv klastrov;

Prispieť k lisabonskej agende

15. nazdáva sa, že premenlivosť faktorov a zvýšené náklady rozvinutých ekonomík v súčasnej dobe podporujú proces relokácie, ktorý treba potlačiť a preorientovať výrobné systémy na činnosti s väčším prínosom a predovšetkým na intenzívne činnosti v oblasti a VVI;

16. nazdáva sa, že **lisabonská agenda** bola vytvorená na pozdvihnutie nových výziev, ktoré sa zrodili z globalizácie. Jej cieľmi sú: zhodnotiť ľudský kapitál existujúci v EÚ; dosiahnuť koherenciu inovačných politík; vytvoriť regulačný rámec posilňujúci túto koherenciu; podporiť vytváranie a rozvoj inovatívnych podnikov; zlepšiť prepojenia v systéme inovácií, ktorého dokončenie umožní vyvinúť sa na spoločnosť otvorenú inováciám a vedomostiam a ktorý bude preto konkurencieschopný, možno nie v zmysle nákladov, ale v zmysle vytvárania prínosu;

17. zdôrazňuje, že na zlepšenie konkurencieschopnosti musia regióny posilniť sektory s kapitálovo náročným tovarom, ktoré zamestnávajú vysoko odbornú pracovnú silu a vyznačujú sa inováciou;

18. pripomína, že Európa významne zaostáva pokiaľ ide o výdavky na výskum a vývoj v súkromnom sektore. V tomto zmysle sa výbor nazdáva, že samotné zvýšenie verejných výdavkov na výskum a vývoj bude zbytočné, ak sa podniky nenechajú viesť týmito cieľmi a neprijmú opatrenia, ktoré z toho vyplývajú. Je však dôležité, aby verejné prostriedky na VaV na vnútroštátnej úrovni boli stanovené v takej výške, aby sa prejavila ich efektívnosť. To je jediný spôsob, ako dostať tieto výdavky na trh prostredníctvom výskumu a inovácie. Verejné výdavky na výskum a vývoj musia slúžiť ako hybná sila pre posilnenie VVI v súkromnom sektore s cieľom vyvolať skutočné zvýšenie podielu, ktorý predstavujú tieto činnosti v HDP európskych regiónov. Treba preto zapojiť štyri hlavné opatrenia:

- posilniť **rozvoj klastrov** alebo konzorcií podnikov a verejných inštitúcií v oblasti vysoko inovatívnych činností.
- podporiť vytváranie fyzických priestorov usporiadaných na takéto aktivity, v ktorých by spolupôsobili vedomosti (univerzity) a hospodárske činnosti (podniky): **vedecké a technologické parky**;
- podporovať finančné a iné nástroje, ktoré umožňujú podporiť **vytváranie podnikov založených na inovácii**.
- podnecovať prepojenie rôznych vedomostných centier a VVI, podporovať výmenné fóra vedomostí a prepojenie regiónov, ktoré vynikajú v oblasti inovácie;

Rozvíjať rozmer Spoločenstva

19. víta pokrok dosiahnutý vďaka podpore Európskej komisie prostredníctvom mnohých programov a sietí, ktoré umožnili urobiť skutočné pokroky v chápaní a definovaní klastrov a ktoré umožňujú aj výmenu skúseností;

20. nepochybuje o podpore, ktorú poskytuje Európska komisia pri vytváraní a posilňovaní klastrov na vnútroštátnej a regionálnej úrovni, ale zdôrazňuje potrebu informovania o identifikácii alebo rozvoji osvedčených postupov a strediska pre identifikáciu týchto nástrojov, ktoré sa môžu systematicky používať alebo konzultovať. Tieto nástroje sa musia predstaviť príslušným aktérom jednoduchou a prístupnou formou. Výbor upozorňuje, že v tejto súvislosti práve začal vypracovávať štúdiu na tému „Klastre a politika klastrov: príručka pre regionálnych a miestnych politických činiteľov“;

21. vyzýva však Komisiu, aby vypracovala rámcový program, ktorý by uľahčil spoluprácu a prepojenie medzi zapojenými administratívami a upevnil usmernenia pre vytvorenie klastrov, ich prepojenie a nadnárodný charakter. Spolupráca medzi klastromi sa vníma ako sľubný prostriedok na posilnenie inovatívnej

kapacity v Európe a na prítiahnutie pozornosti investorov a iniciátorov inovácie na celosvetovej úrovni, a preto by sa nadnárodná spolupráca organizácií klastrov nemala obmedzovať len na oblasť Európy ale mala by mať celosvetový charakter, aby jej konečným cieľom bolo vytvorenie tzv. „world level clusters“ (klastrov na svetovej úrovni);

22. nazdáva sa, že spolupráca medzi klastromi vyplýva zo základnej potreby malých a stredných podnikov, pretože uľahčuje životne dôležitú informovanosť a technické výmeny a umožňuje zdieľať vedecké infraštruktúry a výrobné prostriedky;

23. podotýka, že existuje zjavný nesúlad medzi úsilím mnohých klastrov rozvíjať činnosť v rámci regiónu alebo krajiny a nesmiernymi možnosťami, ktoré poskytuje výmena informácií a osvedčených postupov s inými susednými klastromi v inom štáte;

24. vyzýva Európsku komisiu, aby odstránila všetky prekážky týkajúce sa obchodu a investícií v EÚ. Uplatnenie pravidiel vnútorného trhu je základom otvorenia trhov konkurencii;

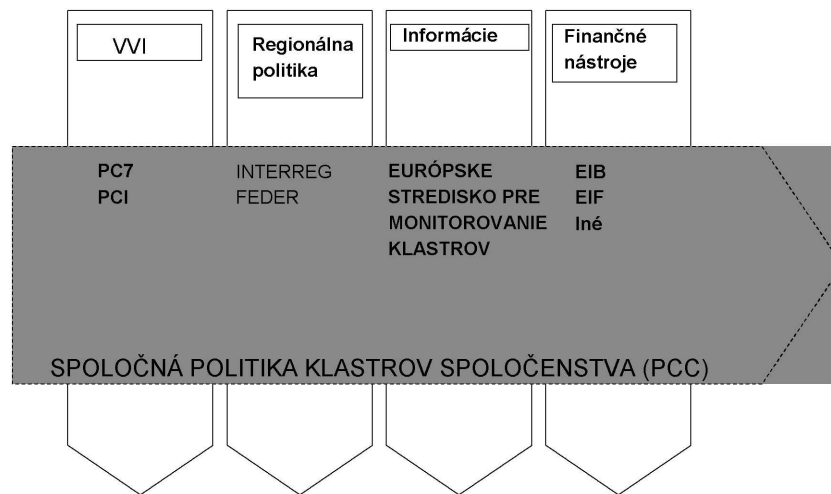
25. pripomína, že prekážky trhu spojené s rozdielmi v oblasti právnych predpisov, sociálnej ochrany a administratívnych a daňových systémov môžu byť dôležitým faktorom, ktorý obmedzuje nadnárodnú spoluprácu. Nakoniec aj jazyková prekážka prispieva k udržaniu riadenia a realizácie cieľov klastrov vo vnútroštátnom rámci a k obmedzeniu ich prepojení na medzinárodnej úrovni;

Odporúčania VR

26. odporúča Európskej komisii, aby vyriešila roztrieštenosť smerovaní činnosti EÚ v oblasti podpory klastrov a považuje za potrebné spojiť podporu klastrov a podporu spolupráce medzi klastromi do jedného smerovania;

27. sa nazdáva, že Komisia by mala ako potrebnú podporu k stále dôležitejšej úlohe, ktorou poveruje regionálne orgány pri podpore, koordinácii a efektívnom využívaní iniciatív v oblasti vytvárania klastrov regiónom zaručiť lepšiu informovanosť o iniciatívach v oblasti výskumu a inovácie, ktoré priamo podliehajú jej riadeniu (najmä pokiaľ ide o 7. rámcový program a rámcový program pre konkurencieschopnosť a inováciu). Osobitnú pozornosť bude tiež potrebné venovať zabezpečeniu primeranej spolupráce s nezávislými agentúrami, ktoré Komisia zriadila v oblasti výskumu a inovácie, ako aj so spoločnými technologickými iniciatívami (JTI – *Joint Technology Initiatives*);

28. podporuje integráciu a harmonizáciu kritérií s cieľom podnietiť klastre na európskej úrovni, ktorú považuje za nevyhnutné doplnenie existujúcej spolupráce na všetkých úrovniach, čo znamená vypracovať **jednotnú víziu činnosti** oproti čiastočnej vízii rôznych európskych iniciatív pre klastre, ktoré existujú v mnohých oblastiach (výskum a vývoj, politiky medziregionálnej spolupráce, monitorovanie technológií a hospodárskej súťaže, pomoc financovaniu projektov, atď.);

29. zdôrazňuje, že všetky opatrenia podnietené touto integračnou víziou sa musia zamerať na ciele rastu a konkurencieschopnosti a na prioritné oblasti činnosti, ktoré by nemali byť iba výmenou skúseností a informácií, ale by mali obsahovať aj spoločné činnosti a projekty, výmeny zamestnancov a účastníkov projektov, rozvoj sietí a inštitúcií Spoločenstva, atď.;

Navrhuje preto:

1. ZAVIESŤ SPOLOČNÝ STRATEGICKÝ RÁMEC PRE KLASTRE

nazdáva sa, že je potrebný **celkový strategický rámec**, v ktorom budú zhrnuté rôzne predstavy zúčastnených aktérov (administratívy, univerzity, výskumné strediská a podniky) a umožní koordinovane riadiť tieto tri procesy:

- umožniť vytváranie podmienok a stimulovať zakladanie klastrov,
- podporovať uplatňovanie iniciatív navrhovaných klastromi,
- dospieť k prepojeniu klastrov na národnej aj na nadnárodnej úrovni, s cieľom vymieňať si skúsenosti a spolupracovať;

v tomto zmysle, ako prvý krok v rozvoji strategického rámca navrhuje vytvorenie skupiny expertov na vysokej úrovni, ktorí by sa danou problematikou zaoberali a Európskej rade

a Komisii by stanovili usmernenia na integráciu a harmonizáciu kritérií. Táto skupina expertov by mala byť úplne nezávislá a predsedáť by jej mala európska osobnosť uznávaná v danej oblasti. Mali by byť do nej zapojení zástupcovia všetkých oblastí zainteresovaných do tejto problematiky: politickej oblasti, správy (hlavne regionálnej), podniky, ktoré majú skúsenosti v riadení klastrov, univerzity, výskumné a technologické centrá a finančné subjekty, prípadne iné financujúce subjekty (siete podnikateľských anjelov, fondy rizikového kapitálu...);

nazdáva sa, že strategický rámec umožní využívať rôzne iniciatívy, ktoré existujú v súvislosti so špecializovanými klastromi a prinesie v tomto smere integrovanú víziu, pričom definuje smery, ktoré umožňujú podporiť rozvoj procesu vývoja klastrov;

INKUBAČNÁ FÁZA

- vytvorenie potrebných podmienok pre rozvoj klastrov,
- poskytnutie finančnej pomoci, ktorá uľahčí prepojenie malých (a stredných podnikov) a veľkých podnikov, ktoré sa nachádzajú na tom istom území a využitie prípadných synergií,
- zaradenie „hybných“ podnikov,
- vzťahy s výskumnými strediskami odvetvia.

FÁZA UVEDENIA DO ČINNOSTI

- rozvoj vzťahov dôvery,
- prepojenie podnikov patriacich do rôznych klastrov pre vytvorenie nadnárodných metaklastrov,
- vytvorenie vlastného spôsobu organizácie a imidžu,
- príprava strategického programu spolupráce.

FÁZA RASTU

- vytvorenie a rozvoj vlastných projektov,
- zaradenie klastrov do európskych technologických platforiem,
- aliancie medzi klastrami, ktoré sú platformou spolupráce medzi regiónmi,
- šírenie výsledkov spolupráce medzi klastrami, čo zaručí, že výsledky projektu sa dostanú k ďalším regiónom,
- nové produkty, ktoré vzišli z iniciatív spolupráce.

FÁZA ZRELOSTI

- inovácie a vlastné patenty,
- vznik obchodných podnikov,
- strategické partnerstvá pre hospodársky rozvoj,
- pritiaženie nových investorov do regiónu.

2. PODNECUJÚCE ČINNOSTI PRE VYTVORENIE STRATEGICKÉHO RÁMCA, KTORÝ DODÁ CELÉMU PROCESU VIEROHODNOSŤ

uznáva, že treba podnecovať **spoluprácu medzi podnikmi** v klastroch tým, že sa bude podporovať zakladanie siete združení klastrov na prvotriednej úrovni, ktorá by im umožnila spoločne využívať služby a osvedčené postupy na európskej a globálnej úrovni hlavne prostredníctvom:

- rozvoja a zavedenia nástrojov spolupráce na zdieľanie vedomostí získaných v regionálnych klastroch,
- podpory podujatí a stretnutí s rôznymi aktérmi rôznych klastrov, hlavne podnikov,
- vypracovania spoločnej výročnej správy o činnosti všetkých európskych klastrov,
- podporovať rozvoj spoločne využívaných služieb v oblasti vzdelávania, informácií, atď.;

zdôrazňuje, že je nevyhnutné, aby administratívy uviedli do činnosti **projekty predložené v predstihu** prostredníctvom:

- prepojenia medzi monitorovacími strediskami a organizáciami pre monitorovanie technológie v rôznych

regiónoch vďaka vytvoreniu európskeho systému monitorovania v oblasti výskumu a priemyselnej inovácie a zlepšeniu informácií o duševnom kapitáli, aby sa mohli predvídať možné riešenia pokiaľ ide o ponuku a technológie, ktoré môžu predstavovať prínos,

- podnecovania spolupráce s európskymi technologickými platformami,
- rozvoja verejných projektov, do ktorých sú zapojené viaceré regióny (špecifikácie a spoločné nákupné postupy),
- uvedenie do činnosti spoločných pravidiel v rôznych regiónoch s cieľom podporiť a predvídať rozvoj inovatívnych technológií;

zdôrazňuje, že je potrebné spojiť existujúce informácie do jednej **európskej informačnej platformy pre klastre (INFOCLUSTER)** a zahrnúť do nej užitočné funkcie pre podniky, ktoré sú v súčasnosti k dispozícii len čiastočne. V tejto súvislosti sa domnieva, že najvhodnejším subjektom na rozvoj činnosti tejto informačnej platformy by mohlo byť Európske monitorovacie centrum pre klastre:

- územný informačný systém, ktorý umožní utvoriť a scentralizovať súčasnú ponuku v oblasti infraštruktúr a výskumných stredísk, aktívnych podnikov vo VVI, univerzít a ďalších centier, podporovaných oblastí výskumu, kľúčových technických a politických kontaktov, atď. Tento nástroj by uľahčil vzťahy medzi rôznymi centrami vedomostí a klastrami. Mohla by ho iniciovať Európska komisia v spolupráci s VR, ktorý by poskytol kontakty s regiónmi a regionálnymi klastrami,
- dynamický barometer konkurencieschopnosti, ktorý by umožnil každému klastru porovnať sa s akýmkoľvek iným klastrom, ktorý má podobné charakteristiky a zistiť akú má pozíciu v porovnaní s konkurenčným prostredím,
- prehľad politik klastrov, ktorý zobrazí platné vnútroštátne a regionálne politiky a programy na každom území (v oblasti pomoci VVI, finančných nástrojov podpory, vzdelávacích a výmenných programov, atď.) určený na výmenu informácií,
- rôzne správy o osvedčených postupoch podnikov alebo samotných klastrov v oblasti zdieľania vedomostí;

potvrďuje, že je potrebné podporovať **spoluprácu medzi finančnými nástrojmi pre inováciu** (kapitál/zadlženie/priama pomoc) rôznych regiónov alebo rôznych krajín s cieľom uľahčiť investície do veľkých projektov, na ktorých sa podieľajú viaceré regióny rôznych európskych krajín v rámci klastrov a tie by mohli tiež viac využívať európske fondy, ako sú EIB alebo EIF;

nazdáva sa, že je možné **zdieľať zdroje a služby** medzi klastrami, aby sa umožnil spoločný prístup ku kvalitnejším službám:

- burza špecializovaných pracovných miest a výmenné a vzdelávacie programy výskumných pracovníkov v súkromnom sektore,
- mobilita podnikov vďaka zdieľaniu zariadení a služieb inkubátorov,
- výmena technických skúseností, výskumných infraštruktúr a výrobných zariadení, ktoré umožňujú usku-
točniť úspory z miery a rozsahu,
- európsky systém monitorovania v oblasti výskumu a priemyselnej inovácie a zlepšenie informovania o duševnom kapitále;

V Bruseli, 19. júna 2008

3. VYHODNOTENIA (PRED, POČAS A PO) S CIELOM RIADIŤ BUDÚCE ČINNOSTI

nazdáva sa, že vyhodnotenie je druh výskumu, ktorý používa osobitné postupy a odpovedá na tieto otázky: Sú naplnené potreby klastrov? Vypracovala sa primeraná politika? Úspešne sa zaviedla? Bude mať želaný dopad? Je možné zrevidovať nedosiahnuté ciele? Je možné zväčšiť efektivitu uplatnenej politiky?

nazdáva sa, že vyhodnotenie je nástroj, ktorý sa má využívať počas celého procesu implementácie a ktorý má hlavne (okrem iných výhod) posilniť vierohodnosť politiky klastrov.

Predseda

Výboru regiónov

Luc VAN DEN BRANDE

POZNÁMKA PRE ČITATEĽA

Inštitúcie rozhodli, že vo svojich dokumentoch už nebudú uvádzať odkazy na posledné zmeny a doplnenia aktov, na ktoré sa odkazuje.

Pokiaľ nie je uvedené inak, odkazy na akty v uverejnených dokumentoch sa vzťahujú na akty v ich platnom znení.